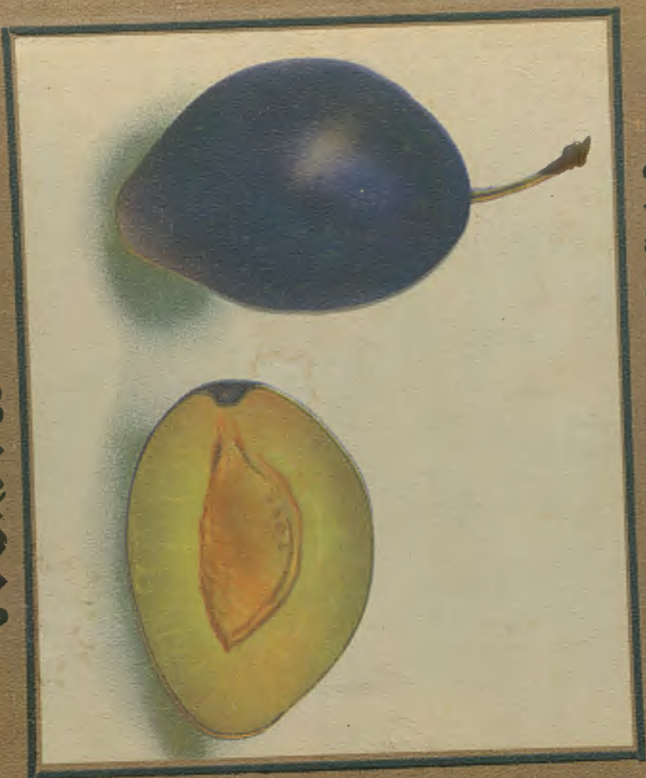
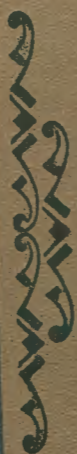

Vaněk:

ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE III.

100 švestek a sliv.

2. vyd.

JOSEF VANĚK:

ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE

Vyjde 20 dílů v úpravě podle tohoto dílu.

- I. díl: 100 odrůd jablečných, v barvách a s popisy.
- II. díl: 100 odrůd hruškových, v barvách a s popisy.
- III. díl: 100 peckovic (švestky, slívy, renklody, mirabelky),
v barvách a s popisy.
- IV. díl: 100 třešní a višní, v barvách a s popisy.
- V. díl: 100 broskví a meruněk, v barvách a s popisy.
- VI. díl: 100 nejdůležitějších chorob a škůdců ovocných stromů,
v barvách, s popisy a s udáním ochranných prostředků.
- VII. díl: Druhá stovka jablek, nové i starší rozšířené odrůdy.
- VIII. díl: Drobné ovoce: 81 jahod, 50 angreštů, 38 rybízů,
22 malin, 18 ostružin.
- IX. díl: Druhá stovka chorob a škůdců: 12 na révě, 24 na rů-
žích, 35 na květinách, 43 na zelenině.
- X. díl: Třetí stovka jablek: Mičurinovy výpěstky, ruské a jiné
u nás pěstované odrůdy.

Připravuje se:

- XI. díl: Čtvrtá stovka jablek, vesměs české výpěstky a lokální
odrůdy.
- XII. díl: Druhá stovka hrušek, pokud nebyly zastoupeny v první
stovce.
- XIII. díl: Pátá stovka jablek u nás pěstovaných, dosud nikde
neuveřejněných.
- XIV. díl: 100 odrůd révy vinné, pěstované ve střední Evropě.
- XV. díl: Ořechy vlašské, lískové, kdoule, mišpule, jedlé kašta-
ny a jeřáby, moruše a všechny ostatní ovocné dřeviny.
- XVI. díl: Druhá stovka peckovic: švestky, slívy, třešně, višně,
brskve a meruňky, pokud nebyly uveřejněny v před-
chozích dílech.
- XVII. díl: 100 vybraných výstavních odrůd jablek a hrušek.
- XVIII. díl: Třetí stovka chorob a škůdců.
- XIX. díl: Různé.
- XX. díl: Užitečný hmyz a užitečné ptactvo.

Pořad jest nezávazný. — Každý díl možno koupiti samostatně
v nakladatelství zahrad. literatury (Jos. Vaněk), Chrudim, nebo
u knihkupců.

ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE

III. DÍL:

Š V E S T K Y

A S L Í V Y

100 NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ODRŮD

ZPRACOVAL

JOSEF VANĚK,

zahradní architekt, emer. šéfredaktor „Zahrady“

II. DOPLNĚNÉ VYDÁNÍ

100 BARVOTISKŮ

1948

NAKLADATELSTVÍ ZAHRADNICKÉ LITERATURY (JOS. VANĚK)
CHRUĐIM

Předmluva.

III. díl naší Lidové pomologie obsahuje 100 odrůd peckovic (švestky, slívy, renklody, mirabelky). Předností tohoto dílu je, že uvádí mnoho našich velmi cenných odrůd, které dosud nebyly nikde popsány, ani vyobrazeny, ač mají velikou cenu pro zahrádkáře nebo pro obchod. Dosud v žádné pomologii nebylo tolik peckovic barevně reprodukováno. Je mnoho velmi cenných odrůd lokálních, které nebyly širší veřejnosti známy a zde dávám možnost je poznati a v různých krajích vyzkoušeti. Jsou mezi nimi opravdu cenné variety, právě skvosty, velkého národohospodářského významu a možno tímto seznamovacím způsobem navrátiti předmrázovou světovou popularitu našich švestek světového trhu.

Věrnost reprodukcí a stručnost popisů této pomologie jest dosud nejvíce uznávána jako hlavní přednost, nehledě k nízké ceně knihy. Není řečeno, že všechny zde uvedené odrůdy by se vesměs doporučovaly k sázení. Všecky se nehodí k sázení všude, do všech poměrů a pro všechny účely a proto má každý zájemce možnost si zde vybrati vhodné odrůdy pro svůj účel a pro svoje půdní a klimatické poměry, ježto u každé jsou uvedeny všechny vlastnosti — špatné i dobré. Z ceníkových popisů se nic nedozví, jelikož je všechno více nebo méně vychváleno.

Pokud se týká pořadí, jsou v tomto díle opět uvedeny přibližně podle doby zrání, jako v díle II., kdežto v díle I. byly podle barvy.

Vypraviti knihu se 100 odrůdami peckovic, podrobně popsaných a věrně zobrazených, není snadé a vděčně kvituji, že mi byli zde nápomocni vedle našeho vrch. zahradníka p. Fr. Zemana, hlavně pp.: Jos. Kuhn, školky, Brtev, Al. Veselý, zahrad., Heřm. Městec, F. Kabrhel, statkář, Ostřešany, V. Porcal, okres. pomolog, Kouřim, J. Hyhlík, mlynář, Jezbořice, J. Fastr, školky, Kutná Hora, Ing. Dr. Fr. Herles, Cistá, V. Zeman, rolník, Lužany, ředitelství zahradnické školy v Chrudimi, Společnost přátel zahrady, Kralupy n. Vlt., Ant. Jablonský, správce školy, Slatina n. Bebr., Štátní ovocinářská školka, Dev. Nová Ves, insp. Vikt. Buchta, Bratislava, Rud. Vlček, Pardubice, K. Hájek, říd. uč. v. v., Kostelec u Heřmanova Městce a j.

Všem těmto váženým spolupracovníkům, kteří mi poslali buď plody nebo jakékoliv poznámky, vyslovuji opravdový dík. Také děkuji p. prof. E. Janowskemu z Varšavy za lask. sdělení synonym v polské řeči.

Grafické závody Freund, Brix a spol. v Pardubicích, jakož i firma Bedřich Brix ml., tiskárna tamtéž, věnovaly knize všemožnou pozornost.

Těším se, že tento díl přispěje značně k obnově bývalé světové pověsti českých švestek syrových, jakož i na povidla zpracovaných.

Josef Vaněk.

Chrudim, 1938.

Předmluva k II. vydání.

Když jsem dával I. vydání do tisku, netušil jsem, jak velký zájem bude o »švestky«. Celý náklad byl v poměrně krátké době rozebrán, což je důkazem, že švestky jsou vedle jablek naším hlavním ovocem. Záleží jen na nás, abychom řádnou kulturou a hlavně dobrými odrůdami znovu obnovili slávu české švestky a zařadili ji tak opět na přední místo mezi vývozní zboží, a to jak ve stavu syrovém, tak i sušeném a jako povidla.

U švestek je nejprve nutno vyřešit problém podnoží a současně řešit otázku odrůd. O podnožích bylo již mnoho psáno a mluveno, ale nejsme ještě u konečného cíle. Kategoricky možno tvrdit: Myrobalán (zvláště zlepšené variety) je velmi dobrou podnoží pro švestky, ale jen do půd lehkých, sušších, písčitých i štěrkovitých. Rozhodně se nehodí do půd těžkých, vazkých, t. zv. pšeničných a řepných, poněvadž tam bujně roste, později rodí a také snáze zmrzá. V takových půdách je zatím nejlepší švestkový semenáč. Švestkové odkopky, které jsou tolik doporučovány, jsou velkou většinou semenáče a poněvadž tyto byly odjakživa a jsou většinou i dosud sázeny bez roubování, mělo to za následek, že máme mezi našimi švestkami na alejích a sadech tolik stromů s drobnými a nevzhlednými plody. Jak semenáče, tak i odkopky jsou velmi dobré podnože, ale nutno je po vysazení bezpodmínečně oroubovat. Někdy se sice stane, že z těchto semenáčů se vyskytne velmi hodnotná, ba někdy i ještě cennější variace než stávající, ale není to jisté. Jest možno semenáče nechati růsti tak dlouho, až zarodí a podle toho zaříditi další; jsou-li hodnotné, nechat, jsou-li podřadné, ihned přeroubovat. O tomto problému je pojednáno v knize: J. Vaněk: *Co má každý vědět o ošetřování ovocných stromů*.

Jsou sice ještě jiné podnože: Ackermannova slíva (Marunka), různé Damascenky, Huttnerova, Bruselská a j., ale tyto jsou ještě ve stadiu pozorování a zkoušení a bude dlouho trvat, než některá z nich se bude moci jmenovat jako nejlepší. Pro zákrsky jest nejvhodnější žilienka (St. Julienne).

Otázka odrůd je stejně důležitá a záleží nyní také jen na usměrnění. Švestky musí mít švestkové vlastnosti, aby v pečivu, povidlech i ve stavu sušeném byly stále znáti jejich švestkové přednosti. Švestky rané jsou velmi žádány a placeny právě tak jako všechny jiné rané produkty (ovoce, zelenina) — hlavní konsum však připadá na švestku domácí. Po těchto následuje vždy velká poptávka po švestkách pozdních; nikdo se nechce loučit se švestkovými knedlíky, buchtami atd. a proto pozdní švestky jsou tak velmi žádány a dobře placeny.

Každý, kdo se ve švestkách nevyzná, může z této pomologie dobře rozeznat, co se do jeho půdy, polohy a pro jeho účel nejlépe hodí. Naše švestka musí býti znovu vzkříšena k bývalé slávě a aby se tak stalo, to je v moci pěstitelů.

Text je v tomto II. vydání upraven a značně doplněn novými zkušenostmi a poznatky, takže nyní opravdu je každému naprosto spolehlivým a směrodatným rádcem. Kéž by tento díl přispěl k obnovení slávy a významu české švestky.

Josef Vaněk.

Chrudim, 1948.

Odrůdy, vhodné pro pěstování ve velkém:

Wangenheimova švestka	Althanova renkloda
Domáci velkoplodá švestka	Mirabelka nancyská
Bonne de Bry	Zelená renkloda
Oullinská renkloda	

Další odrůdy tržní:

Černošická švestka	Ontario
Úrodná raná slíva	Zimmerova švestka
Malvazinka	Bühlská švestka
Esslingenská švestka	Zelená renkloda raná

Odrůdy krajové

a odrůdy, mající tržní význam pro pokusné výsadby:

Lützelsaská švestka	Dolanka
Ahlbachova švestka	Gemerská švestka
Bärtschi-ho švestka	Šlapanická švestka
Vaňkova úrodná raná švestka	Bystrická muškátová švestka
Čistecská raná švestka	Kostecká švestka
Mělnická švestka	Kuhnova pozdní švestka
Hamanova švestka	

Rozdělení švestek podle vlastností dužniny.

I. Švestky pravé, neb nepatrně slívovité:

Brněnská švestka	Dolanka
Lützelsaská raná švestka	Gemerská švestka
Šenfeldova švestka	Kuhnova Blaženka
Schülleho švestka	Bystrická muškátová švestka
Ebersweierská švestka	Borsumská švestka
Rychlice Pastyřikova	Kouřimská zlepšená švestka
Bärtschiho švestka	Kostecká švestka
Esslingenská švestka	Vlaška
Pisečná švestka	Vohralíkova pozdní švestka
Mělnická švestka	Kuhnova pozdní švestka
Hamanova švestka	Domáci velkoplodá švestka

II. Pološvestky:

Ahlbachova švestka	Königsbašská švestka
Černošická švestka	Herova švestka
Zimmerova švestka	Cukrová velká švestka
Fürstova raná švestka	Wangenheimova švestka
Walterova raná švestka	Podroužkova švestka
Vaňkova úrodná raná švestka	Frankfurtská švestka
Löschnigova švestka	Agenská švestka
Čistecská raná	Šlapanická švestka
Bühlská švestka	Veslavka

III. Slívy a datlovky:

Ruth Gerstetter	Motfortská slíva
Bonne de Bry	Princ Engelbert
Augustinka	Šídlovka
Úrodná raná slíva	Durancie
Pařížská	Decaisne
Tragedie	Šolcova slíva
Královská z Toursu (Tourská)	Babče
Riversova raná slíva	Cochetova slíva
Malvazinka	Botan
Ontario	Datlovka červená
Carská slíva	Lovaňská slíva
Meruňkovitá žlutá	Edinburská slíva
Vilemína Spáthová	Cukrová slíva
Admirál Rigny	Coeho zlatá
Sultán	Jeffersonova
Splendor	Viktorie
Monarch	Jerusalémská fialová slíva
Washington	Cisařovna Balkánu
Vejčitá žlutá slíva	Kirkova
Denbigh	Maškova slíva
Giant	Velkovévoda
Columbie	Anna Spáthová

IV. Špendlíky a mirabelky:

Katalonský špendlík	Mirabelka metská
Mirabelka raná	Mirabelka nancyská
Flotowova mirabelka	Herrenhausenská mirabelka
Mirabelka Rangheriho	

V. Renklody:

Renkloda růžová	Renkloda fialová
Oullinská renkloda	Zelená renkloda pozdní
Zelená renkloda raná	Bavayská renkloda
Průsvitná renkloda	Moyretova renkloda
Althannova renkloda	

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. I.

1. Brněnská švestka

2. Lützelsaská raná švestka

1. BRNĚNSKÁ ŠVESTKA.

Původ na Moravě.

Velikost je menší než Domácí švestky; bývá asi 3½ cm dlouhá a asi 2½ cm široká, vývin je hodně závislý na stanovišti stromu, váží 15—20 g.

Tvar je švestkovitý, u mnohých plodů špičatější, což se jeví zvláště u plodů malých.

Stopka je zelená, slabá, poměrně dlouhá, v malé jamce.

Slupka je tenká, jemná, dá se dobře stáhnouti, tmavomodrá a je bělavě ojínělá.

Dužnina je jemná, šfavnatá, zlatožlutá, chuti velice dobré, sladce navinulé, sladší než Domácí švestka.

Pecka je protáhlá, úzká, špičatá, dobře se od dužniny odlučuje.

Uzrává v teplém létě v polovici července, na stromě se udrží asi 14 dnů aniž by pukala nebo hnila.

Strom tvoří kulovitou, řidší korunu, větve slabší. Letorosty jsou tenké, dlouhé, u starších krátké. Listy prostředně veliké, podlouhlé, tupě zašpičatělé. Řapík nápadně dlouhý. Kveté každý rok velmi hojně a poněvadž jsou květy otužilé, rodí každý rok bohatě. Nerodí v chomáčích, nýbrž jednotlivě na všech plodonosích. Sází se jako polo a vysokokmeny.

Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Zralé plody ihned opadávají a v některých krajích i dužnina je podřadné jakosti.

Upotřebení: V domácnosti se dá všemožně využít, v nedozralém stavu snáší dopravu při běžném balení dobře. Poněvadž je nejranější, je na trhu hledaná a vždy se velice výhodně prodá. Pěstitele však dávají přednost odrudám velkoplodým. Pro obchodní výsadby se nedoporučuje.

Synonyma: Brněnská špička, Brněnka, Špendlíček modrý, Anička, Anenská švestka, Ovesnice, Brünner Zwetsche, Prune de Brünn, Berneírská (pol.).

2. LÜTZELSASKÁ RANÁ ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost dosahuje Domácí švestky, je asi 4½ cm dlouhá, 3½ cm široká; váží 22—28 g.

Tvar má švestkovitý, jen u stopky je buď zúženě protáhlá, nebo také i useknutá, s temenem pěkně zaokrouhleným. Žlábek je málo znatelný a dělí plod téměř na stejné polovíce.

Stopka tenká a delší, je buď úplně na povrchu nebo ve zcela mělké jamce.

Slupka krásně tmavomodrá a ojinělá, šedými tečkami znatelně, místy až velmi hojně tečkovaná, u některých plodů se objevuje částečně i rez.

Dužnina tuhá, velmi šťavnatá a sladká, podobné chuti raných švestek s příchutí sliv; je zelenožlutá až žlutá, řidce vlákný protkaná, kolem pecky začervenalá.

Pecka je oválná, menší, k dužnině, zvláště v chladném létě poněkud lne.

Uzrává nejčastěji od polovice července, podle stanoviště.

Strom roste prostředně bujně, tvoří souměrnou korunu, dobře a velmi bohatě plodí. Posudky pěstitelů jsou doposud příznivé a ve větším měřítku se začíná vysazovati. Vzhledem k nadměrné plodnosti se má sázeti do nejlepších půd a v těch také úplně uspokojí. Je hodnotná, zasluhuje rozšíření.

Kvete prostředně záhy. Je cizosprašná. Opyluje se odrůdami: Ahlbachova, Král. Viktorie, Ontario, Ruth Gerstetter, Tragédie.

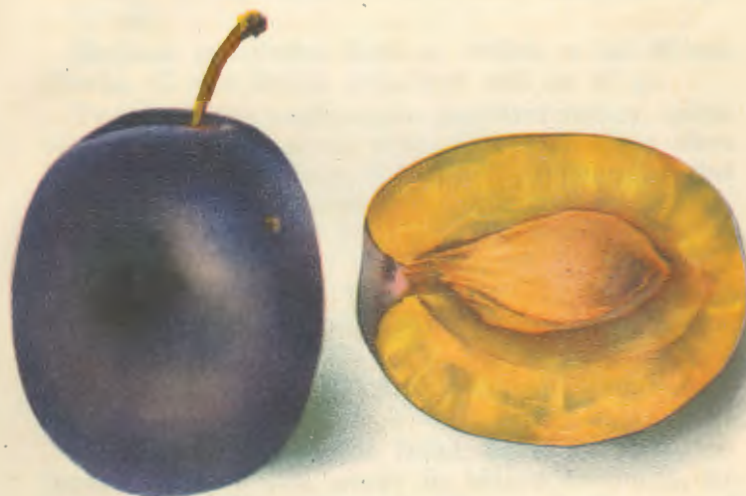
Špatné vlastnosti: Dozralé plody lehce padají.

Upotřebení: Výborná tržní odrůda pro všechny účely. Ve vhodném stanovišti pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Lützelsachsenská raná, Lützelsachsens Frühe Zwetsche, Prune de Lützelsachsen.

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. II.

3. Ruth Gerstetter

4. Ahlbachova raná švestka

3. RUTH GERSTETTER.

Původ v Německu; kříženec slívy Bonne de Bry a Cárské.

Velikost prostřední, také až veliká, je asi 50 mm dlouhá, 43 mm široká, průměrně váží asi 40 g.

Tvar je dlouze oválný nebo poněkud vejčitý, zploštělý, u mnohých plodů dosti nepravidelný, z obou konců skoseně stlačený. Od stopky se táhne nestejně hluboký a široký žlábek, který dělí plod na dvě nestejně polovice; jedna bývá mnohem slaběji vyvinutá a druhá tuto u stopky i u temena převyšuje. Žlábek končí rzivou tečkou v mělké jamce.

Stopka je krátce chloupkovitá, poměrně krátká, tlustá, v nepatrné jamce.

Slupka modravě ojínělá, jemná, dá se stáhnouti, je červenomodrá až rudě fialová.

Dužnina tuhá, slivovitě řidká, hojně šfavnatá, zelenavě žlutá; kolem pecky je bělavě zažloutlá, ke stopce zahnědlá, bělavými žilkami protkaná, pod slupkou zarudlá, chuti dobré, příjemně navinulé a bývá zcela mírně natrpklá a kořenitá; dosti dobře se odlučuje od pecky.

Pecka je dlouhá, nepravidelná, se slabou a protáhlou špičkou.

Zraje asi v polovině července; v krajích teplejších v první polovici, v krajích chladnějších v druhé polovici, o několik dnů dříve než nejranější slíva.

Strom roste přiměřeně bujně, plodnost počíná velmi záhy po výsadbě, je velmi bohatá a úrodnost, zvláště přeroubovaných stromů, je velmi uspokojivá. Půdu vyžaduje výživnou, výhřevnou a kypřenou.

Špatné vlastnosti: Není zvlášť vynikající chuti, její přednost je v časném zrání. Před uzráním propadává, zralé plody značně padají, vyžaduje protrhávání.

Upotřebení: Poněvadž se jedná o odrůdu málo rozšířenou, posudky jsou různé, musí býti brán zřetel na to, že vyzkoušení odrůdy vyžaduje delší dobu a trpělivost. Na trhu se znamenitě prodává; zasluhuje rozšíření především do domácích zahrad.

4. AHLBACHOVA RANÁ ŠVESTKA.

Původ: Pochází z Ersingeru v Německu.

Velikost: Plody jsou velké, průměrné velikosti Domácí švestky, jsou asi 5 cm dlouhé, 4 cm široké, váží 20—25 g.

Tvar má pravidelný, oválný, tupý, přibližně švestkovitý; žlábek je málo znatelný.

Stopka je dosti krátká (asi 18 mm), na povrchu plodu.

Slupka se dá lehce stáhnouti, je hnědomodrá až modročervená, je hojně místy i výrazně tečkovaná, také i rzivě čárkovaná nebo souvisle rzivá (výjimečně se objeví i korkovina) a celá modře ožínělá.

Dužnina je měkká, velmi šťavnatá, příjemně sladkokysele koženitá, mírně slivovitá, barvy zelenavě žluté. V plné zralosti se většinou dobře odlučuje od pecky.

Pecka je malá, oválná, se značně protáhlou špičkou.

Zraje v teplých polohách již v polovině července, jinak počátkem srpna; postupné zrání trvá nejdéle 14 dnů. Poněvadž zraje téměř o 14 dnů dříve než Bůhlská, osvědčí-li se, bude prvotřídní tržní odrůdou.

Strom má vzrůst zdravý a zvláště v mládí bujný a je velmi úrodný. Olistění je bohaté, listy velké, nápadně světlé, nažloutle zelené. Vyrůstem se od jiných značně liší, má ráz více sliv.

Je samosprašná.

Kvete záhy, o 14 dnů dříve než Domácí švestka.

Upotřebení: Plody jsou výborné pro stůl a zavařování. U nás není ještě dostatečně známá, teprve poslední léta se vysazuje, v Německu a ve Francii je dosti rozšířená a hledaná a dobře se tam osvědčila. Posudky zdejších pěstitelů jsou příznivé. Je vhodná zvláště do domácích zahrad, doporučuje se i pro pokusné tržní výsadby.

Synonyma: Ahlbašská, Ersingerská švestka, Wegierka Elbachská (pol.), Ahlbachs Frühzwetsche, Goldquelle, Ersingerova, Gerbers Frühzwetsche, Eisenthaler, Ersinger Frühzwetsche.

5. Katalonský špendlík

6. Šenfildova švestka

5. KATALONSKÝ ŠPENDLÍK.

Původ není známý.

Velikost: prostřední, je asi 35 mm dlouhý a 28 mm široký; váží 12—18 g.

Tvar je většinou přibližně hruškovitý nebo vejčitý, ke stopce poněkud zúžený, končí úzkou špičkou, po jednom boku je lehce stlačený. Ostrý, dosti hluboký žlábek bývá k temeni více zřetelný, dělí plod na dvě nestejně polovice a končí na širokém, mírně skoseném temeni v mělké jamce rzivou jizvou.

Stopka je plstnatá, asi 1½ cm dlouhá, v hluboké a úzké jamce.

Slupka je zlatově žlutá, na sluneční straně více žlutá až zarudlá; je velice jemná, při tom však tvrdá, špatně se stahuje. Po celém povrchu jsou bělavé tečky, často i jemně nastríknutá rez.

Dužnina je žlutavá, málo šťavnatá, jemná, měkká, příjemně nasládlá a lehce kořenitě chuti.

Pecka je poměrně malá, většinou se dobře od dužniny odlučuje, pouze v nepříznivém roce k ní lne.

Zraje postupně koncem července, v teplé poloze dříve; dozrávání se protáhne asi 14 dnů, ve zralosti příjemně voní.

Kvete prostředně záhy. Jest cizosprašný. Opyluji jej odrůdy: Bůhlská, Král. Viktorie. Ontario, Althannova, Domácí švestka.

Strom roste slabě, hojně se rozvětňuje, tvoří malou kulovitou korunu. Letorosty jsou zcela tenké, červenavě hnědé. Plodí velice záhy, hojně a téměř každoročně přináší úrodu. Kvete vždy bohatě, v květu i při pozdních mrazech je značně odolný. Půdy vyžaduje dobré a živné, polohy chráněné a teplé.

Špatné vlastnosti: V deštích plody pukají, dozralé silně padají.

Upotřebení: Je jednou z nejranějších; plody jsou pro stůl i trh vábivé. Zvláště pro malé zahrádky je velice vhodný.

Synonyma: Slíva katalonská, Katalonka, Katalonischer Spilling, Catalana, Prune de Catalogne, Gelber Kleiner Spilling, Catalanian de Catalogne a j.

6. ŠENFELDOVA ŠVESTKA.

Původ v Čechách. Roubovaná variace (Brněnská na Domáci švestku) v zahradě pana Šenfelda ve Velkém Borku u Mělníka.

Velikost je nadprůměrná, dosahuje velikosti obyčejné švestky, váha 10 plodů asi 32 dkg.

Tvar má většinou podlouhlý, pravidelný a baňatý, uprostřed je nejšířší. K oběma koncům bývá často stejně zaokrouhlená, u některých ke stopce více, pěkně krouženě zúžená, také i rovně useknutá. Žlábek je zcela mělký, plod dělí na dvě téměř stejné polovice a končí na nejvyšším bodě v nepatrné prohlubince. Vyskytují se i plody tvaru pěkně švestkovitého.

Stopka asi 1—1½ cm dlouhá, tlustá, ke konci, kde drží na větvičce, více rozšířená; je v docela mělké a širší jamce, zapadá do ní pouze asi 1 mm, je opatřena kroužkem.

Slupka je poněkud mastná, těžko se stahuje, tmavě fialová až černá; je dosti, místy až hojně a znatelně tečkovaná i výrazně čárkovaná, také i rzivá a krásně ojínlá.

Dužnina se dobře od pecky odlučuje, je velice jemná, tuhá, dosti šťavnatá, zelenavě žlutá až žlutá; je znamenité, velmi pikantně navinule sladké, kořenité, výborně švestkovité chuti. Do knedlíků výborná.

Pecka poměrně malá, dosti baňatá, konec směřující ke stopce je protáhlý, zašpičatělý; středem se táhne ostré žebro a celkově je silně rýhovaná.

Zraje koncem července, na stromě vydrží až do poloviny srpna.

Strom roste z mládí dosti bujně, vytváří korunu širší, prostředně velikou, letorosty narůstají dlouhé a slabé. Plodí velmi záhy, je velmi úrodný; následkem těchto okolností jsou větve převísle, nejsou křehké a pod tíhou ovoce se nerozlamují. V dobrých, živných půdách se docílí jakostních plodů, které se velikostí vyrovnají pěkně vyvinuté Domáci švestce. Také i ve vyšších chráněných polohách prospívá. Na stromě drží pevně, při deštích nepuká, ale každý spadlý plod praskne.

Kvete prostředně záhy. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti ve vhodném stanovišti nejsou známy. Neuspokojuje však v půdě, která postrádá vláhu. V takové strom krmí, plody jsou velmi drobné, nechutné, chuti více slivovité.

Upotřebení: Je to odrůda kvalitní, zasluhuje rozšíření, zvláště do domácích zahrad.

7. Černošická švestka

8. Flotowova mirabelka

7. ČERNOŠICKÁ ŠVESTKA.

Původ: Raná pološvestka s převážně švestkovitým charakterem, odedávna v Čechách pěstovaná.

Velikost jako Domácí švestka i větší; bývá asi 48 mm dlouhá, 36 mm široká, váží 35 g.

Tvar je poněkud baňatý, ke stopce mírně zúžený a tupě zakončený, největšího průměru dosahuje v dolní polovině plodu.

Stopka je prostředně tlustá, asi 2—2½ cm dlouhá, zelená, zcela nepatrně, pouze asi 1 mm, zapadá do plodu, takže vypadá jako když je na povrchu a pevně u plodu drží.

Slupka je matná, temně modrá, v odstínech až do černa, ve stínu červeně prokvétá; je poseta drobnými bělavými tečkami a celý plod je krásně bělavě ojinělý. Je dosti kyselá.

Dužnina je zelenavě žlutá, bílými vlákny hojně protkaná, vonná, řídká, přitom dostatečně tuhá, chuti výborné, převážně švestkovité, mírně slivovité, osvěžující; je sladká a příjemně nakyslá, aromaticky navinulá.

Pecka je prostředně veliká, vydutá, je jen o něco málo delší než širší; dužnina k této částečně lne, v plné zralosti se většinou dobře odlučuje.

Uzrává koncem července, v chladnějších polohách později.

Strom z mládí roste bujně, později následkem veliké plodnosti mírněji, korunu tvoří řídkou, poněkud nesouměrně kulovitou; není zvláště náročný, plodí velmi záhy, hojně a pravidelně. Hodí se pro pěstování do domácích zahrad i pro pěstování ve velkém. Zvláště uspokojuje v obdělávané půdě, s nepostrádající vláhou.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Lze ji vytknouti, že se neodlučuje úplně od pecky a v některých, zvláště vlhkých letech upomíná chuti více na slívy.

Upotřebení: Je to prvotřídní tržní odrůda, která získává stále větší obliby a stává se obchodní švestkou, kterou lze upotřebiti pro účely kuchyňské i jako ovoce stolní. Velikou její předností je, že nečerviví. Pro pěstování ve velkém vhodná.

Synonyma: Čáslavěnka, Černošicer Frühzwetsche, Prune de Černošice. V Čechách se pěstuje pod různými jmény.

8. FLOTOWOVA MIRABELKA.

Původ: Vypěstována byla z pecky Dr Lieglem v Horních Rakousích.

Velikost: Průměrně bývá 26 mm dlouhá i široká, váží 12—18 g.

Tvar je téměř kulovitý; ostrý, většinou mělký žlábek dělí plod na dvě téměř stejné polovice a končí na širokém, málo skoseném temeni, v malé jamce se rzivou jizvou.

Stopka 15—18 mm dlouhá, tenká, v malé jamce.

Slupka je voskově žlutá, sluneční strana více žlutá, také i málo červeně naštíkaná, velice jemnými tečkami hustě pokrytá; jednotlivě se objeví i jemná rez a celý plod je krásně bělavě ojnělý. Něžná slupka se dá dosti dobře stáhnouti, je nakyslá až přehořklá.

Dužnina je zlatě žlutá, tuhá, hojně šfavnatá, většinou se od pecky odlučuje; je rozplývavá, velmi dobrá, sladce kořenitě chuti.

Pecka je malá, zcela volně v dužnině, ke které někdy lne hřbetem.

Zraje poslední dny července, postupně až do poloviny srpna.

Strom roste v mládí bujně, nerozkládá se, drobněji se rozvětňuje a tvoří menší kulovitou korunu; při plodnosti vzrůst se mírní. Letorosty jsou dlouhé, štíhlé, barvy šedohnědé. Ploditi začíná velice záhy; většinou každoročně a hojně. Zvláště stromy roubované na švestce jsou plodné a nenáročné.

Kvete prostředně pozdě. Je samosprašná, opylůvací nepotřebuje.

Špatné vlastnosti: Místy bývá mírně přitřpklá, někdy i poněkud smolí.

Upotřebení: Na trzích pro ranost je oblíbená a znamenitá pro prodej; je vhodná i pro konzervaci, přichází do údobí, kdy se zavařuje, je hledaná, tudíž také placená a pro pěstitele výnosná.

Synonyma: Mirabelka Flotowa (pol.), Flotow's Allerfrüheste Mirabelle.

9. Bonne de Bry

10. Augustinka

9. BONNE DE BRY. (Čti: Bon de Bry.)

Původ ve Francii.

Velikost: Plod je malý, asi 27 mm vysoký, 29 mm široký, váží 15—20 g.

Tvar je téměř kulovitý, s obou stran stejně stlačený; žlábek je mělký, jednotlivě i ostrý, dělí plod na dvě téměř stejné polovice a končí v široké jamce, na málo skoseném temeni zřetelnou, rzivou jizvou.

Stopka je 1½—2 cm dlouhá, nejčastěji v malé a mělké jamce.

Slupka jemná, těžko se stahuje, rudě fialová, ve stínu zelenavě prokvétající, celá modravě ojíněná. Jemné a rzivé tečky jsou roztroušené po celém plodu a při dospívání se každá jeví jako v malíčkém doličku.

Dužnina je zelenavě žlutá až zlatě žlutá, velmi jemná, měkká, šťavnatá, lahodné, kořenité výborné chuti.

Pecka je malá, dosti hladká, od dužniny se dobře odděluje; dutinu zúplna nevyplňuje.

Uzrává postupně koncem července; lze ji každodenním probíráním dlouho udržeti. I v plné zralosti se stromu nepadá.

Strom roste zdravě, rozvětňuje se v široce kulovitou, prostředně velikou korunu, netrpí klovatinou; plodí o něco později, potom až přebohatě. Letorosty narůstají dosti silné, jsou krátce chloupkované, tmavě šedohnědé a jemně tečkované; očka jsou malá, krátká a kuželovitá. Kvete vždy velice hojně, květy jsou vůči mrazům značně odolné. Nejlépe prospívá v půdách zelinářských a obdělávaných, jinak je strom skromný a nenáročný, spokojí se i s méně příznivými podmínkami.

Kvete prostředně záhy. Je cizosprašná; v místech, kde méně plodí, bývá to většinou zaviněno nedostatečným opylením. Dobře ji opylují odrůdy: Carská, Jeffersonova, Král. Viktorie, Ahlbachova.

Špatné vlastnosti: V příliš suchých půdách je ovoce drobné, v deštivém počasí puká a zachvacuje je monilie.

Upotřebení: Náleží k nejranějším a nejchutnějšíм stolním slivám, zralost navazuje na pozdní třešně a je v ten čas hledaná a dobře placená. Dopravu snáší velice dobře. Výborná tržní odrůda, pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Bryská, Gute von Bry, Dobrá z Bry (pol.), Bondebračka.

10. AUGUSTINKA.

Původ: Je to velmi stará slíva, na venkově hojně rozšířená, původu neznámého.

Velikost prostřední, je asi 3½ cm dlouhá, 3 cm široká, váží 20—25 g.

Tvar má podlouhlý, většina plodů bývá k oběma koncům stejně zaokrouhlená, od stopky se táhne žlábek a dělí plod na dvě nestejně polovice, jedna bývá značněji vyvinutá.

Stopka je dosti tlustá, 1—1½ cm dlouhá, jemně chloupkatá, v úzké a hluboké jamce.

Slupka krásně modravě ožíněná, silná, nahořklá, těžko se stahuje, tmavě modrá, ve stínu rudě prokvétá. Tečky pokrývají řídce plod, místy je i stříknuta rezovitost.

Dužnina je měkká až polotuhá, hojně šťavnatá, žlutavě zelenavá, chuti nasládlé navinulé se švestkovou příchutí. V teplém létě bývá zvláště chutná.

Pecka je malá, často se při rozloupnutí plodu jednotlivě rozpůlí, lne k dužnině buď úplně nebo pouze vlákný, řídí se to podle počasí.

Zraje koncem července (i později) postupně a vydrží na stromech až do poloviny srpna.

Strom roste mírněji, rozvětňuje se řídce a nepravidelně, větve se sklánějí. Letorosty tvoří dlouhé a štíhlé, šlahounovité; tyto jsou hojně chloupkované, začervenalé, dolejší část je hojně stříbřitě tečkovaná a mramorovaná. Plodí velice záhy, plodnost za příznivých podmínek bývá hojná. V půdě není náročný, pouze sucho nesnáší a předčasně shazuje plody.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Květy jsou vůči pozdním mrazům citlivé. Vzhledem k menší a nejisté plodnosti dává se přednost »Úrodné rané«, která je také kvalitnější a úrodnější.

Upotřebení: Jako nejranější slíva je hledaná a dobře placená. Podobá se jí mnoho odrůd a často bývají za ni také zaměňovány. Pro pěstování ve velkém se nehodí.

Synonyma: Malá blumka, Svatojanka, Svatojanská slíva.

11. Úrodná raná slíva

12. Mirabelka raná

11. ÚRODNÁ RANÁ SLÍVA.

Původ: Vypěstována je z pecky slívy »Rané Tourské« v Anglii.

Velikost: Plod váží až 30 g; délka 43 mm, šířka asi 30 mm.

Tvar je kulatý až oválný; po jedné straně se táhne ostrý a mělký žlábek, který dělí plod na dvě téměř stejné polovice a končí na šikmém temeni rzi-vou, vyvstalou jizvou v malé jamce.

Stopka dosti tlustá je nejčastěji v úzké a hluboké jamce.

Slupka je tmavě modrá, na sluneční straně červená, celý plod je lehce krásně modře ožíněný; je tenká a pevná, těžko se stahuje.

Dužnina žlutavá, tuhá, hojně šťavnatá, chuti velmi dobré, lahodné, podobné pravým švestkám.

Pecka se většinou úplně od dužniny odlučuje, je krátce protáhlá, špičatá.

Zraje postupně koncem července, lze ji až do poloviny srpna protrhávati; pokud není úplně zralá, neopadá.

Strom má bujný vzrůst, tvoří bohatě větvené koruny. Ploditi počíná velmi záhy, plodí hojně a pravidelně; vždy bohatě kvete a v době květu nezmrzá. Daří se a nejlépe prospívá v půdách hnojených a obdělávaných.

Kvete prostředně pozdě. Je cizosprašná, vhodným opylovačem je pro ni Král. Viktorie.

Špatné vlastnosti: Při dlouho trvajících deštích sice puká, avšak proti jiným odrudám poměrně méně. Dřevo je křehké, větve pod tíhou ovoce se rozlamují. Vyžaduje náležitou ochranu před pilátkou švestkovou, která více tuto než jiné současně kvetoucí odrůdy napadá.

Upotřebení: Považuje se za nejlepší ze současně zrajících modrých slív; lze ji upotřebiti ke všem účelům, dopravu v obvyklém balení v koších snáší dobře. Radí se mezi prvotřídní obchodní odrůdy pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Frühe fruchtbare, Fertile précoce, Early Prolific.

12. MIRABELKA RANÁ.

Původu je neznámého.

Velikost: Je prostředně veliká, asi 22 mm dlouhá i široká, jednotlivý plod váží 10—13 g.

Tvar je téměř kulovitý, výjimkou i podlouhlejší; na obou koncích je zcela málo stlačený, po jedné straně se táhne žlábek, který končí rzivou jizvou v malé jamce.

Stopka je chloupkovatá, asi 1½ cm dlouhá, v malé, mělké jamce.

Slupka je jemná, přitom dosti pevná, dá se stáhnouti, je nakyslá, voskově žlutá, u některých plodů i lehce začervenalá; bělavé tečky jsou řídce roztroušené, celý plod je bělavě ojnělý.

Dužnina je zlatě žlutá, jemná, tuhá, hojně šfavnatá, sladké, libě navinulé, výborné chuti.

Pecka je malá, většinou se dobře od dužniny odlučuje.

Zraje koncem července a první dny srpna, postupně asi 14 dnů a protrhává se.

Strom roste zdravě, jako všechny mirabelky slaběji, drobně větví a tvoří malou, hustou korunu. Plodnost počíná velmi záhy po výsadbě, úroda je vždy velmi hojná, vyžaduje proto půdy živnější, dostatečně vlhké a chráněné polohy.

Kvete prostředně záhy. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Křehké větve trpívají v příliš větrných polohách náporům větrů. Květy vůči mrazům jsou choulostivé a často zmrzají. Někdy smolí, t. j. z plodu vytéká klovatina, čímž se znehodnocuje.

Upotřebení: Ovoce je na trhu hledáno, hodí se ke všem účelům kuchyňským a také ke konzervaci je výborné a k jídlu za syrova znamenité. Za tuha snese i dalekou dopravu. Pro velké výsadby se nehodí.

Synonyma: Frühe Gelbe Mirabelle, Mirabelle Précoce, Mirabelka wezesna (pol.).

13. Pařížská

14. Tragedie

13. PAŘÍŽSKÁ.

Původ ve Francii.

Velikost prostřední, 35—40 mm v průměru; váží 25—30 g.

Tvar je pěkně pravidelně zakulacený, pouze u stopky nepatrně zploštělý. Žlábek je zcela mělký, široký, dělí plod na stejné polovice a končí na temeni malou jizvou po čnělce.

Stopka je krátká, zelená, rzivě hnědě skvrnitá, mírně zahnutá v malé a mělké jamce.

Slupka je jemná, z větší části zarůžověle načervenalá a fialově karmínově červeně hustě skvrnitá a tečkovaná, což je znatelné zvláště na slunci, kde skvrny a větší tečky téměř dohromady splývají. Celý povrch je poset drobnými bělavými tečkami a zcela jemně, světle modře ožíněný. Slupka se dá dobře stáhnouti, je sama o sobě navinulá.

Dužnina je žlutá, až medově žlutá, jemná, šfavnatá, částečně zrnitá, sladká, se zvláštní aromatickou a mírně kořenitou příchutí.

Pecka menší, mírně baňatá, je zcela volně v dužnině, ke které lne několika vláknky pouze na hřbetě.

Uzrává v polovici srpna postupně až do konce srpna.

Strom roste prostředně bujně, korunu tvoří menší, více rozložitou a je záhy a velmi úrodný. Letorosty jsou dlouhé, slabší, plstnaté listy veliké, bledě zelené, olistění poměrně řídké.

Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Zralé plody značně padají, i při malém doteku, vyžadují velmi pečlivou sklizeň.

Upotřebení: Hodí se k jídlu a pro ranost je k prodeji na trhu velice vhodná. Pro obchodní výsadby se nehodí, v domácích zahradách zraje současně s kvalitnějšími odrůdami, takže může býti postradatelná.

Synonyma: Belle de Paris.

14. TRAGEDIE.

Původ v Kalifornii.

Velikost: Průměrně je 45 mm dlouhá, 40 mm široká; váží 35—45 g i více.

Tvar bývá kulovitý nebo krátce oválný, k temeni různě stlačený. Žlábek mělký, široký, dělí plod na dvě nestejně polovice a končí na skoseném temeni zbytkem čnělky, nejčastěji v hluboké, přibližně trojhranné a na stranu posunuté jamce.

Stopka je jemně ochmýřená, zelená, částečně rzi pokrytá, 1—2 cm dlouhá, dosti silná, v hluboké, nálevkovité a těsné jamce, do které asi 1 mm zapadá.

Slupka je krásně nachová, proniká více jen ve stínu, jinak bývá fialově zastřená, místy i modravá; jemné rzivé tečky a zakřivené čárky pokrývají nenápadně celý plod, na kterém se vyskytne i menší rzivá skvrna. Vcelku plod je krásně bleděmodře oviněn. Slupka se těžko stahuje, je kyselá i málo na hořklá.

Dužnina je bělavě žlutá, také i zlatožlutá, dosti tuhá, hojně šfavnatá a bledými vlákny značně protkaná; chuti je příjemně sladce navinulé, v plné zralosti velmi lahodné. Většinou se od pecky úplně odlučuje.

Pecka je široká a plochá, na jedné straně je velmi zaostřená, na druhé značně rýhovaná.

Zraje podle počasí, koncem července nebo počátkem srpna postupně a lze ji protrhávat do poloviny srpna.

Strom roste zdravě a bujně, při brzké plodnosti vzrůst se sice mírní, koruna nabývá však dosti značných rozměrů, je vyšší, se vztyčenými větvemi. Úroda je velmi hojná, možno říci téměř každoroční.

Kvete prostředně záhy. Je cizosprašná. Opyluje se odrůdami: Ahlbachova, Bühlská, Ebersweierská, Esslingenská, Lützelsachsenská, Ruth Gerstetter, Vlaška, Wangenheimova.

Upotřebení: Pro trh je vhodná a výnosná i pro větší výsadby, kde je zaručen odbyt, což je zvláště u průmyslových středisk.

Synonyma: Tragedy, Climen.

15. Královská z Toursu

16. Riversova raná slíva

15. KRÁLOVSKÁ Z TOURSU.

Původ ve Francii.

Velikost: Prostředně veliká, také až velmi veliká, někdy i 5 cm v průměru.

Tvar bývá kulovitý až protáhle kulovitý, u stopky a temena částečně zploštělý. Žlábek znatelný a hluboký, dělí plod na dvě téměř stejné polovice a táhne se do proláklé jamky, v které je zřetelná tečka.

Stopka je poměrně krátká a tlustá, v hluboké a široké nálevkovité jamce.

Slupka fialově červená, na sluneční straně modročervená, také až modrá, zřetelně tečkovaná až skvrnitá nebo i čárkovaná a světle modře ojínělá.

Dužnina je hojně šťavnatá, přitom dosti tuhá, žlutavá, sladké, příjemně nakyslé, v plné zralosti velmi dobré chuti; od pecky je dobře odlučitelná.

Pecka je vejčitá a široká.

Zraje postupně počátkem srpna, nejvíce ve druhé polovině srpna. Vybarvené plody lákají ke sklizni, ačkoliv jsou ještě k jídlu nezpůsobilé; mají se probírat jen plody měkké, ty jsou jediné dobré a čím déle zůstanou na stromě, tím jsou chutnější.

Strom roste bujně, korunu tvoří kulovitou, dřevo má velmi křehké. Plodnost bývá časná a strom je velmi úrodný. Studené půdy a větrné polohy nesnáší, stromy se rozlamují. Pro výsadbu pouze domácích zahrad.

Kvete prostředně záhy. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Strom není dostatečně otužilý, i květy vůči pozdním mrazíkům jsou více citlivé. Ovoce, klizené dokud je tvrdé, není chutné ani když změkne.

Upotřebení: V plné zralosti při krásné barvě a dobré chuti je dobře prodejná. Pro pěstování ve velkém se nedoporučuje.

Synonyma: Königspflaume von Tours, Königin von Tours, Turska, Princ Waleský, Prinz von Wales, Prince of Wales.

16. RIVERSOVA RANÁ SLÍVA.

Původ: Vypěstována byla z pecek slívy »Rané z Toursu« v Anglii.

Velikost je prostřední, bývá průměrně asi 38 mm dlouhá, 23 mm široká; váží 30 g.

Tvar u většiny plodů je kulatě vejčitý, jenom jednotlivé plody bývají okrouhlejší.

Žlábek je málo znatelný a končí ve zcela mělké jamce pod nejvyšším bodem temene jízvou po čnělce.

Stopka je zelená a porezavělá, chloupkatá, asi 1½ cm dlouhá, v širší a hlubší jamce.

Slupka je červenavě modrá, na sluneční straně až tmavě fialově modrá, jemnými tečkami je řídce poseta a celkově krásně modře ožínělá. Je nakyslá, u úplně zralých plodů se dá lehce stáhnouti.

Dužnina se od pecky odlučuje, je dosti tuhá a šťavnatá, chuti dobré, příjemně sladce navinulé.

Pecka je krátká, baňatá, nevyplňuje úplně vnitřní dutinu.

Uzrává podle počasí (dříve nebo později), nejčastěji koncem července.

Strom z mládí roste bujně, je velice úrodný, plodnost se dostavuje velmi záhy, tím se vzrůst zmírňuje, koruna zůstává malá. Daří se všude, kde jiné švestky, není náročný. Vhodný zvláště pro malé zahrádky.

Kvete prostředně záhy. Je částečně samosprašná.

Špatné vlastnosti: V déle trvajících deštích značně puká.

Upotřebení: Zralostí přichází do doby, kdy jiného druhu ovoce je nedostatek; poněvadž je raná a má pěknou barvu i dobrou chuť, nalézá na trhu odbyt; k jídlu i v kuchyni je vítána. Pro větší výsadby se nehodí.

Synonyma: Svatojanská, Rivers Frühpflaume, Rivers Early, Favorite Précoce.

17. Schüleho švestka

18. Ebersweierská švestka

17. SCHÜLEHO ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost: Plod je větší než u Domáci švestky, asi 48 mm dlouhý, 34 mm široký.

Tvar je podlouhlý, švestkovitý, k jedné straně více vydutý; tato strana bývá částečně šikmo ke stopce stlačena. Celkově se plod ke špičce dosti zúžuje.

Stopka je na vyvýšenině, zelenavá, tenká, až 2 cm dlouhá.

Slupka je matná, bez lesku, temně modrá, v úplné zralosti černomodrá; ponejvíce zastíněnými místy prosvítá barva červeně modrá. Celý povrch je nesteréjně velikými, hnědými tečkami posetý a krásně šedomodře ožíněný.

Dužnina je tuhá a pevná, šťavnatá, řidce vlákný protkaná, zeleně žlutá, chuti dobré, švestkovité; je málo sladká, poněkud aromatická, pomerančově nakyslá. Od pecky se dobře odděluje.

Pecka je dlouhá, jedna strana ke stopce zvlášť široce protáhlá; tato špička je dosti tupá, druhá špičatá. Boční strany jsou zcela málo vyduté, pouze mělce a hojně leptané.

Zraje podle počasí, také již koncem července, obyčejně však ke konci prvé neb počátkem druhé polovice srpna.

Strom roste bujně, tvoří pěknou jehlancovitou korunu; je velmi úrodný a každoročně obalený strom skýtá úchvatný pohled.

Špatné vlastnosti: Má vadu, že není dosti sladká; když však je pěstována v dobrých a teplých půdách, je mnohem sladší a znamenité chuti.

Upotřebení: Velikostí a krásou se jí málokterá vyrovná, pro prodej je velice lákavá, řadí se mezi významné tržní odrůdy.

Synonyma: Schüles Frühzwetsche.

18. EBERSWEIERSKÁ ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost normálních plodů rovná se Domácí švestce; bývá asi 4½ cm dlouhá, 3½ cm široká, váží 25 až 28 g.

Tvarem se přibližuje Domácí švestce, bývá však vždy okrouhleji zakončena, některé plody jsou i delší, protáhlejší. Žlábek je velice mělký, často se vyskytne jenom ostrá čára, která dělí plod na dosti stejné polovice a končí na temeni tečkou.

Stopka je tenká, 1—2 cm dlouhá, v maličké jamce.

Slupka tmavě až černě fialová, ve stínu a ke stopce bývá více rudá a celkově nenápadně tečkovaná, také i rzivá a celý plod je pěkně modravě ožnělý.

Dužnina zlatově žlutá, málo šťavnatá, tuhá, někdy až velmi tuhá, sladce navinulá, dosti dobrá, nenechá se však přirovnati k chuti Domácí švestky.

Pecka je malá, dlouhá, švestkovitá, od dužniny se buď úplně odlučuje, nebo hřbetem lne jednotlivými vlákny.

Zraje počátkem srpna, vydrží do polou, mnohdy až do konce srpna.

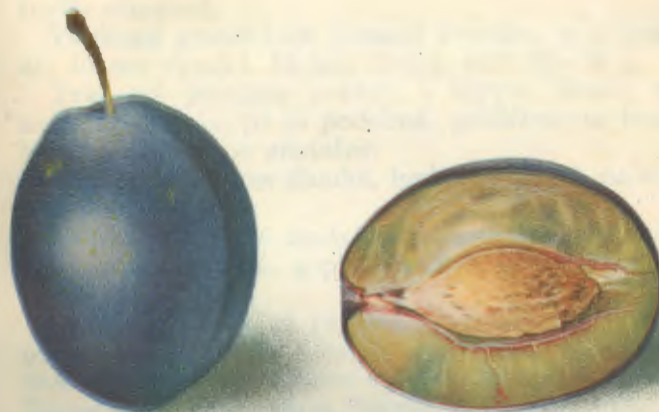
Strom z mládí roste velmi bujně, četně až hustě se rozvětňuje; koruna bývá dosti vzpřímená, mírně rozkleslá, nápadně olistěná velikými dlouhými listy. Roste všude, kde jiné švestky; plodí záhy, stává se však, že zvláště v půdách chudých na vápno i při plné plodnosti plodí méně než jiné. Vyžaduje výhřevné polohy.

Kvete prostředně záhy. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Plodnost bývá nepravidelná; ovoce nedrží na stopkách, obyčejně před úplným uzráním, kdy dužnina bývá ještě tvrdá, při menším větru, často i bez větru spadne. Plody, zvláště kolem pecek, mají klejotok.

Upotřebení: Pro obchod je lákavá, dopravu snáší bezvadně; vyžaduje úplné uzrání na stromě, jinak se plody pro konsum nehodí, dužnina bývá převážně tvrdá, téměř nepoužitelná. Pro rozšíření ve velkém se nedoporučuje, kde nemá příznivé podmínky.

Synonyma: Lakomcova švestka, Ebersweier Frühzwetsche.

19. Rychlice Pastyřikova

20. Bärtschi-ho švestka

19. RYCHLICE PASTYŘÍKOVA.

Původ: Pochází ze sadů harrachovských ve Stračově, kde ji objevil Jos. Pastyřík jako nahodile vyrostlý semenáč.

Velikostí předstihuje Domáci švestku, je průměrně asi 46 mm vysoká, 34 mm široká, váží 32—36 g.

Tvar má protáhle oválný, s tupými konci, delší nežli »Bühlská«, již je podobná, přibližuje se tvarem švestce. Žlábek je znatelný.

Stopka je 1½ cm dlouhá, tenká, v hlubší, nálevkovité jamce.

Slupka je krásně modrá, šedě ojínělá, šedě tečkovaná, místy i rzivá, v plné zralosti pravé švestkové barvy.

Dužnina v neúplné zralosti neuspokojuje; je nutno ponechat plody na stromě co nejdéle, nehledě na zbarvení, potom je teprve výborné, švestkovité chuti. Barvy je zelenavě žluté, bělavě, jednotlivě i červeně žilkovaná, od pecky se bezvadně odlupuje.

Pecka je prostřední, protáhlá, švestkovitá.

Zraje koncem prvé poloviny srpna, postupně, vydrží na stromě do konce srpna.

Strom má vzrůst bujný, tvoří hustou, široce kulovitou korunu a za příznivých podmínek plodí velmi hojně a úroda bývá každoroční. Vyžaduje půdy obdělávané, živné, výhřevné, polohy chráněné.

Podle získaných poznatků je vůči pozdním mrazíkům v květu poněkud citlivá. Poněvadž sadaři projevíli o tuto odrůdu velký zájem, byly na harrachovském panství přeroubovány rozsáhlé sady a aleje. Kde rostla tato odrůda za stejných podmínek s jinými odrůdami, tam plodila. Kde však v blízkosti nebyly jiné švestky, neplodila, což je důkazem, že je cizosprašná.

Kvete prostředně pozdě. Vhodné opylení poskytují: Althannova renkloda, Bonne de Bry, Vlaška a Domáci švestka.

Upotřebení: Je vhodná pro všechny účely, na trhu je velmi dobře placená, čemuž napomáhá krásná barva. Hodí se pro pěstování ve větším měřítku pro trh, má-li vyhovující stanoviště, zvláště v zahradách, kde je více odrůd pro náležité opylení.

Synonyma: Rychlice Stračovská, Rychlice modrá.

20. BÄRTSCHI-HO ŠVESTKA

(čti: »Berčí«)

Původ ve Švýcarsku.

Velikost větší než nejlépe vyvinuté plody Domácí švestky; je asi 5½ cm dlouhá, 3½ cm široká, většínou vyrovnané velikosti.

Tvar je protáhle švestkovitý, pravidelný, velice vzhledný, s tupou, protáhlou, často k jedné straně zahnutou špičí. Žlábek dosti hluboký, úzký, značí se jako rýha a končí znatelnou tečkou na špičce plodu.

Stopka je asi 2 cm dlouhá, poměrně tenká, v protáhlé špičce v nálevkovité jamce.

Slupka je tmavomodrá, znatelně světle hnědými tečkami posetá a krásně modře silně ožíněná.

Dužnina tuhá, hutná, řidce vláknitá, od pecky se dobře odděluje; je zelenavě žlutá, kolem pecky hnědě červená, chutí sladce nakyslé, dobré, mírně kořeněné, švestkové.

Pecka je dosti velká, dlouhá, poměrně úzká.

Zraje v druhé polovině srpna, postupně, a je nutno nechat ovoce úplně na stromě dozrát, nehledě na zbarvení, čímž nabývá teprve lahodné chuti. Pro prodej je velmi lákavá.

Strom má zdravý, velmi bujný vzrůst, tvoří pěknou, štíhlou, jehlancovitou korunu. Letorosty jsou dlouhé, slabé, červenavě fialové, očka dlouhá, zašpičatělá a odstávají. Je dosud málo vysázená, dobré výsledky jsou v živných, obdělávaných a teplých půdách.

Špatné vlastnosti: Před úplným uzráním jsou plody kyselé, přitřpklé, dosti nechutné, dužnina tvrdá.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře, i ve zralém stavu je ještě neobyčejně trvanlivá; je to odrůda vhodná pro obchod, export i konsum, zasluhuje aspoň menší pokusné výsadby. Je nutno však brát v úvahu, že vyžaduje úplně vyzrání, takže mezi odrůdy rané nelze ji řadit.

Synonyma: Bärtschis Frühzwetsche.

21. Renkloda růžová

22. Malvazinka

21. RENKLODA RŮŽOVÁ.

Původ: Je to stará odrůda, po venkovských zahradách hojně rozšířená.

Velikost: Plod je velký, asi 4 cm v průměru, váží asi 55—60 g.

Tvar má kulovitý, z boku zcela mírně stlačený, u žlábků mírně plochý.

Stopka je krátká, dosti tlustá, asi 3 mm do plodu rozšířeně vsunutá.

Slupka je spíše drsnější, matově lesklá, základní barvy růžově červené, která z větší části bývá fialově modře zcela zakrytá. Celý povrch je nestejně posetý rudě fialovými tečkami a pokrytý krásným, šedě modře fialovým jíním.

Dužnina je kolem pecky kanárkově žlutá, ke slupce průsvitně žlutá, směrem k pece světlými vlákny protkaná; je hojně šťavnatá, šťáva při rozloupnutí přetéká, chuti výborné, velmi sladce navinulé, s výraznou cukernatostí a aromaticností, s muškátově vinnou příchutí. Od pecky většinou jde dobře oddělit.

Pecka je oválná, tupě zakončená, málo a mělce leptaná.

Zraje počátkem srpna, postupně asi do 20. srpna. Dá se protrhávat, i neúplně zralá je již dobrá i když má dužninu ještě zelenou.

Strom má vzrůst bujný, tvoří dosti velikou kulovitou korunu, je každoročně úrodný. Letorosty jsou dlouhé, silné, málo lesklé, zcela krátce a řídce chloupkované, červeně fialové až zahnědlé, očka zvláště u spodu jsou malá a krátce kuželovitá. Roste za podmínek vhodných pro ušlechtilé odrůdy.

Špatné vlastnosti: V úplné zralosti je ovoce vodnaté.

Upotřebení: Na trhu se velmi dobře prodává, k jídlu je znamenitá, do pečiva však není. Zahradkářská odrůda pro postupné sklizení.

Synonyma: Ryngle růžová.

22. MALVAZINKA.

Původ pravděpodobně v Anglii.

Velikost: Patří mezi největší slívy, bývá asi 50 mm dlouhá, 53 mm široká; váha kolísá od 60 do 90 g.

Tvar je kulovitý; od stopky po jedné straně se táhne mělký žlábek, který dělí plod na dvě téměř stejné polovice a končí v mělké jamce rzivou jízvou na skoseném temeni.

Stopka je lysá, asi 1½ cm dlouhá, v široké a hluboké jamce.

Slupka je pevná, lesklá, dá se stáhnouti, je nakyslá; lákavě ojínělý plod bývá modře až fialově zbarvený a pěkně bělavě tečkován. Na některých plodech najde se stříknutá i souvislá rez.

Dužnina je zelenavá a bělavě prokvétalá, tuhá, hojně šfavnatá, lahodná, velmi osvěžující chuti.

Pecka je poměrně malá, u plodů zralých se od dužniny velmi dobře odlučuje.

Zraje v prvním týdnu srpna, v teplých místech i dříve, postupně a nenáhle; protrhávání umožní dokonalejší vývin zbylých plodů.

Strom roste bujně a zdravě, větve hustě obrůstají plodonosným dřevem, pod tíhou plodů se sklánějí a tvoří dosti velikou korunu. Plodnost počíná 2. až 3. rokem po výsadbě a je většinou střídavě velmi uspokojivá. Prospívá v půdách živných, obdělávaných, vyžaduje přiměřeně vlhké stanoviště; v suchých půdách se plody špatně vyvíjejí a mnohdy předčasně opadávají. Vysazovati se má poněkud do poloh chráněných.

Kvete pozdě. Je cizosprašná, dobře se opyluje Zeleňou renklodou.

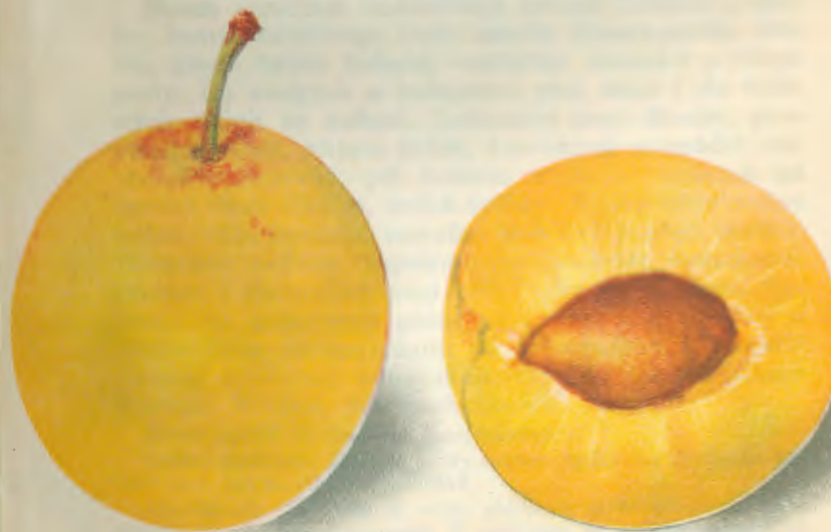
Špatné vlastnosti: V čas květu jest choulostivá, lehko zmrzá, v úrodnosti je dosti nespolehlivá, zvláště v některých krajích, nebo při větším výskytu pilatky švestkové. Za nepříznivého počasí se špatně vybarvuje, není tak sladká, stává se, že je blátivá; pak také neдрží na stromě a před uzráním opadává.

Upotřebení: Na trhu se prodává v každém množství. V tuhém stavu se dá bezvadně dopravovati, je to znamenitá tržní odrůda, pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Dalmatinka, Bluma, Marabela, Marabolán, Rote Nektarine, Prune Péche, Malmazja (pol.).

23. Esslingenská švestka

24. Ontario

23. ESSLINGENSKÁ ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost závisí na úrodě; váha plodu kolísá mezi 20—25 g a plody bývají veliké jako dobře vyvinuté Domáci švestky.

Tvarem se liší od švestky tím, že jest k oběma koncům protáhlá, zejména ke špičce. Mělký žlábek dělí plod obyčejně na dvě stejné polovice.

Stopka je hladká, prostředně tlustá v nepatrné jamce.

Slupka se těžko stahuje, jest nahořklá, krásně modrá, také jen červenavě modrá; tečky a čárky pokrývají hustě celý plod, místy se objevují někdy i rzivé skvrny.

Dužnina je jemná, zelenavě žlutá, šfavnatá, výborné švestkové chuti.

Pecka je dlouhá a úzká, prohnutá, od dužniny se dobře odděluje.

Zraje v první polovici srpna, výjimečně i dříve; zraje rychle, je nutno plody dosti brzy spotřebovat. Ve zralosti příjemně voní.

Strom vzrůstem nedostihuje stromu Domáci švestky, hustě rozvětňuje, tvoří mnoho plodonosného dřeva; plodí velice bohatě, vyžaduje hluboké a živné půdy. Do suchých a hubených půd, také i do větrných poloh se nehodí. Letorosty jsou dlouhé, prostředně silné, přitom štíhlé, červenavě nahnědlé, nestejně tečkované, při bujném vzrůstu narůstají na spodní části dlouhé, trnité špičky. Kvete vždy velice hojně; vůči pozdním mrazům je v květu dosti otužilá. Plodnost nejlépe uspokojí na podnoži švestkové; podnož i stanoviště mají velký vliv na plodnost (jakož i na vybarvení plodů) a proto také úsudky o plodnosti se velice různí; na myrobalánu i odrostlé stromy plodností neuspokojí. Opyluje se odrūdami: Domáci, Vlaška, Wangenheimova.

Kvete pozdě. Je částečně samosprašná.

Špatné vlastnosti: Dozralé plody snadno padají; za deštivého počasí také pukají. Slupka je hořká.

Upotřebení: Na trzích je velmi oblíbená; je to prvotřídní raná švestka tržní i pro domácnost. K pěstování ve velkém se nehodí.

Synonyma: Wegierka Esliňská (pol.), Esslinger Frühzwetsche, Quetsche Précoce d'Esslingen.

Původ v Severní Americe.

Velikost: Plod je veliký, asi 50 mm dlouhý, 48 mm široký, váží 50—60 g.

Tvar je přibližně kulovitý, ke stopce a k temeni stejně zaokrouhlený; přes celý plod se táhne po jedné straně mělký žlábek, který jej dělí na dvě téměř stejné polovice a končí na mírně skoseném temeni.

Stopka je zelená, od spodu chloupkatá a rzívě skvrnitá, v mělké a široké jamce.

Slupka je jemná, dosti pevná, lehko se stahuje, málo se leskne, v plné zralosti bývá až poloprůsvitná, krásně žlutá až zlatově žlutá, často i lehce začervenalá, jemnými tečkami hojně posetá a bělavě ojiňená. Na některých plodech vyskytne se i stříkatá jemná rez.

Dužnina jest jemná, poněkud měkčí než u renklod, vonná, zelenavě zlatě žlutá, pod slupkou zelenavá, hojně šťavnatá; plody na slunci dobře vyzrálé jsou zvlášť velmi chutné, sladké a kořenité, u takových také jest od pecky dobře odlučitelná.

Pecka jest velmi veliká, široká a drsná.

Zraje v první polovině srpna a udrží se na stromě 14 dnů i déle.

Strom roste v mládí bujně, pěkně do výše, větve později se rozkládají a vzrůst se mírní. Plodnost jest velmi raná a velice hojná. Kvete velmi bohatě a v květu není příliš choulostivá. Půda má se jí poskytnouti nejlepší, dostatečně vlhká, poloha slunná. Dřevo je křehké; při nadměrné úrodě se větve rozlamují.

Kvete prostředně záhy. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: V nevhodném, zvláště zastíněném stanovišti plody zůstávají drobné, bez chuti, vadnou. Strom přestává růsti a postupně odumírá. Je celkově náročná, přitom však vděčná; při veliké úrodě, má-li uspokojiti, jest nutné protrhávání plodů.

Upotřebení: V tuhém stavu a poněkud pečlivém balení snáší dopravu dobře; plody jsou výbornou pochoutkou a zároveň okrasou stolu. — Je dobrou tržní odrůdou, pro všestranné upotřebení se hodí zvláště do domácích zahrad.

25. Zimmrova švestka

26. Fürstova raná švestka

25. ZIMMROVA ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost nadprůměrná, délka zvláště vyvinutých plodů asi 47 mm, šířka 37—40 mm; váží 40—50 g.

Tvar: Některé plody mají tvar dosti podobný Domáci švestce, jiné jsou poněkud více zaoblené, převládá však tvar slívovitý. Mělký žlábek se táhne přes celý plod a končí rzivou jizvou v malé jamce.

Stopka je asi 23 mm dlouhá, hladká, v malé, hluboké jamce.

Slupka je krásně rudě modrá, modravě ožínělá, velmi jemnými tečkami hustě pokrytá, místy objeví se i rzivá skvrna nebo stříknutá rez. Dá se stáhnouti, je částečně kyselá.

Dužnina je zlatě žlutá, hojně šťavnatá, chuti velmi dobré, švestkové.

Pecky jsou malé, podobají se peckám sliv, od dužniny se úplně oddělují.

Zrání počíná v polovině srpna; přezrálé plody měknou, nescvrkají, snadno však se stromů padají. Předností její je, že nečervíví.

Strom z mládí roste bujně, mírněji však než Domáci švestka, hojně a hustě rozvětňuje, tvoří hustou, středně velikou korunu. Plodí velice záhy a přebohatě na všech podnožích uspokojivě; mají-li býti plody dostatečně veliké, vyžaduje obdělávané a hnojené půdy. Pod tíhou ovoce se až koruny rozlamují. Hodí se dobře k přeroubování neplodných švestkových stromků, vhodná i k pěstování ve vyšších polohách.

Je dobrým pylodárcem. Kvete prostředně pozdě, je cizosprašná. Opyluji ji odrůdy: Domáci, Frankfurtská, Král. Viktorie, Tragedie, Urodná raná, Vlaška, Wangenheimova.

Špatné vlastnosti: Nedrží pevně na stopkách, jakmile dozraje — spadává. Strom bývá hojně napadán mšicemi listovými, ovoce vosami. Za deštivého počasí ovoce puká a poněvadž jest hustě seskupeno, zachvacuje je monilie. Pro slívovitý tvar je méně žádána, proto se nehodí k pěstování ve velkém.

Upotřebení: V domácnosti je velice oblíbená, řadí se i k trzním odrůdám. Je velmi vděčná pro domácí zahrádky.

Synonyma: Węgierka Cymera (pol.), Prune Zimmer, Zimmer's Frühzwetsche, Quetsche Zimmer.

26. FÜRSTOVA RANÁ ŠVESTKA.

Původ: Pochází z Litoměřicka.

Velikost prostřední, bývá asi 4 cm dlouhá, 3½ cm široká; váží 22 g.

Tvar je krásně široce vejčitý, ke stopce poněkud protáhlý. Žlábek (spíše rýha) bývá vyznačen pouze v barvě.

Stopka zelenavě hnědá, tenká, asi 2 cm dlouhá, většinou ve stejnoměrné síle, do plodu asi 2 mm zapadá neb je úplně na povrchu.

Slupka je matná, hladká, není mastná, v plné zralosti švestkově modrá a krásně šedomodře ožíněná. Celý plod je charakteristicky četně a hustě zřetelnými načervenalými tečkami posetý; tečky bývají také i hrubší, některé vyvstálé, jiné propadlé.

Dužnina je tuhá, šfavnatá, růžovými vlákny řídce protkaná, zelenavě žlutá, se slabě hnědým odstínem; chuť je sladká, přitom výrazně vinně nakyslá a mírně aromatická, výborná, na Domáci švestku upomínající. Od pecky se úplně neodlupuje.

Pecka je protáhlá, ostrou špičkou ukončená, zcela mělce leptaná.

Zraje nejčastěji ve druhé polovině srpna někdy také až začátkem září.

Strom roste zdravě, korunu tvoří prostředně velikou, plodí o něco později, potom je úrodný. Vyžaduje půdu dobrou, výhřevnou, polohu, má-li uspokojiti, teplou. Letorosty jsou silné, špinavě hnědé, žlutě tečkované, plstnaté.

Jest samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Ve studeném létě bývá bez chuti, v deštivém počasí puká a hníje.

Upotřebení: Vhodná pro kuchyňské účely; poněvadž zraje v době, kdy je kvalitnějších odrůd dosti, stává se téměř bezvýznamnou.

Synonyma: Wegierka Firsta (pol.), Frühzwetsche Fürst, Eugen Fürst's Frühzwetsche.

27. Walterova raná švestka

28. Vaňkova úrodná raná švestka

27. WALTEROVA RANÁ ŠVESTKA.

Původ v Čechách.

Velikost je prostřední až velká, průměrně asi 3½ cm dlouhá, 3 cm široká; jednotlivé plody jsou i menší, celkově se vyznačují stejnoměrnou velikostí.

Tvar má krátce švestkovitý, není však tak ke konci zúžena jako pravá švestka. Žlábek je velice mírný, končí na zaokrouhleném temeni jízvou po čnělce.

Stopka je prostředně tlustá, bývá asi 12 mm dlouhá, v malinké jamce.

Slupka je tmavohnědě modrá, na sluneční straně hodně tmavá, s modrým švestkovým jíním; je pevná a dá se lehce stáhnouti.

Dužnina je chutná, málo šfavnatá, zelenavě žlutá až zlatožlutá a má příjemnou, sladce navinulou, aromatickou chuť. Od pecky se dobře odlučuje.

Pecka je oválná, dosti široká.

Zraje v první polovici srpna, postupně do konce srpna.

Strom roste prostředně bujně, rozvětňuje se v severnou, pěkně do výše rostoucí, ne příliš velkou korunu. Vyrůstem podobá se více některým slívám. Plodí záhy po výsadbě; plodnost bývá velice hojná, někdy až přílišná, takže se stromy rozlamují. Vyžaduje výživnou, obdělávanou půdu, jinak strom poměrně záhy stárne.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Nemá tvar švesky, je mnohem kratší, více slivě podobná. Také značně červíví.

Upotřebení: Při své dobré jakosti a vyhovující době zralosti, kdy ovoce je žádané, tudíž i placené, je pro trh i domácnost vhodnou pološvestkou. V domácích zahrádkách je vděčná.

Synonyma: Walters Frühe Zwetsche.

28. VAŇKOVA ÚRODNÁ RANÁ ŠVESTKA.

Původ: Vypěstována byla v Chrudími. První plody přinesla v r. 1924 na naroubovaném zákrsku (podnož pláň švestkové) asi 30 plodů, v r. 1925 asi 50 plodů, od té doby plodí pravidelně.

Velikost: Plod je velmi veliký, průměrně bývá asi 55 mm dlouhý, 42 mm široký; váží až 60 g.

Tvar liší se od pravé švestky tím, že je spíše více vejčité švestkovité; hluboký žlábek se táhne přes celý plod a dělí jej na dvě nestejně polovice. U některých plodů bývá jedna strana zvlášť vypouklá a také mnohem větší druhé.

Stopka je zelená, tlustá (3 mm), asi 15 mm dlouhá, v malé jamce.

Slupka je pevná, černomodrá s krásným jíním a četnými světlými tečkami poseta. Také objevuje se menší rezovitost i skvrny. Na plodech, ve stínu vyrostlých neb částečně zastíněných, proráží červená barva.

Dužnina je jemná, šťavnatá, žlutá, sladké, lahodné, velmi příjemné znatelně švestkovité chuti. Nečerviví.

Pecka je velká, dosti široká a tlustá; dobře se od dužniny odděluje.

Zraje podle počasí asi v polovině srpna postupně, na stromě dlouho vydrží — nepadá.

Strom roste zdravě, z mládí bujně, tvoří prostředně velikou, rozložitou a částečně převalnou korunu. Plodnost dostavuje se záhy po výsadbě a vzrůst se mírní. Úroda je vždy hojná, pravidelná, téměř každoroční. Kvete prostředně vždy bohatě, vůči pozdním mrazům je značně odolná. Při své neobyčejné plodnosti vyžaduje půdy živné, přiměřeně vlhké, výhřevné, polohu pokud možno slunnou. Ve vhodném stanovišti úplně uspokojí.

Špatné vlastnosti: V příliš chladném létě je dužnina některých plodů poněkud slivovitá. V posledních letech vysazuje se ve velikém množství, zvláště do zahrad a sadů, pro které je velice vhodná, i pro velké výsadby je doporučitelná.

Upotřebení: Je to prvotřídní stolní i tržní odrůda; vyniká krásným vzhledem, velikostí, prvotřídní jakostí a plodností.

Synonyma: Bezděkovská, Chrudimská švestka, Chrudimka, Wegierka Wanka.

29. Löschnigova švestka

30. Oullinská renkloda

29. LÖSCHNIGOVA ŠVESTKA.

Původ v Rakousku; vypěstována byla v r. 1923 a semenáč již ve čtvrtém roce přinesl krásně vyvinuté plody.

Velikost: Plod je veliký, asi 5 cm dlouhý, 4 cm široký; váží 45—50 g.

Tvar má švestkovitý, hřbet u stopky je vyvstalý, žlábek má znatelný, široký a dělí plod na stejné polovice.

Stopka je prostředně dlouhá (asi 2 cm), tlustá, v prostorné jamce.

Slupka v plné zralosti je černomodrá a bělavě modrým jíním silně ožnělá.

Dužnina jde za příznivého počasí dobře od pecky oddělití, barvu má téměř zlatožlutou; je velmi šťavnatá, sladká a kořeněná (dle tamějších zpráv).

Zraje v druhé polovině srpna, až počátkem září, v plné zralosti se stromu nepadá.

Strom roste bujně, koruna je široce jehlancovitá, velmi brzy plodí. Mrazům vzdoruje a také květy nejsou choulostivé.

Špatné vlastnosti: Ve zdejším kraji, kde strom má příznivé stanoviště, se doposud neosvědčila. Plody jsou velice vzhledné, avšak nechutné, dužnina je tvrdá, chuti slivovité a značně lne k pecce.

Upotřebení: Dopravu snáší bezvadně, pro trh je sice velmi vzhledná, lze ji však po zdejších poznatcích doporučit pouze pro pokusnou výsadbu. Nehodí se k dalšímu množení.

Synonyma: Hofrat Löschnig.

K počtě 60letého jubilea dvorního rady pana Josefa Löschniga byla pěstitelem pojmenována jeho jménem.

30. OULLINSKÁ RENKLODA.

Původ pravděpodobně ve Francii.

Velikost: Je veliká, asi 44 mm dlouhá, 42 mm široká; jednotlivě váží 50—80 g.

Tvar je kulovitý, stejnoměrně zaokrouhlený, ojedinele k temeni málo zúžený; přes plod se táhne mělký žlábek a dělí jej na dvě téměř stejné polovice.

Stopka je lysá, dosti tlustá, asi 2—2½ cm dlouhá, v hluboké a úzké jamce.

Slupka je jemná, někdy se dosti špatně stahuje, je kyselá, světle žlutá, ve stínu zeleně prokvétá, na sluneční straně bývá červeně stříknutá, na některých plodech vyskytují se i rezavé skvrny.

Dužnina je zelenavě žlutá, tuhá, obsahuje hojně šťávy, rozplývá se; vyniká výbornou, sladkou a kořenitou chutí. Za studeného počasí lne k pecce, jinak pecky bývají úplně volné, nebo pouze hřbetem lnou k dužnině.

Pecka je velká, široká a baňatá, zašpičatělá.

Zraje postupně od první polovice až do konce srpna.

Strom roste bujně, rozvětňuje se v dosti velikou, širokou korunu. Je velice plodný, stromy se často až rozlamují; úroda bývá stálá, téměř každým rokem strom nějaké ovoce přináší. Kvetě bohatě, kvetoucí stromy jsou nádherné. Prospívá nejlépe v půdách hnojených, obdělávaných.

Je samosprašná. Kvetě prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V plné zralosti je každé máčknutí plodu znát, pro delší dopravu se musí zasílati v nedozralém stavu. Roubovaná na myrobalánu roste velmi bujně, později plodí, což se jeví ostatně i u jiných odrůd.

Upotřebení: Pro svoji ranost je velmi cenná a hledaná, řadí se mezi nejlepší stolní ovoce. Je jednou z nejúrodnějších a nejlepších žlutých renklod; výborná tržní odrůda, vhodná i pro konzervaci.

Synonyma: Reine-Claude von Oullins, Monstrueuse d'Oullins, Ulena, Reine-Claude Précoce, Roi-Claude, Oullins Gage, Oullins Renklode.

31. Bühlská švestka

32. Meruňková žlutá

31. BÜHLSKÁ ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost: Bývá asi 3½ cm dlouhá, 3 cm široká; váží 30—35 g. Podle ovoce se řadí k pološvestkám, t. j. křížencům švestek a sliv.

Tvar je přibližně vejčitý, po jedné straně se táhne mělký a široký žlábek a dělí plod na dvě stejné polovice.

Stopka tenká, 1½—2 cm dlouhá, v malé jamce a drží pevně u plodu i u plodonoše.

Slupka tenká, jemná, dá se dobře stáhnouti, v plné zralosti je pěkně modrá, někdy pouze červenavě modrá a bělavě modře silně ojíněná.

Dužnina je jemná, šťavnatá, žlutavě zelená, slivovitá, dlouho nakyslá; úplně zralé plody, zvláště ve slunném roce jsou chuti příjemné a liší se od pravých švestek zcela nepatrně.

Pecka je menší až prostřední, dosti tlustá, od dužniny se dobře odlučuje.

Zrání počíná před polovinou srpna a možno sklizeň přetáhnouti až přes 2 týdny.

Strom roste zdravě a bujně, tvoří vysokou a hustě větvenou kulovitou korunu; letorosty má silné a dlouhé, zelenošedé. Je nenáročný, a roste i ve značně chudých půdách, kde jiné švestky špatně prospívají. Má-li však plně uspokojiti, má se pěstovati v půdách živných. Plodnost je časná, pravidelná a stálá. Vzrůstem liší se nápadně od jiných a vyniká zdravostí. Prospívá i v chladnějších, příznivých vyšších polohách, kde Domácí švestka již špatně dozrává. Velmi dobře plodí v souvislých výsadbách odrůd: Domácí švestka, Vlaška, Tragedie.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Dužnina není vždy zcela prvořádná, což však při prodeji ani tak nevadí, jako spíše to, že nemá švestkový tvar.

Upotřebení: Tvoří přechod mezi ranými a pozdějšími švestkami, hodí se pro méně náročné trhy a je velmi rentabilní odrůdou, zvláště u průmyslových měst. Doprávu snáší velice dobře. Pro účely kuchyňské zcela vyhovuje, velká část se spotřebuje také jako ovoce stolní; k sušení se nehodí. K pěstování ve velkém se nehodí, zvláště ne tam, kde se daří úspěšnější odrůdy.

Synonyma: Wegierka z Bühlerthal, Bühler Frühzwetsche, Quetsche de Buhl, Frühe von Bühlerthal.

32. MERUŇKOVÁ ŽLUTÁ.

Původ je neznámý.

Velikost: Je nadprůměrní velikosti, asi 4 cm v průměru; váží asi 35—45 g.

Tvar je kulovitý, z obou konců zcela mírně stlačený; široký a mělký žlábek dělí plod na dvě téměř stejné polovice a končí vyvstalou jizvou v maličkém jamce na mírně skoseném temeni.

Stopka je zelená, 1—1½ cm dlouhá, v mělké, jednotlivě i zcela ploché jamce.

Slupka je pevná, bez chuti, dá se stáhnouti, je voskově žlutá, na slunci s červeným nádechem a také někdy i červeně skvrnitá a velmi jemně tečkovaná, zjevem velmi podobná meruňkám. Celý povrch je bělavě ojiňený.

Dužnina je jemná, tuhá, velmi šťavnatá, zelenavě až zlatě žlutá, chutí lehce navinulě sladké, výborné, připomínající na Renklodu zelenou.

Pecka je většinou zcela odlučitelná, je prostřední a nápadně široká.

Užrává v polovině srpna, zraje postupně až do konce srpna.

Strom má vzrůst bujný, později vlivem plodnosti ochabuje, bohatě větví; koruna je velká a dosti rozložitá. Plodí počíná záhy, plodnost je celkově uspokojivá, nikdy ne přílišná, ačkoliv kvete vždy bohatě. Vyžaduje živnou a obdělávanou půdu a vhodné výhrevné stanoviště.

Je cizosprašná.

Špatné vlastnosti: Květy vůči pozdním mrazům jsou citlivé, ovoce za déle trvajících deštů puká a je hmyzem hojně vyhledáváno.

Upotřebení: Stolní slíva i v kuchyni dobře použitelná, na trhu nalézá odbyt. Pro domácí zahrady lze ji doporučit tam, kde se nejedná ani tak o množství jako o zvlášť chutné ovoce.

Synonyma: Meruňková renkloda žlutá, Morelowa Gelbe Aprikosenpflaume, Prune d'Abricot, Aprikosenartige Reineclaude.

33. Königsbašská švestka

34. Herova švestka

33. KÖNIGSBAŠSKÁ ŠVESTKA.

Původ v Německu; je to pološvestka.

Velikost: Až velmi veliká, dosahuje asi 5 cm délky, 4 cm šířky, někdy i více; váží asi 28 g.

Tvar je tupě vejčitý; tvarem podobá se švestce Vlašce.

Slupka temně modrá, u nedostatečně vyzrálých a zastíněných plodů červenavě modrá a celkově šedě ožíněná.

Dužnina je tuhá, hojně šťavnatá, zelenavě žlutá, u úplně zralých plodů žlutá, chuti příjemně sladce nakyslé; převládá více chuť sliv, než švestek. Při dobrém stanovišti bývá velice dobrá. Od pecky se převážně dobře odlučuje.

Zraje na počátku srpna (výjimečně již koncem července), postupně do polou srpna. Plodí v chomáčcích, tím také mnoho plodů se zkazí, zvláště za deštivého počasí mnoho jich přichází na zmar, nebo se špatně vybarvují.

Strom dorůstá značné velikosti, vzrůst má velmi bujný a zdravý, s korunou více vzpřímenou, jehlancovitou; je nápadně od jiných odlišný vzrůstem i olístěním. Po výsadbě dosti záhy plodí, ne však vždy uspokojivě, v některých krajích plodí velmi hojně, ale později než jiné odrůdy. K dobrému zdatu potřebuje půdy živné, hojně vápenité a chráněné, výhřevné stanoviště.

Je částečně samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Při dobrých vlastnostech, které za příznivých podmínek docíljuje, lze vytknouti, že ovoce nedocíljuje plné chuti a modré barvy švestek, také značně červíví a trpí monilií.

Upotřebení: Pro svoji ranost, kde podmínky vyhovují je sice jako tržní odrůda doporučitelná, pro pěstování ve velkém se však nehodí. Je chutná k jídlu za syrova a dobře se zpracuje i v kuchyni.

Synonyma: Königsbacher Frühzwetsche.

34. HEROVA ŠVESTKA.

(Pološvestka.)

Původ: Pochází z okolí Týnice n. Sáz.; je to velmi úrodná varieta Domácí švestky, českého původu.

Velikost prostřední, u vyvinutých plodů je asi 43 mm dlouhá, 34 mm široká, většinou však bývá menší; váží asi 22 g.

Tvar má vejčitě zašpičatělý, kratší a baňatější než obyčejná švestka, je podobná více švestce Wangeimové. Ke stopce se více kulatí, k temenu je zašpičatělá, jedna strana bývá více vyduťatá.

Stopka je slabá, 1—1½ cm dlouhá, k povrchu plodu je rozšířenou stopkou upevněná.

Slupka je spíše drsnější, pevná, dá se stáhnouti, je kyselá, krásně tmavomodrá, bronzově žlutavými tečkami hustě posetá a modrošedé jíní dodává jí vábného vzhledu.

Dužnina je zelenavě žlutá, hustě vlákny protkaná a hojně šťavnatá, není tak tuhá jako u pravé švestky; chuť má sladkou, velmi dobrou, dosti sice výrazně švestkově znatelnou, přece však více slivovitou. Nečerviví.

Pecka je malá, vejčitá, s kulatou špičkou.

Uzrává v první polovici srpna, postupně 10 až 14 dnů.

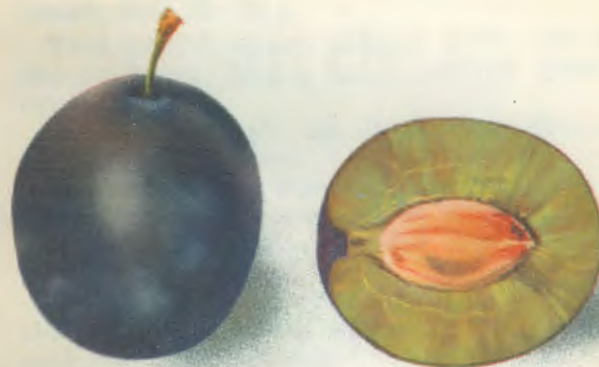
Strom z mládí roste prostředně bujně, později mírně a koruna nabývá široce kulovitěho, pravidelného tvaru, podobného Domácí švestce. Letorosty jsou krátké, slabé, barvy červené. Daří se i v méně dobrých půdách; má-li plně uspokojiti, vyžaduje živné a dostatečně vlhké půdy a je vděčná, jsou-li zároveň výhrevné. Plodnost bývá velmi časná, pravidelná a hojná, v některém roce až přílišná, takže nemá-li dostatečně příznivé podmínky, zůstává drobná.

Kvete prostředně záhy; je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Dozrálé plody drží velmi špatně u stopky a nejsou-li včas otrhány, mnoho jich spadne. Špičky letorostů rády namrzají. Pro obchod je poněkud drobná.

Upotřebení: K jídlu je prvotřídní, vhodná také pro účely kuchyňské; pro domácí zahrádky je doporučitelná.

Synonyma: Wegierka Hera.

35. Carská slíva

36. Vilemína Späthová

35. CARSKÁ SLÍVA.

Původ v Anglii.

Velikost nadprůměrná, asi 40 mm dlouhá a 37 mm široká; váží 25—30 g.

Tvar nebývá stejný; některé plody jsou kulatější, jiné podlouhlé, také u konců nestejně zaokrouhlené neb zúžené.

Stopka asi 1—1½ cm dlouhá, v úzké a hluboké, někdy i mělké jamce.

Slupka je jemná, kyselá, těžko se stahuje; je krásně modře ovinělá, červenavě až tmavě fialová. Řídce jsou roztroušené málo znatelné tečky, na některých plodech i drobná rez.

Dužnina je zelenavě žlutá, není příliš šťavnatá, chuti dobré, nasládlé, upomínající na švestku. Od pecky se téměř odlučuje.

Pecka prostřední, švestkovitá.

Zraje v první polovině srpna, někdy najednou, jindy postupně i 14 dnů.

Strom roste prostředně bujně, rozvětňuje se v hustou, kulovitou korunu, později se rozkládá; následkem velké plodnosti nedosáhne velikých rozměrů. Letorosty jsou rovné, štíhlé, zcela krátce chloupkované, fialově hnědé. Je velmi plodný, plodnost je stálá, někdy taková, že plody jsou v chomáčích a stromy se až rozlamují. Vyžaduje živnou půdu a vhodnou slunnou polohu, jinak ovoce mívá podřadnou chuť. Kvete vždy hojně, pozdními mrazy málo trpí.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Má-li plně uspokojiti, je náročná. V deštích puká. Při velké úrodě, zvláště poslední plody bývají vodnaté, v nevhodném stanovišti mívá chuť podřadnou.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře, v trhu je oblíbená, dobře se prodává, čemuž napomáhá modrá barva; k jídlu je dobrá, nechá se všestranně zužitkovat i náleží k výnosným odrůdám, v příznivém stanovišti se hodí i k pěstování ve velkém; poněvadž je velmi úrodná a tvoří menší korunu i do rodinných zahrádek.

Synonyma: Carova, Slíva Le Czar, The Czar, Cesarská czervona (pol.)

36. VILEMÍNA SPÄTHOVÁ.

Původ: Povstala křížením Úrodné rané a slívy Anna Späthová v Německu.

Velikost je střední, bývá asi 45 mm dlouhá a 37 mm široká.

Tvar krátce oválný, u stopky je nejširší, ke stopce se oble zúžuje. Od stopky se táhne žlábek, který je pouze na povrchu málo znatelný a vyznačen jen v barvě.

Stopka je tlustá, krátká, v dosti hluboké jamce a bývá hojně rozpraskanou rzí pokryta; kolem stopky je korkový věneček.

Slupka je tmavě modrá, šedě modře ožnělá.

Dužnina je dosti tuhá, šfavnatá, zelenavá až zlatožlutá ke slupce hnědne. Řídce je protkána světlými vlákny, odděluje se velmi lehce od pecky, která po rozloupnutí zůstane úplně čistá; chuti je sladké, cukernaté, mírně navinulé a slabě kořeněné, s částečnou švestkovou příchutí.

Pecka je drobnější, eliptická, na bocích směrem ke stopce značně vydutá.

Zraje v první polovině srpna.

Strom roste zdravě, z mládí velmi bujně a vzpřímeně; korunu má kulovitou, plodnost počíná velmi záhy, je pravidelná a velmi hojná a větve jsou přímo obaleny krásnými plody.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Chuti, ačkoliv je dobrá, se nelyhovná Carské ani Zimmrové, s kterou současně zraje, jí se podobá a za ni bývá také zaměňována.

Upotřebení: Vhodná stolní odrůda, kterou možno použít i k účelům kuchyňským. Pro trh je velmi lákavá, dopravu snáší dobře. Pro malé zahrádky i pro sady, kde se daří, lze ji doporučit.

Synonyma: Wilhelmina Späth.

37. Montfortská slíva

38. Princ Engelbert

37. MONTFORTSKÁ SLÍVA.

Původ ve Francii.

Velikost je nadprůměrní až velká, asi 4½ cm dlouhá, 4 cm široká, průměrně 40 g těžká.

Tvar bývá měnivý; některé plody jsou kratší, na obou koncích stejně zakulacené, jiné podlouhlejší, u stopky více baňaté, k temeni zúžené. Hlubší žlábek dělí plod na dvě nestejně polovice.

Stopka tlustá, 1—2 cm dlouhá, je nejčastěji v malé, po okraji skosené jámce.

Slupka pevná, dobře se stahuje, je nakyslá, tmavě fialová, až hnědě modrá, ve stínu rudě prokvétá. Jemné tečky pokrývají řídce plod, po kterém bývá i stříknuta rez a kolem stopky i jemné žlutavé čárky. Celý plod je krásně světlemodře ojnělý.

Dužnina je tuhá, zelenavě zlatově žlutá, velmi jemná, vonná, výborné kořenitě sladké chuti.

Pecka malá, krátká i více podlouhlá, často se velmi špatně od dužniny odděluje.

Uzrává v polovici srpna postupně, velmi zvolna; sklizeň trvá 14 dnů i déle.

Strom z mládí roste bujně, rozvětňuje se v malou řídkou rozložitou korunu. Plodí záhy po výsadbě, střídavě, nikdy ne příliš mnoho, ačkoliv kvete vždy velice hojně. Půdy vyžaduje živné, dostatečně vlhké, ve špatných se nedaří, v suchých shazuje plody. Poloha má být chráněná.

Špatné vlastnosti: Květy jsou při jarních mrazech choulostivé. Také vosy mnoho zralých plodů zničí.

Upotřebení: Při své jedinečné, prvotřídní chuti řadí se mezi nejušlechtlejší jakostní stolní ovoce. Poněvadž tvoří menší korunu, má výbornou chuť a postupné zrání, lze ji do malých zahrad doporučiti.

Synonyma: Maforcka (pol.), Montfort, Montfort-pflaume, Prune de Montfort, Pflaume von Montfort.

38. PRINC ENGELBERT.

Původ v Anglii; je to semenáč Datlovky fialové.

Velikost: Plod je průměrně asi 48 mm dlouhý, 42 mm široký; váží 50—70 g.

Tvar oválný, nejširší je uprostřed, odkud se stejnoměrně k temeni i ke stopce zúžuje; u stopky je mírně stlačený, temeno bývá většinou zakulacené, někdy i na jedné straně vyšší. Žlábek je poměrně velmi široký, ale mělký, dělí plod na dvě stejné polovice, končí v znatelné prohlubince malou jizvou.

Stopka je zelená, asi 1½ cm dlouhá, jemně chloupkatá a rzivě tečkovaná, v dosti hluboké a široké jamce.

Slupka tlustá, dá se stáhnouti, je mírně kyselá, v úplné zralosti černomodrá, v zastíněných místech červenomodrá. Celý povrch je četně pokryt drobnými a značně zřetelnými tečkami, také se objevuje i rez, někdy i částečně rzivé skvrny; plod je lákavě světle modře ojnělý.

Dužnina je světle až bledě žlutavá, dosti jemná, silnými vlákny protkaná, hojně štavnatá, chuť má sladkokyselou, příjemnou, částečně švestce podobnou, avšak více kyselou. Od pecky většinou vůbec nejde oddělit.

Pecka je veliká, oválovitá a plochá.

Zraje ve druhé polovině (koncem) srpna a počátkem září před Zelenou renklodou a drží dosti pevně a dlouho na stromě.

Strom roste velmi bujně, tvoří vysokou korunu a plodí záhy a hojně. Půdy vyžaduje živné, vápenité, také i výhřevné a v takových je zcela dobré chuti.

Špatné vlastnosti: Poněvadž lne k pecce, její obchodní cena se tím snižuje.

Upotřebení: Je stolní slíva, která se i v domácnosti všemožně upotřebí, význam má pouze pro domácí zahrádky.

Synonyma: Prince Engelbert, Engelberta (pol.), Engelbertova.

39. Čistěcká raná švestka

40. Šidlovka

39. ČISTECKÁ RANÁ ŠVESTKA.

Původ je v Čisté u Rakovníka; známý pěstitel a horlivý sběratel ovocných odrůd p. Ing. Dr F. Herles pro tamnější kraj ji propagoval a ve vlastních sadech hojně vysazoval.

Velikost nadprůměrná až velká, je asi 4½ cm dlouhá, 3½ cm široká, průměrné váhy 30—35 g.

Tvar má baňatější než Domácí švestka, podobá se Vlašce, k oběma koncům se stejně zúžuje a při jedné straně je plod více vyduť. Nejvíce znatelný žlábek je od stopky asi do polou plodu, dále se jeví pouze v barvě, někdy se také úplně ztrácí.

Slupka je drsnější, mírně lesklá. Plody plně slunci vystavené jsou tmavě až černě modré. Celý povrch je modravě ožíněný a místy postříknut bělavými tečkami, jednotlivě se objevuje i rezivost. Dobře se s dužniny stahuje a nemá žádné příznačné chuti.

Dužnina je žlutavě zelenavá, hustá, hojně šfavnatá, znatelnými vlákny protkaná, velmi sladká, výborné, aromatické chuti, zcela podobné nejlepší švestce domácí. Od pecky se velmi snadno a dobře odlupuje.

Pecka je malá a tenká, ostrý hřbet je v celku a protáhlý v ostrou hranu, oblý hřbet je zakulacený, boky lehce leptané.

Uzrává v polou a ve druhé polovině srpna a možno ji doporučit také tam, kde Domácí švestka špatně, nebo nejistě vyžívá. Při zralosti příjemně voní.

Strom má vzrůst bujný, vyniká zdravostí, tvoří korunu kulovitou, poněkud rozložitou, se svislými větvemi. Letorosty jsou dlouhé, od spodu silné a ke špičce mnohem slabší, zakřivené, lesklé, červeně fialové až hnědé; jsou také na sluneční straně více než jinde tečkované a čárkované, což splývá a tvoří šedý povlak. Očka, zvláště v hoření polovině, jsou velká, s převyšující patkou. Úroda této odrůdy je každoročně velmi dobrá. Osvědčila se jako cenné ovoce ve vyšších polohách. Pro pokusné tržní výsadby.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Upotřebení: Před většinou odrůd poloraných švestek vyniká tím, že použita v pečivu zůstává zcela sladkou, na rozdíl od jiných, které v pečivu zkysnou.

Synonyma: Raná z Čisté.

40. ŠÍDLOVKA.

Původ asi ve Francii.

Velikost: Je větší než Domáci švestka, bývá asi 5 cm dlouhá, 4 cm široká; váží 45—60 g.

Tvarem se podobá velké švestce, se stran je mírně smáčknutá, ke stopce více zaokrouhlená. Jedna strana bývá pod temenem mírně protáhlá, takže temeno bývá zašpičatělé a najdou se plody i jinak tvarované. Žlábek málokdy jde přes temeno, je hlubší, často až ostrý.

Stopka je poměrně tenká, asi 2 cm dlouhá, v malé, hluboké a skosené jamce.

Slupka modravě ojnělá, po otření je fialově rudá, ve stínu žlutavě prokvětá; celá je drobnými i zlatitými tečkami hojně poseta, místy bývá stříknuta rez, často i skvrny.

Dužnina je hrubší, měkká, hustě žilkovaná, zele-navě žlutá, hojně šťavnatá, chuti dosti dobré, naví-nule sladké.

Pecka je dlouhá, úzká, zašpičatělá; v příznivém létě se dobře od dužniny odlučuje, naopak zase v chladném vůbec nepouští nebo alespoň lne hřbe-tem.

Zraje postupně od poloviny až do konce srpna.

Strom roste zdravě a bujněji než švestka, hojně se rozvětňuje ve vysokou korunu, bohatě větvenou a slabší větve se pod tíhou plodů sklánějí. Plodnost počíná velmi záhy, je vždy hojná, často taková, že stromy se rozlamují. Kvete vždy hojně, v době květů netrpí pozdními mrazy. Při své neobyčejné plodnosti vyžaduje živné, obdělávané půdy.

Okolnosti nasvědčují, že je samosprašná.

Špatné vlastnosti: V deštích puká, je nevalné ja-kosti, zvláště v nepříznivém létě; pro větší výsadby se nehodí.

Upotřebení: Dopravu v nepřezralém stavu snáší; na trhu se dobře prodává, ačkoliv k jídlu je jen dru-hé jakosti.

Synonyma: Douanova šarlátová, Šídlovka šarláto-vá, Pourprée de Duane, Duanes' Purple.

41. Mirabelka Rangheriho

42. Zelená renkloda raná

41. MIRABELKA RANGHERIHO.

Původ: Byla vypěstována z pecky meruňkovité červené renklody Dr Lieglem v Horních Rakousích.

Velikost je nadprůměrní, bývá asi 3 cm v průměru; váží 18—22 g.

Tvar je krátce oválný, nebo téměř kulovitý, nejširší je uprostřed; plod je rozdělen zcela mělkým žlábkem na dvě stejné polovice, znatelná tečka je v mírné prohlubince uprostřed.

Stopka má nestejnou tloušťku, je asi 2 cm dlouhá, ochmýřená, v malé nálevkovité jamce.

Slupka jasně žlutá, na sluneční straně sytě žlutá a červeně tečkovaná až skvrnitá a je slabě bělavě ojnělá.

Dužnina žlutá, velmi šťavnatá, jemná, částečně tuhá, chuti výtečné, sladké, cukernaté, libě vonné. Od pecky se lehce odlučuje.

Pecka je oválná, prostředně velká.

Zraje v druhé polovici srpna, častěji však koncem srpna, postupně.

Strom roste dosti bujně, je velmi záhy a hojně úrodný. Korunu tvoří řídkou kulovitou, poněkud větší než jiné mirabelky. Letorosty jsou rovné, lysé, tmavohnědé; list prostředně velký, široce eliptický.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Nancyská mirabelka ji předstihuje, poněvadž pro konservování je vhodnější; také od pecky často smolí a zralé plody lehce opadávají.

Upotřebení: K jídlu je velice dobrá, rovněž i k ostatním kuchyňským účelům vhodná. Pro domácí zahrady je vděčná a cenná.

Synonyma: Mirabelka Rangerego (pol.), Rangheri's Mirabelle, Mirabelle Rangheri, Rangheris gelbe Mirabelle.

42. ZELENÁ RENKLODA RANÁ.

Původ její je pravděpodobně ve Francii a je to nej-
spíše semenáč Zelené renklody velké.

Velikost je prostřední, asi 37 mm v průměru, váží
30—40 g.

Tvar má kulovitý, z obou konců stlačený, zdánlivě
nižší. Žlábek bývá mělký a širší, končí na mírně sko-
seném temeni větší rzivou jizvou v širší a mělké pro-
hlubince; dělí plod na dvě téměř stejné polovice.

Stopka, asi 2 cm dlouhá, je jemně chloupkatá v širší
mělké jamce.

Slupka je pevná, dá se stáhnouti, v plné zralosti
zelenavě žlutá, na slunci i rudě tečkovaná a bělavě
ojínělá, místy bývá i rzivá.

Dužnina je tuhá, vonná, zelenavě zlatožlutá, šfav-
natá, chuti ušlechtilé, sladce kořenité.

Pecka je krátká, přiměřené velikosti, od dužniny
se dobře odděluje.

Uzrává postupně do poloviny srpna asi po 3 týdny.
Ve zralosti příjemně voní.

Strom tvoří vysokou, široce kulovitou, rozkládající
se korunu prostřední velikosti, plodí záhy a střídavě
velmi hojně, že bývá často i nutná probírka plodů.
Libuje si ve výhrevných, dostatečně vlhkých půdách.
Při její plodnosti má míti stanoviště v nejpříznivějších
podmínkách. Kvete velice hojně.

Je cizosprašná. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Květy jsou dosti choulostivé, při
pozdních mrazících rády zmrzájí; ovoce při déle
trvajících deštích značně puká a ve zralosti je hmy-
zem hojně vyhledáváno.

Upotřebení: Hodí se dobře pro stůl, rovněž je
vhodná i pro tovární a domácí konzervaci (na kom-
poty); při všestranném upotřebení nalézá vždy hoj-
ného odbytu, proto je také výnosnou tržní odrůdou.
Pro trh dopravuje se ve stavu tuhém.

Synonyma: Královská raná, Slíva zelená raná, Bílá
královna, Frühe Reineclaude, Reine Claude Hátive,
Renkloda zielona skora, Early Green Gage.

43. Písečná švestka

44. Průsvitná renkloda

43. PÍSEČNÁ ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost: Plod je značně veliký, asi 5 cm dlouhý, 3½ cm široký; váží 30 g.

Tvar je dlouze oválný, u stopky tuhý, s temenem pravidelně krouženým a jen málo zúženým. Žlábek je málo znatelný, šedá tečka je v hlubší prohlubince.

Stopka je tenká, asi 2 cm dlouhá, v mělké, pravidelné jamce.

Slupka je temně rudá s modrým nádechem, šedě ojínlá, četně tečkovaná, místy i rzivá.

Dužnina v plné zralosti je měkká, zelenavě žlutá, hustě žilkovaná, od pecky se dobře odlučuje. Chuti je dosti dobré, je více slivovitá, v teplejší půdě je zcela dobrá.

Pecka je podlouhlá, úzká, s tupými špičkami.

Uzrává postupně počátkem druhé poloviny srpna, také až koncem srpna.

Strom roste bujně, tvoří korunu kulovitou, je úrodný. V Německu je doporučena jako odrůda, která se dobře daří v půdě písčité; osvědčuje-li se v našich poměrech není dostatečně známo, neboť je pouze jednotlivě vysazena.

Špatné vlastnosti: Zralé plody se neudrží dlouho na stromě a padají.

Upotřebení: K jídlu je dobrá, také i do pečiva vhodná. Pro zdejší poměry nemá valné pěstitelské hodnoty.

Synonyma: Sandow-Zwetsche, Sandpflaume.

44. PRŮSVITNÁ RENKLODA.

Původ ve Francii.

Velikost je nadprostřední, bývá asi 41 mm dlouhá, 45 mm široká; váží 55 g.

Tvar stlačeně kulovitý, na obou koncích stejně rovně ukončený, takže plod na temeni stojí. Tvarem i velikostí je podobná Zelené renklodě. Znatelná tečka je ve středu plodu, ve značně vykrojené prohlubince.

Stopka je prostředně tlustá, asi 1½ cm dlouhá, zelená, dosti hluboko do plodu zapuštěná, v nálevkovité, pravidelné jamce.

Slupka jemná, obtížně se stahuje, je kyselá, žlutě zelená, na slunci žlutá, místy světleji zeleně pruhovaná jako Zelená renkloda; jednotlivě se objevují řídké červenavé tečky, nebo rozmyté krátké žíhy. Celý povrch je bělavě ojnělý, jako poprášený.

Dužnina zlatožlutá, od pecky na všechny strany paprskovitě vláknitě protkaná, je méně šťavnatá, příjemně nakyslá, aromatické, dobré renklodové chuti. Od pecky se dosti špatně odděluje, hodně dužniny na ní zůstává, pouze v teplém létě, neb u plodů plně slunci vystavených se lépe odlučuje.

Pecka je krátká, hodně vydutá, má tvar pecky třešňové.

Zraje koncem srpna, nejvíce v polovině září po Zelené renklodě.

Strom roste zdravě, tvoří širokou korunu, s nápadně bohatým olistěním. Plodí záhy po výsadbě a je celkově velmi úrodný, neboť úroda větší střídá se s menší.

Špatné vlastnosti: Dopravu snáší pouze v nedozrálém stavu a jen dobře balená, jinak každé zmáčknutí je znatelné a rychle hnědne. Zraje, kdy kvalitnějších odrůd je dosti, také podléhá i ve větší míře červivosti.

Upotřebení: Je to stolní ovoce, v domácnosti oblíbené. Pouze do domácích zahrad.

Synonyma: Przéswiecojaca Renkloda (pol.), Durchscheinende Reineclaude, Prune Diaphane, Reineclaude Diaphane, Reineclaude Transparente.

45. Cukrová velká švestka

46. Durancie — Duranče

45. CUKROVÁ VELKÁ ŠVESTKA.

Původ není přesně znám.

Velikost: Průměrné plody jsou asi 48 mm dlouhé, 38 mm široké, váží 35 g.

Tvar vejčitý, také i oválný, po obou stranách zploštělý; mělký žlábek dělí plod na dvě nestejně polovice a tím na povrchu vzniká tupý hřeben.

Stopka tenká, prostřední délky (asi 1½ cm), v široké jamce.

Slupka je tlustá, pevná, mírně nakyslá, dá se lehce stáhnouti; barva plodu při úplném uzrání je černomodrá, četně žlutými tečkami posetá a krásně ojištěná, pěkného vzhledu. Místy vyskytují se i rzivé skvrny.

Dužnina polotuhá, žlutá, žilkami protkaná; je šťavnatá, příjemné, sladce mírně navinulé chuti, aromatickosti Domácí švestky nedociluje.

Pecka je prostřední, špičatá, švestkovitá, dosti tlustá, od dužniny se odlučuje.

Uzrává v druhé polovici srpna, také až počátkem září, může se sklizeť postupně, drží dosti dlouho na stromě.

Strom roste bujně a zdravě, tvar koruny je kulovitý; plodí záhy a zvláště v pozdějších letech je úrodný. V půdě ani poloze není vybíravý, samozřejmě v půdách živných a přiměřeně vlhkých ovoce bývá větší a sladší, což ostatně se projevuje téměř u všech odrůd. Od jiných se odlišuje nápadným, velkým listem. Letorosty jsou silné, dlouhé, rovné a šedé.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Ovoce dosti červivé, úrodnost není vždy a všude uspokojivá.

Upotřebení: V tuhém stavu snáší dopravu dobře; na trhu se pro svoji ranost dobře prodává, zužitkuje se nejvíce jako ovoce stolní. Pro jiné účely je méně vhodná, není té jakosti jako Domácí švestka. Pro větší rozšiřování se nedoporučuje.

Synonyma: Grosse Zuckerzwetsche, Cukrowa, Quetsch Sugrée, Jakobizwetsche.

46. DURANCIE — DURANČE.

Je to neustálený pomologický název, kterým se označují různé typy trnoslívky (psí oka, kulatky, slívk), v krajích také i veliké vejčité slívy (pávčata) a jiné. V severovýchodních Čechách, rovněž i jinde, je Duranče lidově zváno **Karle**, na Slovensku jmenují **Karlátky švestky**.

Velikost je střední, výška asi 40 mm, šířka 36 mm, váží asi 33 g.

Tvar má kulovitý, také krátce oválný neb krátce obráceně vejčitý, vždy z boku částečně stlačený a od žlábků plochý.

Stopka tenká, asi 1½ cm dlouhá, rovná a hnědá na povrchu plodu.

Slupka je matná, na omak spíše drsná, není mastná; je tenká a pevná, temně modrá, místy fialově modrá, po celém povrchu jsou rozsety — místy hojně a zřetelně — bělavé tečky. Velmi často se vyskytují i větší rzivé skvrny, u mnohých plodů i celé šedo-hnědé rzivé plochy.

Dužnina je velmi šťavnatá, zlatová až hnědožlutá, světlejšími vlákny hustě protkaná, chuti velmi sladké, cukernaté, zpravidla však podřadné hodnoty.

Pecka je široká, s ostrou špicí, plochá a boky má mírně mělce leptané, k dužnině převážně lne.

Zraje koncem srpna, na stromě vydrží velmi dlouho, nepadá a málo červíví.

Strom velmi bujně roste, korunu má kulovitou, s hojně hustými, trnitými větvemi. Není-li důkladně prořezáván a ošetřován, sklizeň plodů je obtížná a je semeništem puklice švestkové. Plodí poměrně záhy, velice hojně, květy jsou otužilé vůči jarním mrazům. Dřevo stromu je tvrdé, dosti křehké, při větší úrodě se stromy rozlamují. Daří se v každé půdě i poloze, ve špatné se záhy vyčerpá, ovoce je drobnější a méně sladké. Snadno se rozmnožuje, vytváří četné kořenové odnože; tato okolnost napomáhá ke snadnému rozmnožování. Pro výsadby mají býti odkopky z nejlepších stromů a ve školce předpěstěné. Používá se také za podnože pro meruňky a uslechtilé odrůdy sliv a švestek.

Špatné vlastnosti: Pro dopravu se nehodí, sklizené ovoce podléhá rychle zkáze, puká a zahnívá. Plody jsou náchylné k monilií, za vlhkého léta jsou celé chomáče zachvácené.

Upotřebení: Hospodářskou hodnotu má; používá se k vaření povidel, k výrobě slivovice, k jídlu je dobrá, dá se i pozvolna sušiti. Nedocílí se však tak kvalitních výrobků, doporučuje se pro tyto účely míchat se švestkami.

Synonyma: Duranče, Duranec, Kobylanka, Ovesná slíva, Sedmihradská.

47. Mirabelka metská

48. Decaisne

47. MIRABELKA METSKÁ.

Původ ve Francii.

Velikost: Malá, asi 2½ cm dlouhá, o něco méně široká, většinou stejnoměrná; váží asi 14 g.

Tvar bývá buď mírně podlouhlý, oválný, málokdy přesně kulovitý.

Stopka prostředně dlouhá (asi 1 cm), tenká, v mírně prohloubené, nálevkovité jamce.

Slupka bývá jasně žlutá, na sluneční straně až zlatožlutá, mnohdy velmi čteně červeně tečkovaná až skvrnitá; je pevná, ale těžko se stahuje a je jemným bělavým jiným pokrytá.

Dužnina je jemná, tuhá, přiměřeně šťavnatá, čistě žlutá, chuti velmi sladké, aromatické a příjemně voní. Od pecky se dobře odlučuje.

Pecka je malá, hladká, oválná, dosti plochá a špičatá.

Zraje postupně v druhé polovici srpna; poněvadž plodí v chomáčích, dají se protřásáním sklízeti k jídlu schopné zralé plody a ostatní dobře dozrají.

Strom má vzrůst mírný, rozvětňuje se v malou, kuželovitou korunu, je velmi záhy a neobyčejně úrodný. V požadavcích je skromný, při své plodnosti vyžaduje půdy živné, výhřevné, vhodný zvláště pro domácí zahrádky; pro svůj příznivý vzrůst může se sázeti i do polních sadů.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Drobné plody jsou závadou většího rozšíření. V chladných, otevřených polohách neuspokojuje a i za normálních okolností květy vůči mrazíkům jsou citlivé.

Upotřebení: Pro zaváření je velice vhodná, sklízí se dokud je ještě tuhá; zralá je také i k jídlu velice hledaná. Pro větší výsadbu se nedoporučuje.

Synonyma: Mirabelka malá žlutá, Mirabelka z Me-cu (pol.), Mirabelle von Metz, Kleine gelbe Mirabelle, Prune de Mirabelle, Metzger Mirabelle, Mirabelle Jaune, Mirabelle double de Metz.

48. DECAISNE.

Velikost: Plod dosti veliký, asi 4 cm dlouhý, 3½ cm široký, váží asi 35 g.

Tvar v příčném průřezu jest oválný; na bocích je mírně stlačená, u stopky široká, ke špičce se mírně zúžuje. Žlábek je více naznačen jen barvou, a to ještě jen u stopky a špičky, jinak se ztrácí.

Stopka je 1—1½ cm dlouhá, prostředně tlustá, v mělké jamce.

Slupka je matná, pevná a tenká, tmavě modrá, místy až černomodrá a velmi malé skvrny objevují se v barvě rudofialové. Celý povrch jest poset drobnými růžovými tečkami, které jsou šedomodrým jíním zastřené; jsou mlhavé a po setření jíní jsou více výrazné.

Dužnina je zlatově až hnědě žlutá, pod slupkou poněkud fialová, od pecky paprskovitě vláknitá protkaná. Je méně šťavnatá, pevná, tuhá, chuti velmi sladké, nepatrně nakyslé, s lehce aromatickou příchutí. Jde dobře od pecky, jen hřbetem částečně drží.

Pecka je drobnější, oválná, s mírně vyduťmi boky. Lůžko pecky je červenavé.

Zraje koncem srpna; upotřebitelná je, je-li na stromě úplně dozralá, předčasně sklizená je odporně trpká.

Strom roste neobyčejně bujně a zdravě, korunu má rozložitou, hojně rozvětvenou, až velmi hustou. Později a celkově méně plodí. Vyžaduje polohu výhřevnou.

Špatné vlastnosti: Zastíněné plody bývají velmi špatně vybarvené, také i chuťově je méněcenná.

Upotřebení: Dopravu snáší při své tuhosti dobře; jinak pro větší výsadbu, jakož i pro rozšiřování se nedoporučuje.

Synonyma: Decaisne's Pflaume, Prune Decaisne.

49. Stolcova slíva

50. Althanova renkloda

49. ŠTOLCOVA SLÍVA.

Původ: Vyskytuje se v okolí Čáslavě, upozornil na ni učitel p. Josef Štolc z Ronova.

Velikost: Bývá asi 45 mm dlouhá, 35 mm široká.

Tvar oválný, u stopky i špičky stranou protáhlý a znatelným žlábkem dělený.

Stopka je tenká, asi 1½ cm dlouhá, zelená, na povrchu plodu.

Slupka je mastná, hladká, po setření jíní lesklá, purpurově červená, se slabým fialovým odstínem. Celý povrch je jemně posetý bělavými drobkými tečkami, místy bývají celé rzivé pruhy. Barvou upomíná na Královnu Viktorii.

Dužnina je dosti tuhá, méně šťavnatá, krásně zlatově žlutá, pomerančová, karmínovými žilkami protkaná, chuti dosti dobré, s převládající kyselostí. Od pecky v některém roce vůbec se neodlučuje, úplně pouští pouze za velmi slunného léta.

Pecka menší, ke stopce protáhlá, končí ostrou špičkou a je mělce rýhovaná.

Zraje v druhé polovině srpna — postupně.

Strom roste zdravě, pěkně do výše, je velmi úrodný, následkem toho dosahuje pouze střední velikosti. V půdách lepších a teplejších docíluje se ovoce sladší, zcela dobré chuti.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Chutí ovoce nevyniká, jakož i jiné přednosti nemá, proto se nedoporučuje k většímu rozšíření.

Upotřebení: Je spíše pro okrasu trhu, kde se dobře prodá a ačkoliv se zužitkuje v domácnosti všemožně, pro domácí zahrádky jsou vhodnější a chutnější odrůdy.

50. ALTHANOVA RENKLODA.

Původ v Čechách, hojně je rozšířena i v cizině.

Velikost je nadprůměrná, výška i šířka asi 4 cm, průměrně váží 40—50 g, při menší úrodě i mnohem více.

Tvar je kulatý; od stopky se táhne mělký žlábek a dělí plod obvykle na dvě stejné polovice.

Stopka je dosti tlustá, 1½—2 cm dlouhá, v úzké a hluboké jamce.

Slupka je krásně rudě modravá a nádherně ožnělá, bývá zřetelnými tečkami četně posetá; místy se objevuje jemná, mnohdy i hrubší rezovitost.

Dužnina velmi jemná, tuhá, hojně šťavnatá, chuti kořenitě sladké, delikátní, zelenavě až zlatě žlutá.

Pecka je velká a široká, nevyplňuje zcela své dutiny, k dužnině vůbec nelne.

Uzrává postupně ve druhé polovině srpna, na stromech vydrží dlouho, až tři týdny.

Strom roste zdravě, má vzrůst bujný, vytváří velkou rozložitou korunu. Letorosty jsou dlouhé, silné, lysé, málo lesklé, fialové, jemnými, vyvýšenými splyvajících tečkami pokryté, čímž tvoří mramorovou blánu. Při bujném vzrůstu počíná velmi brzy ploditi; větší úroda se střídá pravidelně s úrodami slabšími. Úroda závisí také na oplození květů. Kvete vždy velice hojně, netrpí příliš pozdními mrazy. Stromy vyžadují živné, dostatečně vlhké půdy a slunné pohody.

Je cizosprašná. Kvete prostředně záhy.

Opyluje se odrūdami: Lützelsachsenská, Tragedie, Renkloda fialová, Král. Viktorie, Zelená renkloda.

Opylovačem je pro Zelenou renklodu a částečně pro Malvazinku.

Špatné vlastnosti: V době zralosti je napadána hmyzem a zvláště vosy mnoho plodů vyssají a zkazí. V deštivém počasí puká, méně však než jiné.

Upotřebení: Při pečlivém balení snáší dopravu bezvadně, na trhu při své vábivosti je hledaná a dobře placená. Úspěšně konkuruje i poloraným švestkám a předstihuje odrůdy podřadnější jakosti, současně zrající. Je znamenitá pro obchod; škoda, že nezraje počátkem srpna, měla by velkou cenu. Pro domácí zahrádky je nepostradatelná, pro velké výsadby doporučitelná.

Synonyma: Althan's Reineclaude, Reine-Claude Comte d'Althan, Althana (pol.).

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. XXVI.

51. Bobče

52. Cochetova slíva

51. BABČE.

Původ: Lokální odrůda z Královéhradecka a Nechanicka, kde je velmi rozšířená a odlišená.

Velikost: Plod bývá asi 5 cm dlouhý, 3½ cm široký, mnohdy i značně větší, váží asi 35 g.

Tvar je dlouze vejčitý, většinou špičatý, jednotlivě také i oválný. Po celém povrchu jsou malé nahmatatelné hrbolky. Na špičce plodu je při straně zbytek čnělky.

Stopka prostředně tlustá, častěji tenká, 1½—2 cm dlouhá, zelená, do plodu je asi 1.5 mm plochou destičkou zapuštěná, často je okolo voskový věneček.

Slupka mastná, po setření jíní lesklá, jinak mastná, krásně granátově červená, na hrbolcích tmavější. Celý plod je červenavě fialově ožiněný a nabývá nádherného vzhledu. Jíním prosvítají velmi četně bělavé tečky, které hlavně po setření jsou znatelně husté a v těchto místech vypadá plod jako mramorovaný.

Dužnina je velmi šťavnatá, pěkně zlatě žlutá, mírně, příjemně navinule nakyslé, cukernaté chuti. Od pecky se velmi špatně odlučuje.

Pecka značně dlouhá, úzká, končí ostrou špičkou. Ostrá hrana má středem dosti hlubokou, úzkou rýžku. Tupá strana je oblá a má zase rýžku po stranách.

Zraje v druhé polovici srpna, většinou hromadně a na stromě dlouho nevydrží.

Strom roste bujně, korunu tvoří dosti velkou, rozložitou, částečně převalou. Letorosty narůstají slabě a dlouhé, jsou lesklé, zelenavě červené, místy až rudé, na sluneční straně hnědě a u dolního konce tečkované; očka mají malá a krátká. Je velmi záhy plodný a rodí velmi bohatě. V některých školkách se používá jako kmenotvorná odrůda.

Kvete pozdě. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Strom má dřevo velmi křehké, větve obalené ovocem se snadno rozlamují. Ovoce v deštích hníje a je vyhledáváno s oblibou vosami. Vyžaduje opatrné sklizení, každé stisknutí je znát, rychle hnědne.

Upotřeben: Je to oblíbené, více lákavé než hodnotné ovoce, skvostné pro trh. Pro větší výsadby se nehodí.

Synonyma: Papše červené, Paví vejce, Pávče červené, Jajowa, Rote Eierpflaume. Pixa uvádí ještě: Papše žluté, které zraje koncem srpna a počátkem září, Papše modré, v téže době zrající.

52. COCHETOVA SLÍVA.

Původ ve Francii.

Velikost: Až velmi veliká, bývá až 6 cm dlouhá, 5½ cm široká.

Tvar kulovitě oválný, ke stopce i temeni stlačený; tečka je v proláklé prohlubince.

Stopka asi 1 cm dlouhá, tlustá, slabě ochmýřená, hnědá, v průměrně hluboké, úzké, zelenavé jamce.

Slupka kyselá, dá se stáhnouti, zelenavě žlutá, na sluneční straně zlatožlutá, poněkud hnědou červení pokrytá. Po celém plodu jsou roztroušeny bílé, zeleně vroubené tečky, které místy tvoří souvislé skvrny; je modravě ožíněná. Celkově vypadá velmi pestře.

Dužnina je zlatě žlutá, jemná, znamenitě, kořeněně, aromatické chuti s příjemnou kyselostí. Od pecky se odlučuje za příznivých poměrů téměř úplně.

Pecka je podlouhlá, oválná, u stopky široká, ke špičce zúžená, hřbet je mírně rýhovaný.

Zraje v polovici a až do konce srpna.

Strom roste prostředně bujně, je dosti úrodný. Letorosty jsou plstnaté a převísle; řezem a vyvazováním musí se koruně z mládí napomáhati do tvaru; i při tomto postupu je koruna nesouměrná, větve skloněné, až převísle. Půdy vyžaduje vápenité a teplejší, s průměrnou vláhou, polohu výhřevnou.

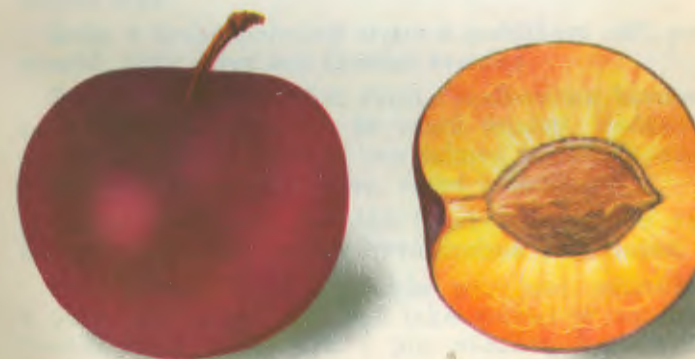
Špatné vlastnosti: Dopravu nesnáší a je celkově náročná, není-li slunné počasí je i chuti podřadné.

Upotřebení: Za příznivých podmínek stolní odrůda, která vzhledem velmi láká, pouze však pro vlastní nebo místní spotřebu, neb každé omáčknutí je znatelné. Pouze do domácích zahrad.

Synonyma: Cochet Pére, Cochetpflaume.

53. Mělnická švestka

54. Botan

53. MĚLNICKÁ ŠVESTKA.

Původ na Mělnicku.

Velikost: Bývá velká jako obyčejná švestka, ponějvíce asi 45 mm dlouhá a 35 mm široká; váží 30 až 35 g.

Tvar je pravidelně vejčitý, také i srdcovitý, nebo i jinak měnivý; mnohdy bývá u stopky tupě zakončená. Žlábek mělký a široký, často na jednu stranu více vyvstalý, činí hřbet a tím se stává jedna strana větší.

Stopka tenká, hnědá, krátce ochmýřená, asi 2 cm dlouhá, je na povrchu, nebo v zcela mělké jamce.

Slupka většinou pololesklá, není mastná, bývá tmavě modrá, jemnými, drobounkými zlatovými tečkami poseta; místy však zcela málo prosvítá červeně modrá základní barva. Tečky jsou znatelné, nejsou však seskupené v souvislé skvrny a celý povrch je modravě ojíněn.

Dužnina je zelenožlutá, od pecky paprskovitě bělavými vlákny řídce protkaná, málo šfavnatá, polotuhá, pevná, mírně nakyslá, dobré švestkovité chuti. Dobře se od pecky odlučuje.

Pecka je dlouhá, eliptická, velmi na bocích vydutá, s ostrou hranou na oblém hřbetě. Ostrý hřbet je rýhou půlen, povstale hrany jsou přerušované, jako vydrobené. Špička je ostrá, ale plochá, druhá ke stopce tupá.

Zraje v druhé polovině srpna a počátkem září, postupně, vždy dříve než Domácí švestka.

Strom má silný vzrůst, tvoří švestkovitou korunu, za příznivých podmínek je velmi úrodný. Vyžaduje výhřevné plochy a jedině pro takové lze jej doporučiti. Kvete prostředně záhy, velmi bohatě.

Špatné vlastnosti: Podléhá červivosti, nemá-li vyhovující podmínky, ovoce bývá drobné a nechutné.

Upotřeben: Vhodná odrůda pro kraj mělnický, k pěstování ve velkém, tam také zralost je mnohem ranější. Hodí se k jídlu i pro všechny kuchyňské účely.

Synonyma: Mielnicka, Melnicker Zwetsche.

Původ v Japonsku.

Velikost prostřední, asi 4—5 cm v průměru; váží asi 50 g.

Tvar je téměř kulovitý neb krátce oválný, mělkým žlábkem dělený na dvě dosti stejné polovice. Znametelná tečka je na mírně vyvýšeném bodu a polovina plodu bývá někdy i zcela málo vyšší.

Stopka je velmi krátká a tlustá, v široké, mělké, pravidelné jamce.

Slupka je slabá, hladká a lesklá, těžko se stahuje; barvu má tmavě třešňově červenou, v zastíněných místech něžně růžovou, je bělavě tečkovaná a krásně ojnělá.

Dužnina je žlutě červená, rychle měkne; tím se stává až vláčná, má zvláštní chuť, je až přeslzlá, téměř medová.

Pecka je vejčitá, prostředně velká, eliptická, ke špičce se zúžuje.

Zraje postupně v druhé polovině srpna.

Strom roste velice zdravě, avšak spoře, je otužilý, tvoří širokou korunu, běžné velikosti mírněji rostoucích sliv. Letorosty jsou silné a krátké, očka krátká, tupě kuželovitá. Plodí velice záhy, je úrodný a prospívá nejlépe v živných vlhčích půdách.

Špatné vlastnosti: Měkkost dužniny a jemnost slupky jsou velikou závadou. Pro dopravu se nehodí, každé zmáčknutí je znatelné, ve zralosti rychle měkne.

Upotřebení: Je to prvotřídní stolní odrůda, pro krásné zbarvení nalézá stále více příznivců. Jen do domácích zahrad.

55. Renkloda fialová

56. Hamanova švestka

55. RENKLODA FIALOVÁ.

Stará odrůda, kterou již mnohé novější předstihly.

Velikost dosahuje značnou, řádně vyvinuté plody jsou asi 5 cm v průměru, váží asi 75 g.

Tvar kulovitý, pouze u stopky a temené k jedné straně skosený, čímž nabývá nepravidelného tvaru; v bocích je též nenápadně stlačený; žlábek je znatelný a dělí plod na dvě stejné polovice.

Stopka velmi krátká, tlustá, žlutavě hnědá, je dosti hluboko do plodu vsunuta.

Slupka je slabá, nedá se dobře stáhnouti, purpurová, na sluneční straně až temně červeně fialová. Tečky jsou zlaťožluté, dobře viditelné, jemné a dosti husté; na mnohých plodech se objevují i rezavé skvrny a celý povrch je jasně modře ožíněný.

Dužnina je zelenavě až růžově žlutá, bělavými vlákny protkaná, chuti sladké, mírně nakyslé, poněkud natrpklé, dobré, nikterak však vynikající, od pecky buď vůbec se neodděluje, nebo pouze částečně.

Pecka je veliká, velmi vydutá, s ostrými hřbety a končí tupou špicí.

Zraje v polovině září, na stromě se dlouho neudrží, padá, proto se musí protrhávat a zralé plody včas sklízeti.

Strom roste velmi bujně, korunu tvoří velikou a rozložitou, plodí brzy, avšak poměrně méně než jiné. Půdy i polohy vyžaduje příznivé.

Kvete prostředně záhy. Je částečně samosprašná.

Špatné vlastnosti: Strom je vůči mrazům choulostivý, plody v deštích pukají, pouštějí klejotok a snadno padají.

Upotřebení: Vhodná odrůda do domácích zahrad, při dnešním uspokojivém výběru lepších, je téměř bezvýznamná.

Synonyma: Violette Reineclaude, Violette Königin Claudia, Purple Gage, Violet Gage, Blaue Reine-Claude, Reine Claude Violette.

56. HAMANOVA ŠVESTKA.

Původ: Mateční strom stojí u p. Antonína Hamana v Újezdě sv. Jana u Lázní Bělohradu.

Velikost: Větší než Domáci švestka, délky 5 cm, šířky 3½ cm; váží 30 g.

Tvar švestkovitý, nejširší je středem a k oběma koncům se stejnoměrně zúžuje. Od stopky se táhne mělký, zdánlivý žlábek, který je značený více barvou než hloubkou.

Stopka prostředně tlustá, krátká (asi 1 cm), zelená, v mělké jamce, která má šířku stopky; stopka je asi 1 mm do plodu zapuštěná, má jen malou upevňovací plochu.

Slupka je lesklá, málo hladká, tmavě až temně modrá, celý plod pokrývá krásné, světlemodré jíní.

Dužnina zelenavě žlutá, bělavými vlákny řidce protkaná, méně šfavnatá, ale cukernatá, výborné švestkovité chuti.

Pecka je drobnější, plochá k jedné straně vydutá; ostrá hrana má středem široký žlábek a zbylé ostré hrany po stranách žlábků jsou proti sobě stejnoměrně přerušované.

Zraje koncem srpna a počátkem září, přijde právě do období mezi rané a pozdní švestky.

Strom roste prostředně bujně, tvoří kulovitou korunu a je velmi úrodný. Letorosty jsou dlouhé a slabé, prohnuté, málo lesklé, fialově červené. Dřevem se nápadně liší od švestek. Objevena byla v roce 1927, kdy na podnět p. Josefa Kuhne z Brtve a p. Václava Zemana z Lužan, byla učiněna výzva v Ovocnických rozhledech, aby bylo upozorněno na vynikající typy švestek a tím bylo několik hodnotných variet objeveno a zachováno.

Uspokojí, má-li příznivé pěstitelské podmínky; suché půdy nesnáší. Nejlepších výsledků dává v půdách na živiny bohatých, přiměřeně vlhkých, v takových lze doporučit i pro větší výsadby.

Kvete prostředně pozdě. Je samosprašná.

Upotřebení: Vhodná švestka pro všechny účely, která se stane hledanou a výnosnou tržní odrůdou. Velikostí a jakostí rovná se švestce domácí, předčí tuto raností a úrodností. Doporučuje se k pokusným výsadbám i v oblastech mimo svůj původ.

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. XXIX.

57. Datlovka červená

58. Lovaňská slíva

57. DATLOVKA ČERVENÁ.

Původ není přesně znám a má se zato, že Datlovky byly přineseny z Turecka do Uher a odtamtud se šířily dále. Radí se mezi švestky datlové.

Velikost: Plod je velký, často až značně veliký, v délce asi 5 cm, v nejširším průměru asi 3 cm, váží asi 30 g.

Tvar charakteristický, dlouze protáhlý, ke stopce zvláště nápadně zúžený; žlábek je málo znatelný a na straně, na které se nalézá, je plod k jedné straně stlačený.

Stopka tenká, nápadně asi 2—2½ cm dlouhá, je zcela na povrchu.

Slupka velmi hladká, mastná, dosti tlustá a pevná, je kyselá, dá se stáhnouti. Základní barva purpurově červená, přechází do fialové, v úplné zralosti je fialově červená; tečky jsou velmi drobné, málo zřetelné a celý plod je jemně modravě ožíněn.

Dužnina žlutá, měkká a průhledná, řídkými vlákny protkaná; ačkoliv je dosti šťavnatá, zdá se moučnatá. Zpravidla je velmi sladká, více slivovitá, má sice mírně navinulé aroma, to však sladkostí téměř zaniká. Od pecky se za příznivého počasí úplně odlučuje, jinak částečně drží.

Pecka je dlouhá, úzká, plochá, mnohdy téměř šavlovitě zahnutá.

Zraje obyčejně počátkem září, v teplých krajích dříve — již v polovině srpna.

Strom roste mírněji než většina sliv, většinou je prostředně úrodný, vyžaduje teplejší půdy i polohy.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Pro větší výsadby nemá valné ceny, neboť chuť nikterak nevyniká, považuje se více za pomologickou zvláštnost.

Upotřebení: Vhodná pro domácí zahrádky, kde se hledí na různost ovoce; je vzhledná, pro stůl okrasou, dobrá pro kuchyň i k jídlu.

Synonyma: Wegierka Daktylova, Rote Dattelzwetschen, Dattel Pflaume, přidávají se jí: Flaštička, Lounský miláček. Podobná, ale tmavší je Datlovka fialová, syn. Wiolette Dattelzwetsche. Je velmi úrodná, chuť také nevyniká, zraje v první polovici září, když jsou již domácí švestky.

Vyskytují se velmi četné semenáče datlovek, které zachovávají znaky a vlastnosti mateřských rostlin, z domácích je to **Datlovka Fastrova** z Kutné Hory.

58. LOVAŇSKÁ SLÍVA.

Původ je pravděpodobně v Belgii.

Velikost se řadí mezi největší slívy; bývá asi 6 cm dlouhá, 5 cm široká, váha kolísá mezi 75—100 g.

Tvar je oválný, některé jsou na obou koncích pěkně stejnoměrné, s největší šířkou uprostřed, jiné bývají k temeni více baňatější než ke stopce. Od stopky se táhne hlubší a široký žlábek, jím rozdělené polovice bývají téměř stejné.

Stopka je zelená, krátce chloupkatá, tlustá, asi 1½ cm dlouhá, v malé a úzké, často k jedné straně posunuté a skosené jamce.

Slupka je tmavě rudá až tmavě modře fialová a krásně světle modře ožínělá. Špatně se stahuje, je nahořklá. Místy bývá rzivá skvrna, neb stříknutá jemná rez; tečky jsou hojné, avšak nenápadně po celém plodu roztroušené.

Dužnina je zelenavě zlatě žlutá, měkká a hrubší. Je šťavnatá, chuti sladké, kořenité, v teplém létě dosti dobré, v chladném je vodnatá, pouze nasládlá, chuti podřadné.

Pecka veliká, zašpičatělá a drsná, obvykle dosti dobře od dužniny odlučitelná.

Uzrává koncem srpna, na stromě se dlouho neudrží, jakmile dozraje rychle se kazí.

Strom roste velmi bujně, tvoří jehlancovitou korunu, málo rozvětňuje a větve řídce obrůstají. Později pod tíhou plodů se sklánějí. Plodí začíná brzo, plodí velmi často a hojně. Na půdu nečiní zvláštních nároků; jelikož větrem se plody navzájem otloukají, čímž se kazí, má se pro ni voliti místo chráněné.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Trpí monilií a často celé chomáče plodů na stromě shnijí. Používala se v mnohých školách jako kmenotvorná, pro mezišlechtění odrůd křivě rostoucích; celkově se neosvědčila neb namrzá a nahrazuje se odrůdami s tvrdším dřevem.

Upotřebení: Pro svoji velikost a krásu je dobře placená na trhu; vyžaduje pečlivou sklizeň, kdo ji zná, volí však odrůdu cenější; bývalá její popularita zaniká. Pro velké výsadby se nehodí.

Synonyma: Blumy, Papčata, Paví vejce, Lowanka, Schöne von Löwen, Belle de Louvain.

59. Edinburská slíva

60. Cukrová slíva

59. EDINBURSKÁ SLÍVA.

Původ v Anglii.

Velikost: Plod je velmi veliký, průměrně asi 57 mm dlouhý, 43 mm široký; váží 50—60 g. Je téměř největší ze všech modrých sliv.

Tvar eliptický, u žlábků poněkud vydutý; žlábek je široký, dosti hluboký, končí v malé jamce zbytkem čnělky.

Stopka je tlustá, asi 2 cm dlouhá, zelená; zapadá asi 2 mm do protáhlého konce rozšířenou stopkou do úzké jamky.

Slupka tenká, hladká, není mastná, červenomodrá; často je hojně pokryta hnědorzivými skvrnami, které bývají i větší. Místy jsou i drobné růžové tečky. Od stopky asi do $\frac{1}{3}$ plodu bývají i rzivé, paprskovité pruhy.

Dužnina je velice šťavnatá, tuhá, žlutozelená, mírně začervenalá, hojně vláknitá; chuť sladká až cukernatá, je zcela málo kořeněná, částečně i zahořklá, avšak nějakou zvláštní příchutí nevyniká. Špatně se odlučuje od pecky.

Pecka je velká, na bocích vydutá; oblý hřbet přechází v ostrou, silně vyvstalou hranu, celá pecka je mělce leptaná, pouze na vrcholcích boku úplně hladká.

Zraje většinou v prvé dny v září, na stromě vydrží velmi dlouho, nepadá.

Strom roste velmi bujně, korunu tvoří kulovitou; je záhy a vždy hojně úrodný a mladý stromek, plody obalený, skýtá nádherný pohled. Letorosty jsou dlouhé a tenké, zakřivené, lesklé, fialově červené.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Dužnina je běžné slivovité jakosti.

Upotřebení: Velikostí se řadí mezi stolní a hospodářské ovoce a pro takové se kupci vždy najdou. Je vhodná pouze pro domácí zahrádky.

Synonyma: Edinbourgská, Edynburská, Ksiaże Edenburski (pol.), Herzog von Edinburg, Duke of Edinburgh, Duc d'Edinbourg.

60. CUKROVÁ SLÍVA.

Původ: Semenáč Agenské, vypěstovaný v Americe Burbankem; ovoce je blízké pološvestkám.

Velikost se řídí podle stanoviště; za dobrých okolností bývá značně veliká, asi 5½ cm dlouhá, 4 cm široká.

Tvar je elipsovitý, s tupou špičkou, některé plody jsou delší a mají tvar švestky, jiné jsou kratší, tvaru sliv; žlábek je mělký, málo znatelný, končí rzivou tečkou.

Stopka je dosti tlustá, 2 až 3 cm dlouhá, zapadá do pravidelné, pěkně kroužené jamky jako třešeň.

Slupka v plné zralosti je tmavě fialově rudá a krásně modravě ožnělá; po celém plodu jsou roztroušené dosti nápadné, nestejně veliké tečky, místy i rzivá skvrna.

Dužnina u plodů úplně zralých a vyžralých je medově žlutá, měkčí a méně hutná, nežli u Domácí švestky, je dosti šťavnatá a jemná a má nápadně sladkou, dosti dobrou chuť, je mnohem více cukernatá než švestka a nabývá příchutí sliv.

Pecka je velká, podlouhlá, oválného, k oběma koncům zašpičatělého tvaru; velice těžko se od dužniny odlučuje — i za nejlepších okolností pouze částečně.

Zraje postupně v polovici září.

Strom z mládí roste bujně, má více ráz sliv; jakmile začne plodit, vzrůst se velice zmírní. O plodnosti se zprávy různí; okolnosti nasvědčují, že nejlépe plodí na přeroubovaných švestkách domácích, v živné, výhrevné půdě. Ve vhodném stanovišti plodí velmi bohatě, i v chomáčích. Strom je otužilý.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: V nevhodných půdách poloodrostlé plody značně padají a špatně se vyvinují. Ovoce bývá většinou drobné, neúhledné, a to i za příznivějších poměrů. Při plodnosti bývají plody stísněné v chomáčích a mnoho jich shnije.

Upotřebení: Vyvinuté plody svou velikostí i krásou každého upoutají a hodí se zvláště k účelům kuchyňským. Pro zdejší pěstitelé nemá valné pěstitelské hodnoty.

Synonyma: Cukrová švestka, Kalifornská švestka, Sugar Prune

61. Admirál Rigny

62. Wangenheimova švestka

61. ADMIRÁL RIGNY.

Původ neznámý.

Velikost nadprůměrná, bývá asi 4½ cm dlouhá, 4 cm široká, váží 30—40 g.

Tvar je protáhle kulovitý; mělký žlábek dělí plod na dvě dosti stejné polovice a končí rzivou jizvou na skoseném temeni v maličké jamce.

Stopka asi 2—2½ cm dlouhá, v širší a mělké jamce.

Slupka zelenavě až temně žlutá, také i červeně stříkaná, hustě bělavými tečkami posetá, bývá také i rzivá; lehce se stahuje, je téměř průhledná a celá bělavě ožínělá.

Dužnina je měkká, hojně šťavnatá, zlatě žlutá, zelenavě prokvétalá; chuti je dobré, zvláště kořenité, v plné zralosti cukernaté, kolem pecky nakyslé.

Pecka je krátká, široká a baňatá, od dužniny téměř neodlučitelná.

Uzrává při teplém počasí v první polovině srpna, jinak později, zraje postupně, úplně zralá se stromů snadno padá.

Strom roste bujně; velmi zdravě, korunu má rozkladitou. Letorosty jsou štíhlé, na špičce zcela nepatrně chloupkaté, ostatek bývají lysé, červenavě hnědé, očka jsou poměrně velká, kuželovitá. Plodí velice záhy, úroda bývá přehojná, často taková, že nutno plody protrhat; zůstanou-li, nevyzrají, zavadnou a bývají bez chuti. Kvete vždy hojně, vůči pozdním mrazům je značně otužilý; příliš náročný není.

Je samosprašná. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Strom je křehký, snadno se rozlamuje. Pomačkaná místa na plodech hnědnou, což je ostatně u všech žlutých sliv, pro dopravu se nehodí a tím obchodní cena se značně snižuje. K zpracování se nehodí, má měkkou dužninu a snadno se rozváří.

Upotřebení: Kde není velká náročnost, je dobrou stolní odrůdou. Pro velké obchodní výsadby se nedoporučuje.

Synonyma: Rini (pol.), Admiral de Rigni, Prunus damascena admiralis Rigni.

62. WANGENHEIMOVA ŠVESTKA.

Původ v Německu.

Velikost závisí na úrodě, často bývá až veliká, váha kolísá mezi 33—40 g.

Tvar plodů je poněkud slivovitě zaoblený, krátce oválný; nestejně hluboký, často i zaostřený žlábek dělí plod na dvě nestejně polovice.

Stopka je tlustá a krátká, zakončena dole širokým kroužkem v nepatrné jamce.

Slupka je pevná, nakyslá, v plné zralosti dá se stáhnouti, rudě fialová a krásně světle modře ožínělá. Jemné tečky jsou nenápadně po celém plodu roztroušené, místy objeví se i jemná rez.

Dužnina je tuhá, žlutá, velmi sladká, příjemně kořenitou chutí se blíží Domácí švestce.

Pecka je velká a dosti široká, od dužniny se úplně odlučuje.

Zraje koncem srpna, sklízí se asi po 3 neděle; při zralosti příjemně voní.

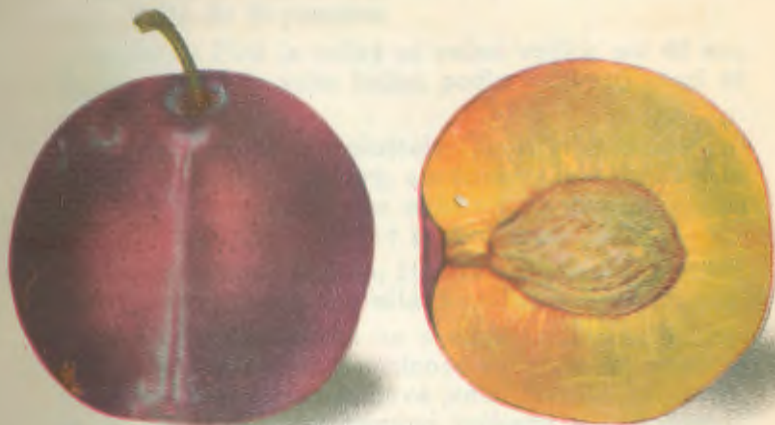
Strom roste zdravě, tvoří široce kuželovitou korunu, je skromný v požadavcích, vyniká brzkou a nadprůměrnou úrodností i v polohách méně příznivých. Aby ovoce nebylo příliš drobné, je třeba jej sázeti do půd přiměřeně výživných a také se doporučuje probírka plodů již za zelena, aby zbylým plodům se umožnil vývin. Rodí i na myrobalánu. Květ je vůči pozdním mrazům značně odolný. Výsevem se nezvrhá.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Lze ji vytknouti, že nemá docela švestkový tvar a při přílišné úrodě, že se plody špatně vybarvují.

Upotřebení: Je to prvotřídní švestka obchodní i vývozní; hodí se ke všem účelům. Na stromě vydrží dlouho po uzrání, jakož i v čerstvém stavu dlouho po sklizni, snese i velmi vzdálenou dopravu. Doporučuje se pro pěstování ve velkém. Hodí se na mezišlechtění. Nezmrzá.

Synonyma: Wangenhajmská (pol.), Prune Wangenheim, Wangenheims Frühzwetsche.

63. Sultán

64. Splendor

63. SULTÁN.

Původ je v Anglii; vypěstoval ji Rivers ze semene slívy **Belle de Septembre**.

Velikost: Plod je velký až velmi veliký, asi 45 mm dlouhý i široký; váha kolísá podle velikosti mezi 40—60 g.

Tvar je poněkud zploštělý, jinak pravidelně zakulacený; poměrně mělký, ale široký žlábek dělí plod na téměř stejné polovice a končí na temeni malou žlutošedou jizvou v mělké prohlubince.

Stopka je zcela krátká, 10—15 mm dlouhá, středně tlustá, zelená, rzivě skvrnitá, v mělké a široké jamce.

Slupka jemná, nechá se snadno stáhnouti, je kysele nahořklá, světle karmínově červená, na sluneční straně fialově červená; bývá jemně poseta bělavými, na slunci modře vroubenými tečkami a je krásným šedomodrým jíním celá pokryta.

Dužnina je světle žlutá, také i bledší, nepříliš jemná, silně vláknitá, tuhá, přitom velice šťavnatá, sladká, pikantně kořenitá, s navinulou příchutí, celkově velmi dobrá.

Pecka prostředně veliká a baňatá, zcela málo leptaná, s tupě zakončenou špicí, od dužniny se špatně odlučuje.

Zraje v první polovině září.

Strom roste zdravě, spoře, rozvětňuje se v pravidelnou kulovitou korunu a pokud má příznivé podmínky, plodí záhy a hojně. Vyžaduje slunné polohy a živné půdy.

Špatné vlastnosti: Zraje v době, kdy je mnoho kvalitnějších sliv a proto i v domácích zahradách je postradatelná.

Upotřebení: Stolní odrůda i pro kuchyň vhodná.

Synonyma: Turecká, Sultaniska (pol.).

64. SPLENDOR.

Původ v Americe; je to datlovka.

Velikost se řídí podle stanoviště stromu; bývá dlouhá 4—5 cm, široká 2½—3 cm. Váží 30—35 g.

Tvar má úhledný, protáhlý, eliptický; zvláště některé plody bývají hodně k oběma koncům protáhlé, až zašpičatělé. Žlábek je široký, málo zaostřený, dělí plod na dvě nestejně polovice a končí na špičatém temeni mělkou jizvou. Jedna strana bývá vždy slaběji vyvinuta.

Stopka tlustá, asi 2 cm dlouhá, světle zelená a rezavě skvrnitá; je buď na úzké špičce plodu v maličké jamce, neb přímo na povrchu, který je s plodem rozšířenou destičkou spojený.

Slupka je velmi hladká, mastná, jemná, ale pevná, dá se dobře stáhnouti; celý plod je krásně ožínělý, po otření jíní se slupka leskne. Barvu má rudě fialovou, na slunci tmavší, je nestejně hustě jemnými tečkami poseta. Místy, zvláště kolem temene bývají malé rzivé skvrny, od stopky se táhnou hadovitě zkroucené čárky.

Dužnina je bledě zeleně žlutá, hojně bělavými vlákny protkaná, šťavnatá, chuti velmi sladké, příjemně kořenité, aromatické.

Pecka je dlouhá, úzká a tenká, s obou stran ostře zašpičatělá.

Uzrává podle počasí, počátkem, jindy až v polou září a dá se postupně asi 14 dnů protrhávati.

Strom se hojně rozvětňuje; tvoří korunu tvaru kulovitěho. Není příliš náročný a daří se všude, kde jiné švestky. Uroda bývá střední, je však téměř každoroční. Letorosty jsou nápadně červeně hnědou barvou, listy jsou delší a užší, nejsou příliš veliké.

Špatné vlastnosti: V našich poměrech méně plodí.

Upotřebení: Je vhodná pro stůl, jakož i ke všem účelům kuchyňským, zvláště do těsta. Zajímavé je, že od této odrůdy si pěstitelé v Americe mnoho slibovali a množitel zaplatil za ni 3000 dolarů. U nás při dostatečném výběru kvalitních odrůd je postradatelná.

65. Podroužková švestka

66. Monarch

65. PODROUŽKOVA ŠVESTKA.

Původ: Vypěstována z pecky Dr Podroužkem v Chrudimi.

Velikost bývá jako u Domácí švestky, dlouhá je asi 45 mm, široká 32 mm; váží 30 g.

Tvar je švestkovitý, hodně protáhlý, ke stopce zúžený a tupý, jako náhle useknutý, u špičky pěkně kroužený.

Stopka tenká, 2½ cm dlouhá, zelená, je na povrchu, jednotlivě také bývá i ve zcela mělké jamce.

Slupka je mastná, mírně lesklá, purpurově fialově červená, hustě poseta jemnými, bělavými tečkami.

Dužnina je tuhá, málo rozplývavá, málo šťavnatá, zlatově žlutá, u stopky narůžovělá, hojně světlými vlákny protkaná. Chuť má více nakyslou, méně cukernatou, aromaticností se dosti přibližuje Domácí švestce. Dobře se odlučuje od pecky.

Pecka je drobnější, plochá, pouze u konce ke stopce na bocích je mírně vydutá; končí dosti ostrou špičkou, oblý hřbet je v celku, ostrý hřbet je rýhou půlený, strany jsou ostré. Boky jsou drobně, mělce a nezřetelně leptané.

Zraje postupně, v druhé polovině srpna.

Strom vyniká zdravostí, roste velmi bujně, plodí poněkud později, úrodnost starších stromů je uspokojivá. Koruna stromu je dosti velká, široce rozložitá, hojně rozvětvená; poněvadž značně houstne, vyžaduje častý průklest. Olistění stromu je velmi značné, plody zastíněné, zvláště uvnitř koruny jsou nevybarvené a nechutné. Květy vůči nepohodám jsou značně odolné, i za nepříznivých poměrů bývá úroda.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Přezralé plody snadno padají. Jsou náchylné k monilií, a za vlhkého počasí mnoho jich shnije, čemuž napomáhá i to, že jsou seskupené v chomáčích.

Upotřebení: Zraje mezi ranými a pozdními odrůdami, proto v domácnosti je dobře upotřebitelná, k jídlu i k účelům kuchyňským, zvláště na povidla. Pěstuje se více jako zvláštnost v domácích zahradách, pro pěstování ve velkém se nehodí.

66. MONARCH.

Původ v Anglii.

Velikost: Plod je veliký, jednotlivě až velmi veliký, průměrně asi $5\frac{1}{2}$ cm dlouhý, $4\frac{1}{2}$ cm široký; váží 65 až 75 g.

Tvar je pravidelně oválný, k oběma koncům stejnoměrně zúžený a plod bývá málo znatelným žlábkem rozdělen obvykle na dvě stejné polovice.

Stopka asi 1— $1\frac{1}{2}$ cm dlouhá, prostředně tlustá je nejčastěji v hlubší jamce.

Slupka je tmavě červeně modrá, až fialová, šedými tečkami posetá a lehce bělavě ojnělá; celkový její vzhled je velice krásný.

Dužnina má příjemnou, sladkou, jemně aromatickou chuť, je hojně šťavnatá, zelenavě žlutá a je bělavými vlákny protkaná.

Pecka je veliká, podlouhlá a špičatá, od dužniny většinou odlučitelná.

Zraje postupně v druhé polovině září, nejčastěji poslední týden v září, několik dní před slívou **Anna Späthová**.

Strom z mládí roste bujně, jako většina sliv, tvoří dosti jehlancovitou korunu. Prospívá v živných, obdělávaných půdách; za příznivých podmínek plodnost počíná velmi záhy a je vždy uspokojivá. Při plodnosti vzrůst se velice zmírňuje, ve špatných půdách vůbec neroste a za takových podmínek také i v plodnosti ochabuje. Plody i za déle trvajícího vlhkého počasí nepukají.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Vyžaduje opatrnou sklizeň a pro dopravu pečlivé balení. Doba zrání spadá do švestek, ztrácí proto na ceně.

Upotřebení: Je to stolní odrůda, krásným vzhledem vyniká nad jiné slívy; je poměrně málo známá. Doporučuje se pouze do domácích zahrad.

Synonyma: Monarcha (pol.), Monarchpflaume, Harris Monarch.

67. Zelená renkloda (pozdní)

68. Washington

67. ZELENÁ RENKLODA (POZDNÍ).

Původ není bezpečně známý.

Velikost je nadprůměrní až veliká, nejčastěji 4½ cm v průměru, váží asi 40—50 g.

Tvar kulatý, podobný Zelené renklodě rané, od které se liší velikostí, váhou a zráním.

Stopka je krátká a tlustá, v úzké a mělké jamce.

Slupka je žlutavě zelená, na slunci červenavá, velmi jemně ojíňelá, těžko se od dužniny stahuje.

Dužnina je velmi jemná, šťavnatá, zelenavě žlutá, sladká, delikátně kořeněná, pravé renklodové chuti. Od pecky se dobře odlupuje.

Pecka je krátká a široká.

Zraje koncem srpna a počátkem září, v chladnějších krajích až v polovici září; plody dozrávají postupně asi čtrnáct dnů. Ve zralosti příjemně voní.

Strom dospělý tvoří mohutnou, téměř kulovitou korunu; spodní větve jsou poněkud rozkladité. Půdy miluje těžší, živné, výhřevné a vlhčí, lépe se daří v poloze chladnější. V lehkých půdách značně červiví. Úrodnost závisí na úspěšném opylení květů, bývá prostřední, nikdy přespřílišná.

Je cizosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Opyluje se odrůdami: Althánova, Domáci, Jeffersonova, Král. Viktorie, Malvazinka, Oullinská, Vlaška.

Špatné vlastnosti: Ze semen Zelené renklody je mnoho semenáčů, již jsou značně podobné, jsou však většinou podřadné jakosti; výběru roubů určených k množení musí se věnovati péče a bráti je se stromů, které dávají nejlepší ovoce. Často mnoho malých plodů spadne, což zaviňuje zobonoska mědová, která je nahlodává a také i pilatka švestková, která v malých plodech vyžírá jádra. Zralé ovoce kazí ptáci i hmyz. Při dlouhotrvajících deštích puká.

Upotřebení: Je nejhledanější a také nejvíce placená odrůda, k jídlu je sice za syrova velmi způsobilá, je však hlavně konzervní (kompotovou) odrůdou; k tomu účelu se používá ve stavu tuhém a v takovém se dá dobře zasílati. Nepostradatelná pro domácí zahrady i velké tržní výsadby.

Synonyma: Slíva zelená velká, Zelená renkloda veliká, Grosse Reineclaude, Reine-Claude, Renkloda zielona cz. zlota, Grüne Renklode.

68. WASHINGTON.

Původ v Americe.

Velikost: Značně veliká, bývá asi 5½ cm v průměru; některé plody jsou také až o ½ cm užší; váží 65—80 g.

Tvar u většiny plodů je protáhle kulovitý, k oběma koncům stejně zaokrouhlený; některé bývají vejčité, k temeni o něco více zúžené. Mělký žlábek většinou k temeni ani nedosahuje a dělí plod na dvě dosti stejné polovice.

Stopka chloupkatá, asi 1½ cm dlouhá, v hluboké a úzké jamce.

Slupka se dobře stahuje, je kyselá, v plné zralosti velice jemná, průsvitná, krásně žlutá, ve stínu zeleně prokvétá; na sluneční straně bývá růžově zardělá, čímž nabývá vábného vzhledu. Bělavé, málo znatelné tečky jsou hustě roztroušené, celý plod je lehce bělavě ožiněný.

Dužnina jemná, tuhá, hojně šťavnatá, odlučuje se dobře od pecky; je zlatově žlutá, chutí sladké, slabě navinulé, velmi dobré, renklodové.

Pecka je veliká, širší, v položení ke stopce užší, dutinu nevyplňuje. Od dužniny je převážně odlučitelná.

Uzrává postupně v druhé polovici srpna, zrání trvá asi 14 dnů.

Strom roste velice bujně, koruna je velká, vysoká a široká, velkými listy hustě olistěná; plodí později, průměrně, jen za nejpriznivějších podmínek hojně. Není náročný, avšak chuť, barva i velikost plodů se řídí kvalitou půdy. Květy jsou velké, při pozdních mrazech často zmrzájí.

Je cizosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Nespolehlivá plodnost.

Upotřebení: K dopravě je nutno použití neúplně zralých plodů. Řadí se mezi největší a nejkrásnější stolní slívy, také i v kuchyni dá se výborně upotřebiti. Velmi cenná odrůda do zahrad, kde se nehledí na množství, ale na jakost plodů.

Synonyma: Washingtonská žlutá, Waszyngton (pol.).

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. XXXV.

69. Vejčitá žlutá slíva

70. Denbigh

69. VEJČITÁ ŽLUTÁ SLÍVA.

Původ ve Francii.

Velikostí se řadí mezi největší slívy; bývá u průměrných plodů 6 cm dlouhá, 5 cm široká, váží 80 až 90 g.

Tvar vejčitý, protáhlý; v mělkém a širším žlábků je vyvstálá ostrá rýha, dělí plod na dvě téměř stejné polovice. V místech, kde se rýha táhne, je plod poněkud zploštělý.

Stopka středně tlustá, asi 2 cm dlouhá, zelená, místy zahnědlá, v jamce asi 3 mm hluboké a vypadá jako do plodu vtlačená.

Slupka slabě bělavě ojnělá, jemná, pevná, dá se stáhnouti; je voskově žlutá, na sluneční straně sytě žlutá. Od stopky do poloviny plodu je velmi hustě jemně a bělavě tečkovaná, také i červeně skvrnitá.

Dužnina je bělavě žlutá, silně širokými vlákny protkaná, velmi šťavnatá, chuti běžné, nikterak výrazné, sladce navinulé, často je i vodnatá. Od pecky se těžko odlučuje, i po násilném vyndání zůstává pecka dužninou hojně obalena.

Pecka je velká, dlouhá, na boky značně vydutá. Oblý hřbet je v polovině protáhnutý v ostrou hranu, ostrý hřbet je rozpůlený.

Zraje počátkem září, je-li déle ponechána na stromě, napomáhá to k lepší chuti.

Strom roste zdravě, tvoří sevřenou kulovitou korunu a vzrůst i při plodnosti bývá dosti bujný. Plodnost je časná a hojná. Často plodí v chomáčích a úroda bývá téměř každoroční. V půdách výhřevných a teplých polohách bývá dobré, sladké a mírně přejemně nakyslé chuti.

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Trpí silně monilií a i při nejmenším poranění se rychle kazí a působí klejotok plodů. Vosy s oblibou tuto odrůdu vyhledávají.

Upotřebení: Je to odrůda sice vzhledná, pro milovníky velkého ovoce, za rozšiřování nestojí.

Synonyma: Grünliche Dattel, Pflaume von Besancon, Edle gelbe Eier, White Imperiál, Jajova żódka (pol.), Gelbe Eierpflaume, Weisser Kaiser, Gelbe Marunke a mnohé jiné.

70. DENBIGH.

Původ je neznámý.

Velikost je až velmi veliká, asi 5—5½ cm dlouhá a 5 cm široká. Váha plodu 70—110 g.

Tvar bývá téměř kulovitý, na obou koncích stlačený, také i zdánlivě vysoký, s temenem k jedné straně stlačeným. Žlábek je velice mělký, často i málo znatelný a plod se dělí v dosti stejné polovice.

Stopka je tlustá, 1½—2 cm dlouhá, v hluboké a úzké jamce.

Slupka bývá nahořklá, těžko se stahuje, růžově červená, až hnědočervená a nádherně ojnělá; celá je hustě poseta jemnými, také i hrubšími tečkami, místy bývá stříknuta i rez.

Dužnina je tuhá, dosti jemná, hojně šťavnatá, zlatě žlutá, chuti dobré, sladké, málo kořenité.

Pecka je krátká a široká, většinou se úplně od dužniny odlučuje.

Uzrává v druhé polovici srpna; na stromech vydrží do konce srpna i déle.

Strom roste zdravě, z mládí velice bujně, tvoří prostředně velikou, kulovitou korunu a spodní větve se pod tíhou plodu sklánějí; nelámají se však a tím koruna se stává částečně rozložitá. Letorosty jsou dlouhé u spodu celé chlupaté, fialově hnědé, šedými skvrnami neb velkými tečkami pokryté. Ploditi začíná velice záhy, střídavě, málokdy úplně vynechá. Květenství stromů je krásné a hojné, květy za pozdních mrazů často zmrzájí. Ve špatných a příliš suchých půdách plody bývají drobné, nevzhledné i nechutné. Aby se plody příliš neotloukaly, má se voliti poloha před větry chráněná. Při přílišné úrodě mají se prořhati, jinak nevyzrají, ztrácí na chuti i jakosti.

Špatné vlastnosti: Při déle trvajících deštích puká, mnoho plodů také shnije, čemuž napomáhá ta okolnost, že při velké plodnosti jsou plody v chomáčích a proto je snadný jejich dotek.

Upotřebení: Pro svůj krásný vzhled je velice oblíbená. Pro trh sklízí se v nedozralém stavu a velmi dobře se prodává. Pro domácí zahrady je doporučitelná.

Synonyma: Cox's Emperor, Denbaj.

71. Giant

72. Frankfurtská (broskvová) švestka

71. GIANT.

Původ: Byla vypěstována Lutherem Burbankem v Kalifornii.

Velikostí se řadí mezi největší slívy; váží 55—75 g.

Tvar bývá oválný, také i nepravidelně protáhlé kulovitý, ke stopce značně protáhlý, někdy i vykrojený.

Stopka je asi 1½—2 cm dlouhá, dosti tlustá, v nálevkovité, dosti hluboké jamce.

Slupka je červenavě fialová až hnědočervená, četnými temnějšími tečkami je stříkaná a bělavě šedě ojnělá.

Dužnina je jasně žlutá, tuhá, vlákny protkaná, velmi sladká, příjemně kořeněná, nikterak však zvláštní chutí nevyniká.

Pecka jde dobře od dužniny odloučiti, je veliká, podlouhlá a poměrně úzká.

Zraje postupně koncem srpna do poloviny září.

Strom roste velmi silně, koruna je více vzpřímená, jehlancovitá, plodí hojně a pravidelně, úrodnost bývá průměrná.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Zraje v době, kdy cennějších sliv je dosti, má význam více pro domácí zahrady; pro větší výsadby je bezvýznamná.

Upotřebení: Řadí se mezi stolní ovoce (velikostí), které je možno i různým způsobem zkonsumovati. Dopřadu snáší dobře, pro trh je lákavá, nemá však při dostatečném výběru osvědčených odrůd praktickou cenu.

Synonyma: Gíant Pruhe, Olbrzymka (pol.).

72. FRANKFURTSKÁ (broskvová) ŠVESTKA.

Původ v Německu; je to pološvestka.

Velikost: Plod je veliký, asi 50 mm dlouhý, 38 mm široký, také i větší.

Tvar má podlouhlý, široce oválný, špičku protáhlou a je mělkým žlábkem pěkně půlený; jedna strana je vypouklá a značně nepravidelně zhrbolená.

Stopka tlustá, asi 2 cm dlouhá; je asi v 5 mm hluboké, nálevkovité jamce.

Slupka jemná, v plné zralosti dá se stáhnouti, není hořká; je modře až černě modrá, světle modře ožnělá. Celkově je hustě tečkovaná, místy se vyskytují i rzivé čárky, ojediněle i rzivé skvrny.

Dužnina je zelenavě až zlatožlutá, červenavými vlákny protkaná, kolem pecky začervenalá, jemná, velmi šťavnatá, sladká, výrazně, avšak velice příjemně nakyslá. Od pecky se převážně odlučuje.

Pecka oválná nebo zašpičatělá, široká a plochá a znatelně rýhovaná; dutinu nevyplňuje.

Zraje postupně koncem srpna a počátkem září.

Strom roste zdravě a bujně, korunu tvoří širokou; je velmi úrodný. Má-li uspokojiti, vyžaduje živné, dostatečně vápenité a výhřevné půdy a chráněné polohy.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Je náročná na půdu i polohu.

Upotřebení: Radí se mezi nejlepší švestky a kde prospívá, je dobrou tržní odrůdou; pro naše poměry je dostatečný výběr odrůd méně náročných.

Synonyma: Frankfurcka, Quetsche de Franfort, Frankfurter, Pfirsichzwetsche, Zwetsche Frankfurter.

73. Columbie

74. Coeho zlatá slíva

73. COLUMBIE.

Původ v Americe.

Velikost: Plody jsou mnohdy až velmi veliké; obyčejně bývají asi 5 cm v průměru, váží 70—90 g.

Tvar stlačeně kulovitý, někdy také k jedné straně zúžený; mělký žlábek dělí plod na dvě nestejně části a končí rzivou jizvou na skoseném temeni v mělké a široké jamce.

Stopka je hladká, vyvstalými tečkami pokrytá, tlustá, 1½—2 cm dlouhá, v úzké a hluboké jamce.

Slupka se dá lehce stáhnouti, je kyselá, krásně modravě ojínělá, hnědá, až fialově rudá, ve stínu prokvétá zelenavě žlutavá barva. Drobné i hrubší tečky pokrývají hustě celý plod, bývají i poněkud vyvstalé, u některých je stříknuta i drobná rez, také i větší skvrny.

Dužnina je hrubší, poněkud vláknitá, tuhá, zelenavě až zlatě žlutá; bývá poměrně málo šťavnatá, za příznivého léta chuti sladké, dobré, avšak zvláště nevynikající, je spíše moučnatá.

Pecka je velká, široká, jedním bokem značně vypouklá, od dužniny se dobře odlučuje.

Uzrává postupně koncem srpna, častěji počátkem září, na stromě vydrží čtrnáct dnů i déle.

Strom má bujný a zdravý růst, mohutně se rozvětňuje v široce kulovitou, velkou rozloženou korunu, u které zvláště spodní větve se sklánějí. Letorosty jsou dlouhé, silné, málo lesklé, hnědě fialové. Pro malé zahrádky se nehodí. Kveté velmi hojně; květy jsou vůči pozdním mrazům značně odolné. Je prostředně úrodná. Vyžaduje půdy i polohy teplejší, za příznivých podmínek úrodnost stromu je uspokojivá.

Špatné vlastnosti: V deštích puká, v nepříznivém létě dužnina není dobrá, zůstává až blátivá. Zraje s odrůdami, které se jí vyrovnají a některé i předčí. Napadají ji vosy, od poranění hníje, je náchylná k mnilii.

Upotřebení: V neúplné zralosti snáší i dlouhou dopravu; k jídlu je dosti dobrá, pro trh lákavá, proto také i hledaná. Pro větší výsadbu se nedoporučuje.

Synonyma: Columbia Pflaume, Columbia Gage, Susina Columbia.

74. COEHO ZLATÁ SLÍVA.

(Čti: Koeho zlatá.)

Původ v Anglii.

Velikost: Plod bývá velmi veliký, asi 6 cm dlouhý, 5 cm široký.

Tvar dlouze oválný až vejčitý, vždy nepravidelný, ke stopce je poněkud krčkovitě protáhlý.

Stopka prostředně dlouhá, hnědě zelená, tlustá, do protáhlé špičky vtlačená a je často voskovým včenečkem opatřená.

Slupka je silná a pevná, dá se dobře stáhnouti, zlatě žlutá, na slunci mírně ožehlá a znatelně červeně tečkovaná až skvrnitá. Celý plod bývá jemně posetý světlými, hnědými tečkami.

Dužnina v plné zralosti bývá zlatožlutá, jinak zelenavě žlutá, pevná, chuti velmi sladké, aromatické.

Pecka jde dobře odloučiti od dužniny pouze ve slunném létě, je podlouhlá, široká, s protáhle zašpičatělými špičkami.

Zraje koncem září, postupně.

Strom zdravě roste, ne příliš bujně, tvoří částečně převislou korunu. Daří se za poměrů, v jakých prospívají lepší slívy. Ploditi počíná dosti brzy po výsadbě, plodnost bývá uspokojivá, ve vhodném stanovišti až velmi hojná.

Je cizosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Květ vůči pozdním mrazíkům je dosti citlivý. V studených a mokrých půdách špatně prospívá a plody se často ani nevyvinou, též i v chladných polohách.

Upotřebení: V domácích zahradách je oblíbená jako stolní ovoce.

Synonyma: Coös-ova, Coe's Golden Drop, Goutte d'Or, Coes Goldtropfen, Złota ksesa (pol.), Coe's Rotgefleckte Pflaume.

75. Jeffersonova

76. Bavayská renkloda

75. JEFFERSONOVA.

(Čti: Džeferson.)

Původ v Americe, kde byla k počtě amerického presidenta pojmenována.

Velikost nadprůměrná, asi 4½—5 cm dlouhá, 4 až 4½ cm široká; váží 55—65 g.

Tvar krátce oválný, také i kulovitý; mělký žlábek dělí plod nestejně, jedna strana bývá více vyvinutá, menší má temeno k jedné straně skosené.

Stopka je tlustá, řídce chloupkatá, 1½ — také až 2½ cm dlouhá, v malé jamce.

Slupka pevná, dá se dosti dobře stáhnouti, málo se leskne, je žlutavě zelená, na sluneční straně červeně stríkaná a tečkovaná, hojně tečkami poseta; na mnoha plodech vyskytuje se i rez a celý plod je bělavě ožíněný.

Dužnina je velmi jemná, dosti tuhá, šťavnatá, zlatě žlutá, někdy jen zelenavě žlutá, chuť velmi dobré, sladké, kořenité.

Pecka je velká, široká, ke stopce protáhlá, převážně se neodlučuje od dužniny.

Zraje postupně koncem srpna a počátkem září, asi 14 dnů; ve zralosti příjemně voní.

Strom z mládí roste bujně, tvoří menší korunu; větve, zvláště postranní, se sklánějí. Letorosty jsou červenavě až fialově hnědé. Plodnost počíná záhy, je hojná, někdy až přílišná a tím vzrůst velmi ochabuje. Půdy vyžaduje živné, obdělávané, výhřevné a přiměřeně vlhké, polohy teplé, chráněné. V nevhodných půdách strom krní, brzy zachází, ovoce bývá drobné, nechutné.

Je cizosprašná. Kvete prostředně záhy. Pozdními mrazy příliš netrpí. Opyluje se odrůdami: Bonne de Bry, Král. Viktorie.

Špatné vlastnosti: V deštích puká, mnoho plodů shnije. Hmyz (vosy) také mnoho ovoce zničí. Poněvadž se neodděluje od pecky, snižuje se tím její obchodní cena. Doporučitelná pro zahrady.

Upotřebení: Radí se mezi nejlepší slívy. Dopravu v nedozralém stavu snáší dobře, zužitkuje se jako stolní ovoce.

Synonyma: Jefferson, Džefersona.

76. BAVAYSKÁ RENKLODA.

Původ: Vypěstována byla z pecky Zelené renklody v Belgii.

Velikost: Veliká, také až velmi veliká, průměrně dobře vyvinutý plod je asi 4½ cm vysoký, 5 cm široký, váží asi 53 g.

Tvar je ploše kulovitý, také i oválný, u stopky i u temene stlačený; široký a dosti hluboký žlábek dělí plod na dvě dosti stejné polovice a končí jizvou v proláklé prohlubince a dělá po jedné straně vystalý hřbet.

Stopka asi 1 cm dlouhá, poměrně tenká, v hluboké jamce, na šířku tuto nevyplňuje, čímž kolem stopky vzniká dutina.

Slupka je žlutavě zelená, zcela málo červeně tečkovaná a slabě bělavě ojnělá; je pevná a dá se dobře stáhnouti.

Dužnina je světle žlutavě zelená, hojně žilkovaná, šťavnatá, rozplývavá, sladce kořenitě chuti; počítá se k ušlechtilým odrůdám, avšak sladkost a aromaticnost pravých renklod nedociluje.

Pecka je krátce oválná, strana ke stopce je tupá, lne dosti k dužnině.

Zraje asi o 10 dnů později než Zelená renkloda, obvykle v polou září.

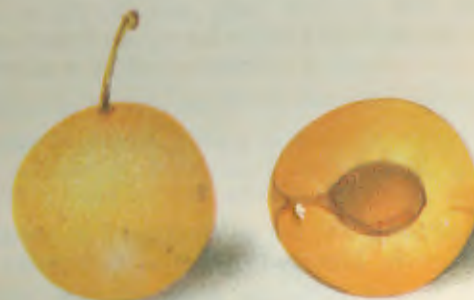
Strom má vzrůst bujný a zdravý, vyniká raným květenstvím s bohatými a velikými květy. Plodí záhy a za příznivých poměrů je dosti úrodný. V půdě není nikterak vybíravý, daří se i kde jiné ušlechtilé odrůdy neprosívají.

Kvete prostředně pozdě. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: V uzavřené poloze, při velikých vedrech plody lehce padají a chuť bývá bezvýrazná.

Upotřebení: Je to stolní odrůda, vhodná do domácích zahrad.

Synonyma: Královská z Bavay, Bavay's Reine-Claude, Reine Claude Monot, Reine-Claude de Bavay, Monstrueuse de Bavay, Renkloda z Bawe (pol.).

77. Mirabelka nancyská

78. Dolanka

77. MIRABELKA NANCYSKÁ.

Původ ve Francii.

Velikost: Největší plody bývají asi 3 cm v průměru; váží 12—18 g.

Tvar bývá kulovitý, také i protáhlý; od stopky se táhne mělký žlábek, plod dělí na dvě téměř stejné části a končí na mírně skoseném temeni v malé jamce, rzivou a málo vyvstalou jízvou.

Stopka je tenká, asi 2 cm dlouhá, v maličké jamce.

Slupka je pevná, těžko se stahuje, voskově až zlatě žlutá, někdy je červenavě tečkovaná, také i rzivě skvrnitá a celá bělavě ojínělá.

Dužnina je jemná, tuhá, méně šťavnatá, zlatě žlutá, chuti velmi dobré, sladce kořenité. Nelze k pecce.

Pecka je zcela malá, přišpičatělá.

Zraje koncem srpna a udrží se na stromě až 3 týdny.

Strom roste ze všech mirabelek nejbujněji. Tvoří rozložitou, nevelikou a krátce větvenou korunu; rodí o něco později po výsadbě, střídavě velmi hojně. Kveté vždy bohatě; vůči pozdním mrazům jsou květy značně odolné. Nehodí se do suchých půd, jediné v půdách živných a dostatečně vlhkých se ovoce řádně vyvine.

Je částečně samosprašná. Kveté prostředně pozdě. Opyluje se odrůdami: Mirabelka metská, Vlaška, Zelená renkloda.

Špatné vlastnosti: Při déle trvajících deštích plody částečně pukají.

Upotřebení: V domácnosti je oblíbená, pro továrny na konzervy vedle Zelené renklody je nepostradatelná. Také i k sušení se dobře hodí. Řadí se mezi výnosné tržní odrůdy, má-li vhodné stanoviště plně uspokojí. Doporučuje se pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Nancy-Mirabelle, Mirabelle von Nancy, Mirabelka z Nansy (pol.). Doppelte Mirabelle.

78. DOLANKA.

Původ: Pochází z okolí Kralup, jako hodnotná variace Domácí švestky.

Velikost: Patří mezi největší naše švestky, délka je asi 48 mm, šířka asi 40 mm; váží 30—40 g.

Tvar je švestkovitý; přes celý plod se táhne mělký, ale hmatatelný žlábek a tato strana je tímto žlábkem zploštělá.

Slupka hladká, masná a tlustá, jemně modré barvy, s krásným šedomodrým jíním, kterým prosvítají tečky a hojně přetrhávané čárkování.

Dužnina je zlatě žlutá, šťavnatá, chutí navinule sladké, příjemně kořeněné a velice lahodné. Od pecky jde velmi lehce odloučiti.

Pecka větší, plochá; oblý hřbet je rozpůlen přečnívající hranou, ostrý hřbet zase hlubokou rýhou.

Zraje v druhé polovině září, vždy o 1—2 týdny před Domácí švestkou.

Strom roste bujně; nabývá větších rozměrů než strom švestky obyčejné. Letorosty na mladých stromech jsou dlouhé, hladké, naředivělé. Nejlépe prospívá v hlinitých, na živiny bohatých náplavech. V takových také dobře odkvétá a hojně plodí. V nevhodném stanovišti plodnost bývá podprůměrná, zvláště po jarních deštích v době květu, a ovoce také bývá drobné.

Je převážně samosprašná. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Nejistá plodnost a náročnost zabraňují většímu rozšíření. V krajinách, kde dobře prospívá, má se pěstovati ve zvýšeném rozsahu; v takových také je úrodná a přináší krásné veliké plody, což převážně bývá pouze ve své domovině, kde se pěstuje ve velkém.

Upotřebení: Konsumuje se jako ovoce stolní a kuchyňské; je hledaným ovocem vývozním, dosahuje se za ní vysokých cen.

Synonyma: Kralupka, Dolaner Zwetsche, Quetsche de Dolany, Wegierka Dolariska (pol.).

79. Viktorie

80. Gemerská švestka

Původ v Anglii, kde se hojně pěstuje.

Velikost bývá až velmi veliká; je asi 5½ cm dlouhá, 4½ cm široká; váha 55—95 g.

Tvar oválný, také vejčitý, se stran stlačený; někde je temeno více zaokrouhlené, jiné tupě zašpičatělé. Žlábek není vždy stejný, rovněž obě poloviny plodů nejsou stejné.

Stopka tlustá, jemně chloupkatá, 1½—2 cm dlouhá, v malé pravidelné jamce.

Slupka se dosti dobře stahuje, je kyselá, jasně žlutá, větší část je pokryta jasnou, na sluneční straně fialově modravou červení; bělavé tečky, nápadné na celém povrchu; někdy bývají i větší rzivé skvrny.

Dužnina hrubší, vlákny protkaná, dosti tuhá, hojně šťavnatá, bělavě zlatožlutá, chuti dobré, sladké, pikantně navinulé; od pecky jde dobře oddělit.

Pecka veliká, široká a zašpičatělá.

Zraje koncem srpna a počátkem září, postupně; na stromě vydrží asi 14 dnů.

Strom z mládí roste bujně, střední větve vzhůru, ostatní se sklánějí a koruna je částečně převislá. Plodnost se dostavuje velmi časně a hojná a nutno někdy protrhávat. Vyžaduje živnou půdu, teplou polohu. Květy jsou v jarních mrazech dosti otužilé.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě. **Je** dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Větve se snadno rozlamují. Plody za deštivého počasí jsou nechutné, pukají, snadno shnijí na stromech.

Upotřebení: Krásnou barvou i dobrou chutí se řadí mezi dobré stolní slívy; upotřebitelná je i na kompoty. K zasilání nutno brát plody méně zralé. Vhodná je pro malé zahrádky.

Synonyma: Královna Viktorie, Königin Viktoria, Queen Victoria, Wiktorja (pol.).

80. GEMERSKÁ ŠVESTKA.

Původ: Lokální odrůda z Gemerské doliny na Slovensku.

Velikost: Je značně větší než Domácí švestka.

Tvar má pravidelný, švestkovitý.

Slupka je švestkově modrá, ojnělá, celkového vzhledu Domácí švestky.

Dužnina je zlatě žlutá, prvotřídní jakosti a také charakteristické švestkové chuti.

Pecka je švestkovitá.

Zraje koncem srpna a v první polovině září.

Strom roste zdravě, je úrodný a odolává více puklům než obyčejná švestka. Úrodnost nasvědčuje, že je to odrůda **samosprašná**. Roste a daří se všude, kde Domácí švestka (Bystrická šv.) a zajisté se osvědčí tak i v budoucnu a bude za degenerující švestky obyčejné vhodnou náhradou. Kde se daří švestky, dává se této přednost, neboť za stejných poměrů lépe uspokojuje než Domácí švestka.

Upotřebení: Barvou i jakostí dužniny je prvotřídní stolní švestkou; pro trh je velmi lákavá, tudíž také placená a poněvadž je pro zpracování způsobilá a všestranně upotřebitelná, bude pro Slovensko výnosnou tržní odrůdou. Pro pěstování ve velkém se doporučuje.

Synonyma: Gemerer Zwetsche, Quetsche de Guemer.

81. Agenská švestka

82. Jerusalémská fialová slíva

81. AGENSKÁ ŠVESTKA.

Původ ve Francii; řadí se k červeným pološvestkám.

Velikost střední, pravidelně větší než průměrné Domácí švestky, bývá asi 48 mm dlouhá, 36 mm široká, váží asi 35 g.

Tvar je poněkud baňatý, s tupou špičkou; na temeni v mělké jamce je rezavá skvrna, zbytek točnělky.

Stopka tenká, asi 2½ cm dlouhá, zelená, je na povrchu plodu.

Slupka je hladká a mastná, pevná, tenká a nakyslá, červeně fialová s modravým nádechem. Celý plod je poset tmavě červenými tečkami se světlým středem.

Dužnina je dosti tuhá, hojně šťavnatá, světlými vlákny hojně protkaná, zelenavě žlutá, příjemné, sladké, zcela nepatrně navinulé chuti, avšak lahodnosti Domácí švestky nedostihuje.

Pecka je podlouhlá, prostřední, plochá, s tupou špičkou, od dužniny se dosti dobře odlučuje.

Uzrává v první polovině září.

Strom roste bujně, plodí záhy po výsadbě a vždy hojně; na rozdíl od převážné většiny švestek, spokojí se i s půdami dosti písčitými a značně suchými. Doporučuje se hlavně pro jižní Slovensko, kde zastupuje náročnější odrůdy a pěstuje se pro trhy. V sušších územích docílí se úspěchů i na stromech na myrobaláně roubovaných.

Je převážně samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Dužnina je II. jakosti; kde se daří švestkám modrým, je zbytečná.

Upotřebení: Je vhodná pro stůl, kuchyň i k sušení, pro velké výsadby se nedoporučuje.

Synonyma: Ažanská, Agener Pflaume, Prune d'Agen, Wegierka z Ažan (pol.), Pflaume von Bordeaux.

82. JERUSALÉMSKÁ FIALOVÁ SLÍVA.

Původ neznámý.

Velikost: Větší než Domácí švestka; bývá až 5 cm dlouhá, 4 cm široká.

Tvar je tupě švestkovitý; některé plody bývají více vejčité, jiné podlouhlé a zašpičatělé. Velikost i tvar se mění podle půdy.

Stopka tenká a dlouhá (až 3 cm), v mělké jamce.

Slupka je tlustá a pevná, dá se v úplné zralosti lehce stáhnouti; je červeně fialová, modře ožnělá, z nevhodných poměrů, nebo ve stínu vyrostlé plody zůstávají tmavočervené.

Dužnina je tuhá, šťavnatá a vonná, zlatě žlutá, chutí dobré, příjemně sladce navinulé.

Pecka je prostřední, dosti tlustá, špičatá, od dužniny se dobře odlupuje.

Zraje koncem srpna, více však v první polovici září, na stromě se dosti dlouho udrží.

Strom roste bujně, tvoří širokou, rozházenou, nevzhlednou korunu; není zvlášť náročný, daří se všude, kde jiné švestky. Letorosty jsou hladké, dlouhé a silné. V půdách živných, vlhčích a v teplých polohách bývají plody mnohem větší, chutnější, sladší. Plodnost se dostavuje záhy po výsadbě, úroda bývá vždy veliká.

Je samosprašná. Kveté pozdě.

Špatné vlastnosti: Jsou odrůdy, které za stejných poměrů lépe uspokojí; také často nevýbarvené plody jsou závadou při prodeji.

Upotřebení: Používá se hlavně jako ovoce stolní; je však způsobilá pro všechny hospodářské účely. Pro trh se sklízí pokud je ještě tuhá. Pouze do domácích zahrad.

Synonyma: Violette Jerusalems-Pflaume, Prune de Jerusalem, Jerozalímka (pol.).

83. Herrenhausenská

84. Šlapanická švestka

83. HERRENHAUSENSKÁ.

KLIII.

Původ v Německu.

Velikost: Bývá menší než Nancyská mirabelka, průměrně asi 28 mm dlouhá i široká; váží 12—16 g.

Tvar má kulatý, také i podlouhlý, ke stopce zcela málo zúžený; žlábek bývá mělký, dělí plod na dosti stejné polovice a končí na stlačeném temeni v maličké jamce rzivou jizvou.

Stopka je zelená, řídce chloupkatá, v malé jamce.

Slupka jemná a pevná, dosti dobře se stahuje, je bělavě ojínělá, žlutá až zlatě žlutá a červeně stříkaná; rzivé tečky pokrývají hustě celý plod a jsou na sluneční straně červeně vroubené. Mnohé plody mívají bledou, jemnou rez, někdy se vyskytují i větší rzivé skvrny.

Dužnina je jemná, tuhá, méně šťavnatá, zlatě žlutá, chuti velmi dobré, kořenité.

Pecka malá, zašpičatělá, úplně se od dužniny odlučuje.

Zraje postupně počátkem září; vydrží na stromě až do konce září. Málo puká a také málo hníje.

Strom roste prostředně bujně, hustě se rozvětňuje, tvoří menší, krátce rozvětvenou korunu a rozkládá se; plodnost začíná brzo, je hojná, některý rok až přehojná, že je nutno plody protrhat, jinak se nevyvinou, nevyzrají a zvadnou. Nehodí se do suchých půd. Kvete vždy velice hojně, málokdy květy na jaře zmrzají. Je-li volena vhodná půda a odpovídá-li příslušná poloha požadavkům stromů, je možno tuto odrůdu doporučit k výsadbě.

Špatné vlastnosti: Vyžaduje protrhání plodů, což se u jiných mirabelek nestává.

Kvete pozdě. Je samosprašná.

Upotřeben: V domácnosti je vhodná pro všechny kuchyňské účely. Pro pěstování ve velkém se nehodí.

Synonyma: Herrenhauser Doppelte Mirabelle, Mirabelle double de Herrenhausen, Mirabelka z Herrenhausen.

84. ŠLAPANICKÁ ŠVESTKA.

Původ: Byla nalezena ve Šlapanicích na Moravě a podle toho je také nazvána.

Velikost průměrné Domácí švestky, je asi 45 mm dlouhá, 33 mm široká; váží 25—30 g.

Tvar bývá dosti podobný Domácí švestce, jen některé plody jsou na špičce zaoblené, téměř vejčitého tvaru, a na straně, kde se táhne žlábek, bývá plod více vyduť; žlábek je zcela málo znatelný a táhne se přes největší vyduť.

Stopka je tenká, asi 1½ cm dlouhá, zelená, rzivě skvrnitá, na samém povrchu.

Slupka má nejasný, matný lesk, je drsnější, v plné zralosti temně až černě modrá, šeděmodře ožínělá. Celý plod je velmi jemně, hustě bělavě tečkován.

Dužnina je šťavnatá, v plné zralosti zlatě žlutá, silnými vlákny hojně protkaná. Chuť je nakysle švestkovitá, zcela mírně aromatická; je poněkud řidší, proto také i mdlejší než pravé Domácí švestky, značku spíše pološvestky. Od pecky se dobře odlučuje.

Pecka je prostřední, skoro švestkovitá; je plochá, boky v horní polovině o málo přechýlají oblý hřbet, špička pecky je ostrá.

Zraje s prvními plody Domácí švestky ve druhé polovině září.

Strom je otužilý, poměrně málo náročný, záhy po výsadbě a v pozdějších letech bohatě plodí. Stromy přestály i mrazovou kalamitu.

Kvete pozdě. Je samosprašná.

Špatné vlastnosti: Dužnina je poněkud špatnější jakosti, postrádá výrazné kořenné chuti.

Upotřebení: Na trhu úspěšně konkuruje plodům Domácí švestky, které předčí vyrovnaností. Je více významu krajového, v jihomoravské oblasti pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Dr Kadlec, Prune de Šlapanice, Lapanzer Zwetsche.

85. Kuhnova Blaženka

86. Bystrická muškátová švestka

85. KUČNOVA BLAŽENKA.

Původ: Objevena p. Kuhnem v Brtvi, jako hodnotná varieta Domácí švestky.

Velikostí se rovná Domácí švestce, bývá asi 45 mm dlouhá, 33 mm široká; váží 35 g.

Tvar je švestkovitý, jednotlivě i vejčitý; jedna strana je vydutá, žlábek téměř neznatelný.

Stopka tenká, asi 1½—2 cm dlouhá, zelenavá; pouze rozšířená část stopky zapadá do plodu, jinak je na povrchu.

Slupka je drsnější, zcela málo mastná, temně modrá neb temně fialově modrá. Místy jsou roztroušené, bělavé, nápadné, těžko zřetelné tečky, také i nepravidelné šedé rzivé skvrny a celý povrch je pokryt šedě modrým, jasným jíním.

Dužnina je zeleně žlutá, v plné zralosti zlatě žlutá, řidce vlákny protkaná, dosti šťavnatá, chutí silně nasládlé, mírně pikantně navinulé, aromatické, výborné. Dobře se od pecky odlučuje.

Pecka je protáhlá, dosti plochá, na oblém hřbetu u stopky hranou zakončená. Ostrý hřbet je dělený, hrany jsou pilovitě ozubené, špička je zakulacená, na plocho ostrá, boky jsou pouze nepatrně leptané, jinak hladké.

Zraje v polovině září s Domácí švestkou.

Strom má ty samé vlastnosti jako české domácí švestky, vyniká zdravostí. Letorosty jsou dlouhé, štíhlé, prostředně tlusté, zcela mírně zakřivené, červenavě hnědé a šedě tečkované.

Poněvadž od pravé švestky požadujeme těch nejlepších vlastností, je nutno po vynikajících jedincích pátrati, je množiti a těmi degenerující švestky nahrazovati. Je nutno však bráti v úvahu reakci švestek na půdní a povětrnostní podmínky a skutečnost, že každý typ Domácí švestky se nejlépe osvědčuje v okolí svého domova.

Upotřebení: Dá se upotřebiti ke všem účelům, vyniká barvou a stejnoměrnou velikostí. Zaslouhuje péstelskou pozornost v pokusných výsadbách.

86. BYSTRICKÁ MUŠKÁTOVÁ ŠVESTKA.

Původ: Vyskytuje se na různých místech Slovenska; je to hodnotná odrůda obvyčejné švestky Bystrické, na Slovensku všeobecně rozšířená.

Velikost je střední, nejčastěji jako průměrné plody obvyčejných pozdních švestek. Délka je asi 46 mm, šířka 36 mm, váží 28 g.

Tvar je pravidelný, švestkovitý, ke špičce více protáhlý.

Stopka velmi tenká, asi 1½ cm dlouhá, zelená, místy hnědě rzivě skvrnitá; je zcela na povrchu a pouze v síle rozšířené stopky je do plodu zapuštěná.

Slupka je velmi lesklá, mastná, slabá, přitom však pevná, temně modrá až černomodrá, krásně šedě modravě ožnělá.

Dužnina je méně šťavnatá, řidce protkaná bělavými vlákny; je sytě až pomerančově žlutá, se zvláštní příjemnou vůní, chutí švestkové, mírně nakyslé, u úplně zralého ovoce s muškátovou příchutí. Dobře se od pecky odlučuje.

Pecka je švestkovitá.

Zraje ve druhé polovině září.

Strom vzrůstem a požadavky půdními i klimatickými se neliší od obvyčejné Domácí švestky. Stromy bývají však méně úrodné, což se přičítá menší odolnosti květů vůči pozdním mrazíkům a hlavně neúplnému oplození květů; v jednotlivých případech se osvědčila jako velmi úrodná.

Je částečně cizosprašná.

Špatné vlastnosti: Nejistá a poměrně malá plodnost.

Upotřeben: Pro svoji znamenitou chuť je oblíbená jako výborné, prvotřídní ovoce stolní i konzervní. V krajích svého vzniku pro pěstování ve velkém.

Synonyma: Bystricer Muskateller-Zwetsche, Quetsche Commune Musquée.

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. XLIV.

87. Borsumská švestka

88. Císařovna Balkánu

87. BORSUMSKÁ ŠVESTKA.

Původ: Pochází z Německa, podle znaků stromu je semenáčem Vlašky.

Velikost: Je větší než Domácí švestka, bývá asi 5 cm dlouhá, 36 mm široká, váží 40 g.

Tvar je podlouhlý, vejčitý, ke stopce proláklý, čímž nabývá tvaru částečně hruškovitého, tím se od Vlašky liší a lehce pozná.

Stopka je tlustá, asi 1½ cm dlouhá, prohnutá, v malé jamce, u plodu drží pevně, což je její velikou předností.

Slupka je červeně modrá, zdánlivě až černě modrá, hustě nažloutlými tečkami poseta, jemně ojinělá. Ve zralosti příjemně voní.

Dužnina je zelenavě žlutá, tuhá, velmi šťavnatá, sladké, kořeněné, velice příjemné švestkové chuti.

Pecka je malá, úzká, zašpičatělá, světle hnědá, od dužniny dobře odlučitelná.

Zraje v první polovině září, postupně, vydrží až do konce září.

Strom roste velmi bujně, tvoří širokou, řídkou korunu, je dosti, ne příliš plodný a uspokojí v půdách živných, dostatečně vlhkých. Letorosty jsou dlouhé, lesklé, ve spodní polovině zřetelně tečkované, očka krátká a tupá.

Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Není u nás mnoho rozšířená, ale již přednost malé červivosti dává jí lepší doporučení než švestce Vlašce. Nevyniká přílišnou plodností.

Upotřebení: Jako většina švestek hodí se ke všem kuchyňským účelům, také i k sušení. Při vaření dužnina podržuje červenou barvu. Zasluguje pěstitelské pozornosti, alespoň pro pokusné výsadby.

Synonyma: Borssumer Zwetsche.

88. CÍSAŘOVNA BALKÁNU.

Původ: Balkán.

Velikost: Patří mezi největší švestky; bývá asi 50 mm dlouhá, 35 mm široká, průměrně váží asi 50 g.

Tvar je švestkovitý.

Stopka tenká a pevná, zelená, asi 2 cm dlouhá, je mírně zahnutá, na povrchu plodu.

Slupka je částečně mastná, poněkud i hladká, temně až černomodrá, s krásným šedomodrým a jasným jíním. Bělavé tečky jsou nestejně hustě po plodu roztroušeny a jsou málo znatelné. Často se značně objevují i velké rzivé skvrny.

Dužnina zlatožlutá, od pecky směrem ke slupce značně paprskovitě vláknitá, je velmi šavnatá, chuť velmi sladké, mírně aromatické a švestkovité příchuti. Od pecky jde dobře odloučiti.

Pecka je v zarůžovělém lůžku, větší, švestkovitého tvaru; má tlustý, široký, oblý hřbet, který u stopkové strany přechází středem v ostrou hranu.

Zraje postupně, v zdejších krajích v polovině září.

Strom má prostřední vzrůst, tvoří kulovitou korunu; větve se sklání. Letorosty jsou mírně zakřivené, červenavě fialové a řídce tečkované. Podle tamějších zpráv netrpí rzí (*Polystigma rubrum*), t. j. červenými skvrnami, při čemž strom zůstane skoro bezlistý, ovoce také netrpí bouchořivostí. Ve zdejších krajích je poměrně málo rozšířená.

Do vyšších poloh a špatnějších půd se nehodí; dozrává jen za nejprůzlivějších podmínek. Plodnost je závislá na půdě, stanovišti a pod.

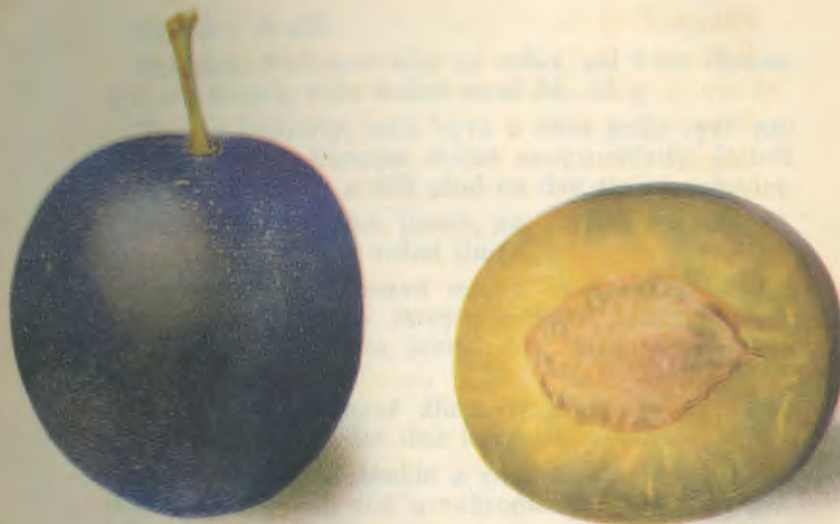
Špatné vlastnosti: Podléhá více červivosti; pro zdejší poměry se nehodí.

Upotřebení: Prvotřídní švestka, která v balkánských zemích konkuruje všem ostatním a je používána k sušení.

Synonyma: Dušan veliký, Balkánská *Carica*, *Carvena* Balkánu.

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. XLV.

89. Kirkova

90. Kostelecká švestka

89. KIRKOVA.

Původ v Anglii.

Velikost: Nadprůměrná až velká, asi 5 cm dlouhá, 4½ cm široká; váha kolísá mezi 50—65 g.

Tvar je kulovitý, také bývá o něco málo vyšší než širší, k oběma koncům stejně zaokrouhlený. Žlábek je většinou mělký a dělí plod na dvě stejné polovice.

Stopka je v mělké jamce, asi 2—2½ cm dlouhá, prostředně, někdy i velmi tlustá.

Slupka je rudě tmavě modrá až černavě modrá, krásně modře ožnělá, rzivými tečkami pokrytá; často bývá místy stříknuta jemná rez, také se objevují i větší rzivé skvrny.

Dužnina je zelenavě žlutá, rozplývá se, je velmi šťavnatá, chuti sladce libě kořenité, výborné.

Pecka velká, podlouhlá a dosti široká, od dužniny dobře odlučitelná, což u velkoplodých sliv se málokdy vyskytuje.

Uzrává počátkem září a udrží se na stromě až 3 týdny. Plodí začíná záhy, plodí hojně, nikdy však přespřílišně; málokdy zcela odpočívá, ovoce bývá vždy dobře vyvinuté.

Strom roste prostředně bujně, má pěkně větvenou, hojně listnatou, dosti velkou korunu, postranní větve se rozkládají. Libuje si v hlubších půdách, je dosti otužilý a celkem nenáročný. Letorosty jsou dlouhé, lysé, zcela málo se lesknou, tmavě až hnědě fialové.

Je cizosprašná. Kveté prostředně pozdě. **Opyluji ji odrůdy:** Althanova, Bonne de Bry, Král. Viktorie, Zimmrova.

Špatné vlastnosti: Hmyz a zvláště vosy zralé ovoce vyssávají a znehodnocují. Zastíněné plody jsou nevybarvené a nechutné. Pro pěstování ve velkém lze ji doporučit pouze tam, kde není třeba se obávat konkurence současně zrajících švestek.

Upotřebení: Při dobrém balení snáší dopravu dobře, řadí se mezi nejlepší, vzhledné a dobré slívy, které lze použít pro všechny účely.

Synonyma: Kirkes Pflaume, Prune de Kirke, Kirka, Kirkea superba (pol.).

90. KOSTELECKÁ ŠVESTKA.

Původ: V Kostelci u Heřmanova Městce, hodnotná varieta Domácí švestky.

Velikost: Je o něco větší než Domácí švestka, průměrné plody bývají asi 4½ cm dlouhé, 3 cm široké, váží asi 27—30 g.

Tvar je švestkovitý, s protáhlou špičkou, vyznačující se tím, což je ostatně jejím rozpoznávacím znakem, že špička je k jedné straně krojená a šavlovitě zahnutá.

Stopka 1—1½ cm dlouhá, tenká, zelená, je na povrchu plodu.

Slupka je mírně hladká, málo mastná, fialově modrá a jemně tečkovaná. Celý povrch je potažen sedomodrým jíním.

Dužnina je hojně šťavnatá, zlatově žlutá, od pecky paprskovitě a pod slupkou řídce vlákniny protkaná; chuť je výborné, aromatické, sladce navinulé, výrazně švestkové. Od pecky se dobře odlučuje.

Pecka je plochá, na obou koncích ostře zašpičatělá; na oblém hřbetu vystupuje středem ostrá hrana, ostrý hřbet je tupý, nedělený.

Zraje v polovině září, na stromě i v úplně zralém stavu se udrží velmi dlouho, nepadá a dlouho nescvrká.

Strom roste zdravě, velikostí i tvarem koruny se podobá stromům švestkovým. Plodí záhy a hojně, kvete vždy bohatě a vůči pozdním mrazům je více v tomto kraji odolný, než obyčejné domácí švestky. Roste a prospívá za stejných, možno říci i za špatnějších podmínek jak jiné švestky i ve vyšších polohách.

Kvete pozdě. Je samosprašná.

Upotřebení: Poněvadž zráním a vyrovnanou velikostí předčí Domácí švestky, má pro kraj heřmanoměstský veliký obchodní význam a jako lokální odrůda se také doporučuje pro pěstování ve velkém. Dle zpráv osvědčuje se i v jiných krajích, kde pro pěstování švestek jsou příznivé podmínky.

91. Kouřimská zlepšená švestka

92. Maškova slíva

91. KOUŘIMSKÁ ZLEPŠENÁ ŠVESTKA.

Původ: V každé ovocnářské oblasti jsou význačné typy Domácí švestky; kraj kouřimský získal zásluhou p. Josefa Porcala, okres. pomologa, tři typy švestky. Zvláště typ druhý vyniká velikostí a je zde popsán.

Velikost je nadprůměrná; bývá asi 48 mm dlouhá, 37 mm široká, váží 35—37 g.

Tvar je švestkovitý, k jedné straně více vypouklý, ke špičce zúžený, někdy i oválný; žlábek se dotekem téměř nepozná, je pouze místy v barvě zřetelný, také i u zbytku čnělky, kde tvoří protáhlý důlek.

Stopka asi 1½ cm dlouhá, je téměř na samém povrchu.

Slupka hladká, pouze mírně mastná, místy hustě a jemně bělavě tečkovaná, někdy i velmi hustě bělavě čárkovaná. Barvu má fialově modrou, až temně modrou a je modrošedě ojnělá; vzhledem je podobná pravé švestce.

Dužnina je zlatožlutá, tuhá, zdánlivě hrubá, hojně šťavnatá a vlákny protkaná; chuť aromatická, silně navinulá, hojně cukernatá, aromaticky kořeněná, s výraznou charakteristickou švestkovou chutí. Od pecky se velmi dobře odlupuje.

Pecka je poměrně malá, poněkud vydutá.

Zraje v první polovici září, postupné zrání je jako u švestek.

Typ první se doposud nejvíce rozšiřoval; plody jsou veliké, váží 32—35 g, nedocilují však skvělé barvy typu druhého, také jakost dužniny není jak u předešlé, i zrání je o několik dnů pozdější. V mnohých krajích se neosvědčil, stesky jsou na malou plodnost.

Typ třetí je obyčejná švestka — na Kouřimsku nejvíce rozšířená, střední velikosti; váží asi 30 g. Je švestkového tvaru, krásné, černě modré barvy, chutí nedociluje typu druhého. Strom tvoří širokou švestkovou korunu, rodí velmi hojně. **Kvete zároveň s Domácí švestkou; je samosprašná.** Červivostí trpí velmi málo.

Upotřebení: Pro kraj kouřimský má význam zvláště typ druhý a po rozšíření bude pro kraj znamenitou tržní hospodářskou odrůdou.

92. MAŠKOVA SLÍVA.

Původ: Vypěstována a do obchodu uvedena před rokem 1910 závodem Maškovým v Turnově.

Velikost: Plod je veliký, průměrně asi 5½ cm dlouhý, 4 cm široký; váží 40—50 g.

Tvar má protáhle švestkovitý, nápadný tím, že má jednu stranu ke špičce protáhlou, u některých plodů jako vykrojenou a s charakteristickou špičkou.

Stopka je tlustá, asi 2—2½ cm dlouhá, rozšířeným koncem do pravidelné dosti hluboké jamky vtlačena.

Slupka je fialově modrá, krásně modře ožnělá; celý plod je hustě pokrytý četnými světlými tečkami, mezi nimi jsou místy rezovité čárky, někdy i skvrny.

Dužnina je zelenavě žlutá, prostoupena vlákny, zvláště kolem pecky; je řídká, dosti dobrá, více slivovité chuti, v polohách vyšších je i blátivá. Od pecky se neúplně odlučuje, zvláště za nepříznivého léta.

Pecka je veliká, dlouhá a baňatá; po jedné straně vyvstává ostrý hřbet, který přechází v ostrou špičku, druhý hřbet je středem půlený, boky jsou dosti leptané.

Zraje s Domací švestkou, v čase, kdy je již chladno, což má veliký vliv na chuť.

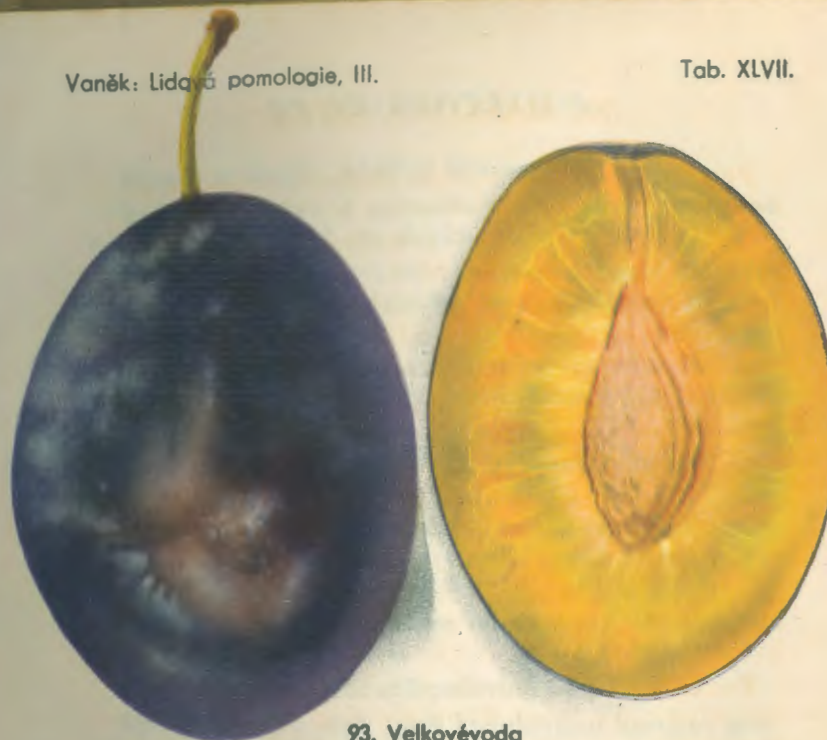
Strom z počátku roste velmi bujně, avšak pro přílišnou úrodnost přestává růsti, tvoří vyšší, menší korunu. Plodí hojně a některý rok visí plody tak zřetelně, že pohled na strom vypadá, jako by byly na stromě hrušky. Půdy vyžaduje těžší, živné, výhřevné a vlhčí, polohy teplé a z takových jsou i plody mnohem chutnější.

Špatné vlastnosti: Zralostí přichází v údobí švestek, kdy každý raději koupí Domací švestku.

Upotřebení: Pro trh je vzhledná, k sušení se nehodí. V domácích zahrádkách je vysazována a dosti oblíbena pro svůj přímo lákavý vzhled.

Vaněk: Lidová pomologie, III.

Tab. XLVII.

93. Velkovévoda

94. Vlaška

93. VELKOVÉVODA.

Původ v Anglii; pěstitel Rivers.

Velikost: Jedna z největších sliv, bývá průměrně asi 7 cm dlouhá, 5 cm široká; váží 80—110 g.

Tvar má dlouze oválný, ke stopce tupý; širokým a poměrně mělkým žlábkem je plod dělený na dvě téměř stejné polovice.

Stopka tlustá, 2—2½ cm dlouhá, na povrchu, neb je do strany plodu vtlačena, také často bývá v nálevkovité jamce.

Slupka je temně purpurová až modrá, bělavě tečkovaná a modře ojínělá.

Dužnina je tuhá, částečně hrubá, šťavnatá, zeleňavě žlutá, silně sladce navinulá, zcela mírně kořeněná; chutí nikterak nevyniká.

Pecka se špatně odlučuje od dužniny, v nepříznivém létě vůbec nepouští.

Zraje postupně v druhé polovině září.

Strom má silný růst, tvoří kuželovitou korunu; prospívá a plodí v dobrých půdách a chráněných, teplých polohách.

Je částečně samosprašná. Kvet prostředně záhy. Opyluje se odrůdami: Admirál Rigni, Lucason šv.

Špatné vlastnosti: Často je nechutná, až blátivá; uzrává v době, kdy význačnějších sliv je dostatek. Plodnost stromu nebývá vždy uspokojivá. Vhodná pouze do domácích zahrad.

Upotřebení: Je sice vzhledná, ale svou jakostí pro naše náročné trhy nemá význam.

Synonyma: Velkovévodská, Grand Duke, Grossherzog.

94. VLAŠKA.

Původ pravděpodobně v Itálii. Mnohé zavedené novinky jsou semenáči této odrůdy, na které upomíná charakteristický vzrůst stromů, typické letorosty a tvar plodů, jako: Veslavka, Borsumská, Budňanská, Cís. Balkánu a j.

Velikost: Patří mezi největší naše švestky; délka asi 55 mm, šířka asi 42 mm.

Tvar je švestkovitý, přes celý plod se táhne mírně prohloubený žlábek, který dělí plod na dvě nestejně poloviny.

Stopka je silnější, asi 2 cm dlouhá, v nepatrné jamce.

Slupka je fialově modrá, ve stínu prohnědlá, krásně modře ožnělá, pevná a v plné zralosti se lehce sloupne. Celý plod je hustě pokryt světlými tečkami, mezi nimiž jsou místy rezovité čárky, někdy i skvrny.

Dužnina je zlatově žlutá, prostoupená vlákny, zvláště blíže pecky; je hojně šfavnatá, tuhá, chuti sladké, kořenité, mírně navinulé, švestkovité. Od pecky se dobře odlučuje.

Pecka je dosti veliká; oblý hřbet je širší než vydutost bočních stěn, středem vystupuje ostrá hrana.

Zraje postupně kolem 10. září — podle počasí a stanoviště — zpravidla o 10—14 dní před Domácí švestkou; dozrávání se protáhne na 14 dní. Ve zralosti příjemně voní.

Strom roste v mládí bujně, později ochabuje a větve se sklánějí, takže koruna nabývá deštníkového tvaru. Rodí záhy, za příznivých poměrů hojně. Květy vždy bohatě a květy netrpí mrazem. Listy jsou veliké. Nehodí se do půd suchých, písčitých.

Je částečně cizosprašná. Květy prostředně pozdě. Opyluji ji odrůdy: Domácí, Král, Viktorie, Wangenheimova.

Špatné vlastnosti: Hojně červivá, čímž její obliba značně poklesla, poněvadž celková sklizeň bývá malá. Zrající plody je nutno setřásati a červivé ihned ničiti. Kdyby se zdolala červivost, byla by velmi cenná; pro velké obchodní výsadby nelze ji doporučiti.

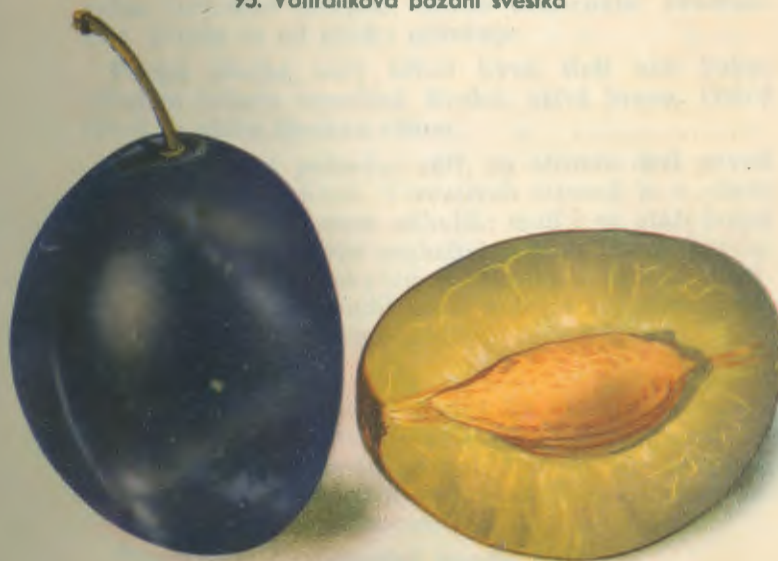
Upotřebení: Je to prvotřídní obchodní švestka i pro domácnost.

Synonyma: Bosenská, Vlašská švestka, Fellembergská, Wegierka wloska (pol.), Švestka italská, Italienische Zwetsche, Fellemberg, Schweizer Zwetsche, Prune d'Italie a mnohé jiné.

Málokterá odrůda se pěstuje pod tolika různými jmény jako právě tato.

95. Vohralíkova pozdní švestka

96. Veslavka švestka

95. VOHRALÍKOVA POZDNÍ ŠVESTKA.

Původ: Semenáč vypěstovaný Vohralíkem, vrch. zahradníkem vyšší hospodářské školy v Chrudimi.

Velikost: Při menší úrodě je velká, při veliké úrodě nejmenší jsou asi 45 mm dlouhé, 38 mm široké, naopak zase jednotlivé plody jsou mnohem větší, průměrné váhy 50 g.

Tvar je eliptický, ke konci úzce protáhlý; nápadný hluboký žlábek se táhne přes celý plod a dělí jej na dvě téměř stejné polovice, z nichž jedna bývá více vydutá.

Stopka tenká, asi 2 cm dlouhá, zelená, trochu svraštělá; je na povrchu plodu, jednotlivě i v mělké, pravidelné jamce.

Slupka není mastná, je spíše drsná, temně modrá, četně je poseta jemnými tečkami a potažena krásným šedomodrým jíním, čímž nabývá jedinečného vzhledu. Někdy se objevuje i souvislá rez.

Dužnina je zelenavě žlutá, u úplně vyzrálých plodů oranžová, řidce vláknitá, méně šťavnatá, tuhá, velmi příjemně nakyslá, mírně cukernatá, švestkovitá. Dobře se od pecky odlučuje.

Pecka plochá, oblý hřbet bývá širší než boky; středem hřbetu vyvstává široká, ostrá hrana. Ostrý hřbet je půlen širokou rýhou.

Zraje v první polovině září, na stromě drží pevně až do pozdní sklizně. Vzrostlých stromů je v chrudimském okrese pouze několik; mají i ve stáří bujný vzrůst, koruny široce rozložené a jsou téměř každoročně plodné a poskytují pravidelnou úrodu. Pěstitel tuto odrůdu zařadil mezi nejlepší ze všech, jím vypěstovaných 40 semenáčů.

Kvete pozdě.

Upotřebení: Švestka, vhodná ke všem účelům, při dostatečném množství by se stala hledanou tržní odrůdou, která velikostí, barvou i chutí mnohé předstihuje; také doba zrání vyhovuje. V pokusných výsadbách zasluhuje pozornosti.

Synonyma: Chrudimská pozdní švestka.

96. VESLAVKA ŠVESTKA.

Původ není přesně znám; podle záznamu byla přinesena do Čech z Italie.

Velikost se řídí podle úrody stromu, plody však bývají vždy velké až velmi velké; průměrné jsou asi 5 cm dlouhé, 4 cm široké, váží 40—50 g.

Tvarem se podobá Vlašce, což svědčí o příbuznosti obou těchto švestek; také i jiné vlastnosti se shodují. Plod bývá k oběma koncům stejně zúžený, také konce jsou stejně zkosené, celkově se stran stlačené a u jedné strany uprostřed vyduté; od stopky se táhne mírně proláklý žlábek, který dělí plod na dvě nestejně polovice, z nichž jedná bývá často mnohem slaběji vyvinutá.

Stopka je silná, $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ cm dlouhá, v malé jamce.

Slupka je barvy krásně tmavomodré, a málokterá švestka může se k ní barvou přirovnat.

Dužnina u vyzrálých plodů bývá dobrá, chutná, švestkovitě chutí, u plodů nedozrálých značně nakyslá, a za nepříznivých podmínek až blátivá, nechutná.

Zraje v první polovici září, na stromě dosti dlouho udrží.

Strom roste prostředně bujně; koruna je rozložitá, větve se poněkud sklánějí. Rodí poněkud později, celková plodnost bývá průměrná. Prospívá v půdách nepostrádajících vláhu, nesnáší půdy písčité.

Špatné vlastnosti: Strom bývá jen prostředně úrodný, je náročný, ovoce značně červíví.

Upotřebení: Velikostí, barvou, ve vhodném stanovišti i chutí, řadí se k nejlepším stolním odrůdám; posudky pěstitelů jsou odlišné, pro velké výsadby se nedoporučuje.

Synonyma: Feslerova švestka.

97. Moyretova renkloda

98. Kuhnova pozdní švestka

97. MOYRETOVA RENKLODA.

Původ ve Francii, semenáč Zelené renklody.

Velikost prostřední — asi 4 cm dlouhá, 4—4½ cm široká; váží 30—40 g.

Tvar je stlačeně kulovitý; žlábek bývá široký, u většiny plodů mělký a dělí je obvyčejně na dvě značně nestejně polovice, silněji vyvinutá zvláště na temeni druhou převyšuje.

Stopka je tlustá, krátce chloupkatá, 2—2½ cm dlouhá, v malé jamce.

Slupka se dá dosti dobře stáhnouti, je rudohnědá, ve stínu zelenavě prokvétá, na sluneční straně bývá až hnědě fialová; tečky jsou hustě roztroušeny, mezi nimi jsou jemné, přetrhané čárky, také i stříknuta jemná rez. Krásného vzhledu dodává modravé jíní; když toto se setře, je plod nevzhledný.

Dužnina tuhá, hojně šfavnatá, většinou dobře od pecky odlučitelná; je zelenavě žlutá, bledšími žilkami protkaná, výborné, velmi sladké a libě kořeněné chuti.

Pecka je krátká a široká.

Zraje v první polovině září, postupně, na stromě vydrží velmi dlouho. V deštích poměrně málo puká.

Strom roste velice zdravě a bujně, hustě se rozvětňuje, hlavní větve rostou vzhůru, postranní se rozkládají. Plodí počíná záhy, plodí uspokojivě, nikdy přespřílišně. Půdy snáší jako jiné renklody. Květy jsou velké; kvete když listy hojně raší, takže celkový pohled je krásný. Proti pozdním mrazům jsou květy značně odolné. Odrůda doporučitelná pro domácí zahrady.

Špatné vlastnosti. Ve zralosti je vyssávána hmyzem. Pro trh není příliš vábná; vyžaduje opatrnou sklizeň, aby se jíní nesetřelo.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře. K jídlu je prvotřídní a i jinak je všestranně upotřebitelná.

Synonyma: Moyret's Reineclaude, Reine-Claude Moyret, Renkloda Mojreta (pol.).

98. KUHNŮVA POZDŇÍ ŠVESTKA.

Původ: Mateční strom vyrostl v aleji asi 270 švestek, které byly ponejvíce z odkopků Domácí švestky, vysázené asi před 80 léty dědem p. Kuhna v Brtvi. V celé aleji vynikalo několik stromů odlišným vzrůstem, zvláště krásnými plody a jinými dobrými vlastnostmi a nyní majitel zachoval čtyři různé variety. Strom upozornil na sebe nápadně velikou korunou a krásnými plody, z kterých pan Kuhn, známý pěstitel švestek, ve svých sadech má vysázené asi 30leté stromy.

Velikost: Velmi veliká, asi 5½ cm i více dlouhá, 4 cm široká, téměř největší ze stávajících švestek; váží 40—50 g.

Tvar má protáhle švestkovitý, velice vzhledný, tvarem se podobá datlovkám.

Stopka je krátká (asi 13 mm), tenká, zelená, v mělké prohlubince.

Slupka je masná, velmi hustě a zřetelně tečkovaná. Místa se objevují nepravidelné, hnědé, rzivé skvrny. Je krásně modře ožínělá, po setření se leskne, barvy modré a rudě prokvétalé, také až tmavě modré.

Dužnina je velmi šťavnatá, dosti tuhá, krásně oranžově žlutá, chuti sladké, aromatické. Velmi dobře jde oddělit od pecky.

Pecka je charakteristická, dlouhá, nápadně slabá, u špičky k jedné straně zahnutá.

Žraje v polovině září, na stromě dobře a dlouho drží.

Strom roste zdravě, bujně, plodnost je jak u jiných švestek, je-li plodů méně, jsou větší a těžší, takže když dorostou, bývá strom stejně obalený. Roste v přiměřených půdách, kde se švestky daří, zvláště v živných půdách je neobyčejně vděčný.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: V nevhodném stanovišti jsou plody drobné, zvláště v půdě postrádající dostatečnou vláhu.

Upotřebení: K jídlu je výborná, dá se upotřebiti ke všem účelům. Hodí se výborně k sušení, což ji činí velmi cennou. K tomu účelu je to ideální odrůda; na ½ kg suchých plodů je třeba 70—80, kdežto u domácích 120—150 kusů, což jistě následkem velkého zrna cenu značně zvyšuje. Osvědčí-li se, bude hledanou ve velkém pro obchod i vývoz, jak ve stavu čerstvém tak i sušeném. Pro pokusné výsadby v různých oblastech.

99. Anna Späthová

100. Domácí velkoplodá švestka

99. ANNA SPÄTHOVÁ.

Původ německý, vypěstovaná firmou L. Späth v Berlíně.

Velikost bývá prostřední, asi 4½ cm dlouhá, 4 cm široká, váží asi 55 g.

Tvar je kulovitý, poněkud protáhle oválný, z obou konců mírně stlačený; mělký žlábek dělí plod na dvě stejnoměrné polovice a se strany, kde se táhne, je plod mírně stlačený, jinak celkově pravidelný.

Stopka tenká, asi 2 cm dlouhá, v úzké nálevkovité jamce, je asi 2 mm do plodu zapuštěná.

Slupka je červená s hnědomodravým odstínem, v plné zralosti červenavě modrá. Po celém plodu pro-
ráží tečkovaně světlá zeleň, tečky jsou nestejně ve-
likosti, bývají i značně velké, hrubé, jeví se i jako
čárky až 1 mm dlouhé. Také bývají po slupce rzivé,
šupinaté skvrny. V místě po čnělce je žlutavá tečka.

Dužnina zelenavě žlutá, také zlatě žlutá, hojně
šťavnatá, bývá silně vláknitá; vlákna jdou paprsko-
vitě a jsou zvláště znatelná kolem pecky. Chuť velmi
sladká, mírně, avšak znatelně navinulá, kořeněná.
Od pecky se neodlučuje vždy stejně, v chladném létě
značně k této lne.

Pecka je dlouhá, zašpičatělá, málo vydutá. Oblý
hřbet má hladký, ostrý, tupě půlený.

Zraje většinou koncem září a počátkem října, údobí
zrání se dosti protáhne.

Strom roste zdravě, tvoří řídkou, rozložitou ko-
runu; rodí záhy, úrodnost je stálá. Vyžaduje živné
teplé půdy i polohy.

Je samosprašná. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: V nevhodném stanovišti neuspo-
kojí, ovoce zůstává bez chuti; celkově je to náročná
odrůda.

Upotřebení: Je dobrá k jídlu, vhodná k výsadbě
domácí zahrádky; vzhledem k pozdní zralosti lze ji
doporučiti tam, kde je čilá poptávka po ovoci a není
obava před konkurencí jádrového ovoce.

Synonyma: Anna Späth.

100. DOMÁCÍ VELKOPLODÁ ŠVESTKA.

V Československu se pěstuje odedávna v různých varietách.

Velikost se řídí podle stanoviště a variety; váží asi 30—35 g.

Tvar oválný, typ pravé švestky; velice se různí a nabývá tvaru vejčitého, podlouhlého, více neb méně špičatého atd.

Stopka je slabá, podlouhlá, drží plod dobře na stromě.

Slupka úplně zralých plodů má být tmavomodrá; bělavě šedé jíní dodává jí krásného vzhledu.

Dužnina je jemná, tuhá, šťavnatá krásně zlatožlutá, svérázné chuti švestkové, sladké, mírně navinulé, aromatické.

Pecka typicky švestková, je dobře od dužniny odlučitelná.

Zraje ve druhé polovině září, na stromě se udrží a sklízí se postupně až v říjnu.

Strom roste zdravě, není příliš bujného vzrůstu, tvoří menší, kulovitou a hustou korunu. V požadavcích je skromný; nejlepších výsledků se docílí v půdách živných, nepostrádajících vláhy, v poloze chráněné před ostrými větry. Dřívější způsob množení nahodilými odkopky dosti přispěl k t. zv. degeneraci, což se však musí přičítati hlavně špatné volbě stanoviště a nedostatečné péči věnované stromu. Nyní se hledí šlechtěním přispěti, aby se získaly prvotřídní kvalitní plody a k tomu účelu se vybírají lokální jedinci nejlepších vlastností. Správně ohodnotiti všechny variety Domácí švestky, je nesnadný úkol; je známá reakce švestek na půdní a povětrnostní podmínky, vliv podnoží, jakož i proměnlivost hodnotných vlastností v různých krajích. Proto výsledky sklizňové a chuťové a ocenění plodů nejsou vždy stejné.

Je samosprašná. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Květ bývá vůči mrazíkům i ostrým větrům choulostivý. Mrazové pohromy zničily mnoho stromů a pomohly k rozšíření škůdců, chorob, také i kalamita puklicová pěstování silně ohrozila, jakož i sviluška.

Upotřebení: Je dostatečně známé, že je to odrůda pro pěstování ve velkém, vhodná pro všechny možné účely.

Synonyma: Kadlátká, Trnky, Grossfrüchtige Hauszwetsche, Quetsche Commune à gros Fruits, Wegierka zwykta.

OBSAH:

Jména a příslušná čísla tučně vytištěná znamenají hlavní jména odrůd a jejich pořadí. Ostatní jména, obyčejným tiskem vytištěná, jsou synonyma; čísla u těchto jmen ukazují čísla pořadí hlavního jména.

	Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Admirál Rigny	61	69	XXXI.
Admiral de Rigny	61		
Agener Pflaume	81		
Agenská švestka	81	89	XLI.
Ahlbachs Frühzwetsche	4		
Ahlbachova raná švestka	4	12	II.
Althana (pol.)	50		
Althanova renkloda	50	58	XXV.
Althan's Reine Claude	50		
Anna Späthová	99	107	L.
Anenská švestka	1		
Augustinka	10	18	V.
Ažanská	81		
Babče	51	59	XXVI.
Balkánská Carica	88		
Bärtsci-ho švestka	20	28	X.
Bärtschis Frühzwetsche	20		
Bavayská renkloda	76	84	XXXVIII.
Bavay's Reine Claude	76		
Belle de Louvain	58		
Belle de Paris	13		
Berneirská (pol.)	1		
Bezděkovská	28		
Bílá královna	42		
Bluma	22		
Blumy	58		
Bonne de Bry	9	17	V.
Bondebračka	9		
Borssumer Zwetsche	87		
Borsumská švestka	87	95	XLIV.
Botan	54	62	XXVII.
Brněnka	1		
Brněnská špička	1		
Brněnská švestka	1	9	I.
Brünner Zwetsche	1		
Bryská	9		
Bühler Frühzwetsche	31		
Bühlská švestka	31	39	XVI.
Bystricer Muskateller Zwetsche	86		
Bystrická muškátová švestka	86	94	XLIII.
Carova	35		
Carská slíva	35	43	XVIII.
Catalana	5		
Catalonian de Catalogue	5		

	Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Cesarská czervona (pol.)	35		
Císařovna Balkánu	88	96	XLIV.
Climen	14		
Coeho zlatá	74	82	XXXVII.
Coe's Golden Drop	74		
Coes rotgefleckte	74		
Coes Goldtropfen	74		
Coës-ova	74		
Cochet Pére	52		
Cochetova slíva	52	60	XXVI.
Cochetpflaume	52		
Columbia Gage	73		
Columbia Pflaume	73		
Columbie	73	81	XXXVII.
Cox's Emperor	70		
Cukrowa	45		
Cukrová slíva	60	68	XXX.
Cukrová švestka	60		
Cukrová velká švestka	45	53	XXIII.
Černošická švestka	7	15	IV.
Černošizer Frühzwetsche	7		
Čistická raná švestka	39	47	XX.
Dalmatinka	22		
Dattel Pflaume	57		
Datlovka červená	57	65	XXIX.
Datlovka fialová	57	65	XXIX.
Decaisne	48	56	XXIV.
Denbaj	70		
Denbigh	70	78	XXXV.
Dobrá z Bry (pol.)	9		
Dolaner Zwetsche	78		
Dolanka	78	86	XXXIX.
Domáci velkoplodá švestka	100	108	L.
Dr Kadlec	84		
Duane's Purple	40		
Duc d'Edinbourg	59		
Duke of Edinburgh	59		
Durancie — Duranče	46	54	XXIII.
Durchscheinende Reine-Claude	44		
Dušan veliký	88		
Džefersona	75		
Early Green Gage	42		
Early Prolific	11		
Ebersweierská švestka	18	26	IX.
Ebersweiser Frühzwetsche	18		
Edinbourská	59		
Edinburská slíva	59	67	XXX.
Edle Gelbe Eierpflaume	69		
Edynburská	59		
Engelberta (pol.)	38		
Engelbertova	38		
Ersingerská švestka	4		
Esslingenská švestka	23	31	XII.

	Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Esslinger Frühzwetsche	23		
Eugen Fürst's Frühzwetsche	26		
Favorite Précoce	16		
Fertile	11		
Feslerova švestka	96		
Flaštička	57		
Flotow's Allerfrüheste Mirabelle	8		
Flotowova mirabelka	8	16	IV.
Frankfurcka	72		
Frankfurter Pfirsichzwetsche	72		
Frankfurtská švestka	72	80	XXXVI.
Fruchtbare Frühe	11		
Frühe von Bühlerthal	31		
Frühe Gelbe Mirabelle	12		
Frühe Reineclaude	42		
Frühzwetsche Fürst	26		
Fürstova raná švestka	26	34	XIII.
Gelbe Aprikosenpflaume	32		
Gelbe Eierpflaume	69		
Gelbe Marunke	69		
Gelber kleiner Spilling	5		
Gemerer Zwetsche	80		
Gemerská švestka	80	88	XL.
Giant	71	79	XXXVI.
Giant Prune	71		
Goldquelle	4		
Goutte d'Or	74		
Grosse Reineclaude	67		
Grosse Zuzkerzwetsche	45		
Grossfrüchtige Hauszwetsche	100		
Grüne Renklode	67		
Glünliche Dattel	69		
Gute von Bry	9		
Hamanova švestka	56	64	XXVIII.
Harris Monarch	66		
Herrenhausenská mirabelka	83	91	XLII.
Herrenhausser Doppelte Mirabelle	83		
Herova švestka	34	42	XVII.
Herzog von Edinburg	59		
Hofrat Löschnig	29		
Chrudimka	28		
Chrudimská švestka	28		
Jajowa	51		
Jajowa žódka (pol.)	69		
Jakobizwetsche (pol.)	45		
Jeffersonova	75	83	XXXVIII.
Jefferson	75		
Jerozalimka (pol.)	82		
Jerusalémská fialová slíva	82	90	XLI.
Kadlátká	100		
Kalifornská švestka	60		
Katalonka	5		
Katalonischer Spilling	5		

Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Katalonský špendlík	5	III.
Kirka	89	
Kirke's Pflaume	89	
Kirkova	89	97 XLV.
Kirkea superba (pol.)	89	
Kleine gelbe Mirabelle	47	
Kolumbia	73	
Königin Viktoria	79	
Königin von Tours	15	
Königsbacher Frühzwetsche	33	
Königsbašská raná švestka	33	41 XVII.
Königspflaume von Tours	15	
Kostelecká švestka	90	98 XLV.
Kouřimská zlepšená švestka	91	99 XLVI.
Královna Viktorie	79	
Královská raná	42	
Královská z Toursu	15	23 VIII.
Kralupka	78	
Ksiazę Edinburski (pol.)	59	
Kuhnova Blaženka	85	93 XLIII.
Kuhnova pozdní švestka	98	106 XLIX.
Lakomcova švestka	18	
Löschnigova švestka	29	37 XV.
Lounský miláček	57	
Lowanka	58	
Lovaňská slíva	58	66 XXIX.
Lützelsaská raná švestka	2	
Lützelsaská raná švestka	2	10 I.
Lützelsachseňská raná švestka	2	
Maforcka (pol.)	37	
Malá blumka	10	
Malvazinka	22	30 XI.
Marabela	22	
Marabolán	22	
Maškova slíva	92	100 XLVI.
Matmazja (pol.)	22	
Mělnická švestka	53	61 XXVII.
Melnicker Zwetsche	53	
Meruňková žlutá	32	40 XVI.
Metzer Mirabellen	47	
Mielnicka	53	
Mirabelka Flotowa (pol.)	8	
Mirabelle de Nancy	77	
Mirabelle double de Herrenhausen	83	
Mirabelle Jaune	47	
Mirabelka malá žlutá	47	
Mirabelka metská	47	55 XXIV.
Mirabelka nancyská	77	85 XXXIX.
Mirabelle Précoce	12	
Mirabelka raná	12	20 VI.
Mirabelka Rangerogo (pol.)	41	
Mirabelka Rangheriho	41	49 XXL.
Mirabelle Rangheri	41	

Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Mirabelka wezesna (pol.)	12	
Mirabelle von Metz	47	
Mirabelle von Nancy	77	
Mirabelka z Herrenhausen	83	
Mirabelka z Mecu (pol.)	47	
Mirabelka z Nansy (pol.)	77	
Monarch	66	74 XXXIII.
Monarcha (pol.)	66	
Monarchpflaume	66	
Monstrueuse de Bavay	76	
Montfort	37	
Montfortpflaume	37	
Montfortská slíva	37	45 XIX.
Monstrueuse d'Oullins	30	
Morelowa	32	
Moyret's Reineclaude	97	105 XLIX.
Moyretova renkloda	97	
Olbrzymka (pol.)	71	
Ometsch Sugrée	45	
Ontario	24	32 XII.
Oullinská renkloda	30	38 XV.
Papčata	58	
Papše červené	51	
Papše modré	51	
Papše žluté	51	
Pařížská	13	21 VII.
Paví vejce	58	
Paví vejce	51	
Pflaume von Besancon	69	
Pisečná švestka	43	51 XXII.
Podroužková švestka	65	73 XXXIII.
Pourprée de Duane	40	
Précoce	11	
Princ Engelbert	38	46 XIX.
Prinz Engelbert	38	
Prune d'Abricot	32	
Prune d'Agen	81	
Prune de Brünn	1	
Prune de Catalogne	9	
Prune de Černošice	7	
Prune Diaphane	44	
Prune de Jérusalem	82	
Prune de Kirke	89	
Prune de Mirabelle	47	
Prune de Montfort	37	
Prune de Šlapanice	84	
Prune Péche	22	
Prune Wangenheim	62	
Prunus damascena admiralis Rigny	61	
Průsvitná renkloda	44	52 XXII.
Przéswiecojaca Renkloda (pol.)	44	
Queen Victoria	79	
Quetsche Commune à gros Fruits	100	

	Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Quetsche Commune Musguée	86		
Quetsche de Buhl	31		
Quetsche de Dolany	78		
Quetsche de Frankfort	72		
Quetsche de Guemer	80		
Quetsche Précocce d'Esslingen	23		
Quetsche Zimmer	25		
Raná z Čisté	39		
Rangheris gelbe Mirabelle	41		
Rangheri's Mirabelle	41		
Reine-Claude	67		
Reine-Claude Comte d'Althan	50		
Reine Claude de Bavay	76		
Reineclaude Diaphane	44		
Reine Claude Hative	42		
Reine Claude Monot	76		
Reine-Claude Moyret	97		
Reine-Claude Précocce	30		
Reine-Claude von Oullins	30		
Renkloda fialová	55	63	XXVIII.
Renkloda Mojreta (pol.)	97		
Renkloda růžová	21	29	XI.
Renkloda z Bawe (pol.)	76		
Renkloda zielona skora	42		
Renkloda zielona cz. zlota	67		
Rini (pol.)	61		
Rivers Early	16		
Rivers Frühpflaume	16		
Riversova raná slíva	16	24	VIII.
Roi-Claude Oullins Gage	30		
Rote Dattelzwetschen	57		
Rothe Eierpflaume	51		
Rote Nektarine	22		
Ruth Gerstetter	3	11	II.
Rychlice Pastyříková	19	27	X.
Rychlice Stračovská	19		
Sadow-Zwetsche	43		
Sandpflaume	43		
Schöne von Löwen	58		
Schüleho švestka	17	25	IX.
Schüles Frühzwetsche	17		
Slíva Le Czar	35		
Slíva zelená raná	42		
Slíva zelená velká	67		
Sugar Prune	60		
Sultán	63	71	XXXII.
Sultaniska (pol.)	63		
Susina Columbia	73		
Svatojanka	10		
Šenfeldova švestka	6	14	III.
Šídlodka	40	48	XX.
Šídlodka šarlatová	40		
Šlapanická švestka	84	92	XLII.

	Pořadové číslo	Text. strana	Číslo tabule
Šlapanizer Zwetsche	84		
Špendlíček modrý	1		
Štolcova slíva	49	57	XXV.
Splendor	64	72	XXXII.
The Czar	35		
Tragedy	14		
Tragedie	14	22	VII.
Trnky	100		
Turecká	63		
Turska	15		
Ulena	30		
Úrodná raná slíva	11	19	VI.
Walterova raná švestka	27	35	XIV.
Wangenhajmská (pol.)	62		
Wangenheimova švestka	62	70	XXXI.
Wangenheim's Frühzwetsche	62		
Vaňkova úrodná raná švestka	28	36	XIV.
Washington	68	76	XXXIV.
Washingtonská žlutá	68		
Waszyngton (pol.)	68		
Wegierka Albachská (pol.)	4		
Wegierka Cymera (pol.)	25		
Wegierka Daktylova	57		
Wegierka Dolariska (pol.)	78		
Wegierka Esliňská (pol.)	23		
Wegierka Firsta (pol.)	26		
Wegierka Hera	34		
Wegierka Waňka	28		
Wegierka z Bühlerthal	31		
Wegierka zwykta	100		
Wegierka z Ažan (pol.)	81		
Weisser Kaiser	69		
Vejčítá žlutá slíva	69	77	XXXV.
Velkovévoda	93	101	XLVII.
Veslavka švestka	96	104	XLVIII.
White Imperial	69		
Viktorie	79	87	XL.
Wiktorja (pol.)	79		
Vilemina Spáthová	36	44	XVIII.
Wilhelmine Späth	36		
Violette Dattelzwetsche	57		
Violette Jerusalem-Pflaume	82		
Violette Königin Claudin	55		
Violette Reineclaude	55		
Vlaška	94	102	XLVII.
Vohralíkova pozdní švestka	95	103	XLVIII.
Zelená renkloda raná	42	50	XXI.
Zelená renkloda pozdní	67	75	XXXIV.
Zimmrova švestka	25	33	XIII.
Zimmer's Frühzwetsche	25		
Zlota ksesa (pol.)	74		
Zwetsche Frankfurter	72		

LITERATURA:

Říha: České ovoce, díl. II.
Suchý: Moravské ovoce.
Deutschlands Obstsorten.
Lauche: Deutsche Pomologie.
Österreichische Obstsorten.

Nejdůležitější odborná literatura pro zahrádkáře, ovocnáře a zahradníky.

Vaněk: Ošetřování a řez zákrskových stromů ovocných. 479 obrazů, 424 stran. VI. značně přepracované a novými statemi a obrazy doplněné vydání. Předěšlé vydání získalo si název »Bible zahrádkářů«. Již přes 100.000 zahrádkářů a zahradníků ošetřuje svoje zákrsky, větenu a kordony podle této knihy s největším úspěchem. Kniha podrobně pojednává o zaštipování a řezu vůbec, o pěstování ovocného stromku od jeho vysazení až do největší plodnosti. Každý řez je kromě podrobného popisu znázorněn též obrazem, samostatná stať pojednává o pěstování peckovic a vinné révy. Váz. 150 Kčs.

Vaněk: Lidová pomologie. Každý zahrádkář, ovocnář a zahradník má znáti jména všech odrůd ovoce, které má ve své zahradě vysázeny. Proto jest pro každého Vaněkova »Lidová pomologie« nepostradatelnou pomůckou. Informuje majitele ovocných stromů o všech vlastnostech a požadavcích všech důležitých odrůd ovocných. Poradí při nákupu ovocných stromů, neboť každý si může podle povahy půdy, klimatických a povětrnostních poměrů vybrati vhodné odrůdy pro svoji zahradu, sad nebo pole. Uspoří mnohemu ovocnáři nepřijemné zklamání a zbytečné vydání. Každý díl obsahuje 100 barevných vyobrazení a 100 popisů, kde jsou popsány dobré i špatné vlastnosti stromů, vzrůst, nároky na půdu, doba květenství, schopnosti opylovací, doba sklizně, zrání a jak dlouho správně uložené ovoce vydrží a upotřebení ovoce. Praktický, kapesní formát. — V každém díle je 100 barevných obrazů a 100 popisů. Je to jedinečné dílo, jaké nemá žádný jiný národ.

- I. díl: 100 jablek. II. vydání. Váz. 100 Kčs.
- II. díl: 100 hrušek. II. vydání, v tisku.
- III. díl: 100 švestek a sliv. II. vydání. Váz. 120 Kčs.
- IV. díl: 100 třešní a višní. II. vydání, v tisku.
- V. díl: 75 broskví, 25 meruněk. II. vydání, v tisku.
- VI. díl: 100 nejdůležitějších chorob a škůdců. II. vyd., 120 Kčs.
- VII. díl: 100 jablek (II. stovka, novinky). II. vyd. Váz. 100 Kčs.
- VIII. díl: Drobné ovoce: 81 jahod, 38 rybízů, 50 angreštů, 22 malin, 18 ostružin. II. vydání v tisku.
- IX. díl: II. stovka nejdůležitějších chorob a škůdců révy vinné, růží, zeleniny a květin. Váz. 100 Kčs.
- X. díl: Třetí stovka jablek, Mičurinovy odrůdy a j. Váz. 100 Kčs.

XI. díl: Čtvrtá stovka jablek, české lokální odrůdy. Velmi důležité.

Další díly budou následovati.

- XII. díl: Druhá stovka hrušek.
- XIII. díl: Pátá stovka jablek; české výpěstky. Velmi důležité!
- XIV. díl: 100 odrůd révy vinné, pěstované ve střední Evropě.
- XV. díl: Ořechy vlašské, lískové, kdoule, mišpule, jedlé kaštany a jeřáby, moruše a ostatní ovocné dřeviny.
- XVI. díl: Druhá stovka peckovic, pokud nebyly uveřejněny ve III., IV. a V. dílu.
- XVII. díl: 100 výstavních odrůd jablek a hrušek.
- XVIII. díl: Třetí stovka chorob a škůdců.
- XIX. díl: Slezské ovoce.
- XX. díl: Užitečný hmyz a užitečné ptactvo.

Změna pořadí vyhrazena.

Možno objednat i jednotlivé díly. Není ani jednoho ovocnáře, který by nemohl některý díl potřebovati. Všechny školy zahradnické, hospodářské, lidové, všechny spolky zahrádkářské, zahradnické a ovocnické, a všechny obce toto dílo musí míti. — Pochvalné dopisy nejvýznačnějších pomologů a ovocnářských praktiků hodnotí nejlépe celé dílo Lidové pomologie. Na odborných hospodářských a jiných školách je používána jako velmi výborná učební pomůcka.

Vaněk: Co má každý věděti o ošetřování ovocných stromů. VI. úplně přepracované a značně rozšířené vydání populární knihy. Jak docílíme hojnosti krásného ovoce. Velmi časová, nepostradatelná kniha, jednající o vysokokmenech, polokmenech jabloní, hrušní, třešní a višní, švestek, sliv a renklod, broskví a meruněk, bobulových keřů, lískových a vlašských ořešáků, réve vinné atd., a to jak při pěstování v zahradách, domácích a polních sadech, plantážích, alejích atd. V knize najdete všechno, co v jiných knihách chybí. Stran 343 a 329 obrazů. Je to nejpopulárnější ovocnářská kniha ze všech dosud vyšlých. Nepostradatelná pro každého majitele ovocných stromů, tak i pro všechny spolky ovocnářské, zahrádkářské, pro všechny obecní knihovny a pro knihovny JSČZ. — Cena váz. 150 Kčs.

Prof. Černík: Sáčkováním docílíme bezvadného ovoce. 23 str., 14 obrazů. — Tento spis pojednává speciálně o sáčkování ovoce, jak popisem, tak i obrazy, abychom docílili zdravých, pěkných, čistých a výstavních plodů. Kčs 15.—. Rozebráno.

Prof. Černík: Jak se zbavíme červivosti ovoce? 30 stran, 23 vyobrazení. Cena váz. Kčs 20.—. Tento spis podává vývin červivosti ovoce a poučuje, jakými prostředky proti tomu postupovati. Žádný majitel ovocných stromů se bez této brožury neobejde, chce-li míti ovoce zdravé a hodnotné.

Mikeš: Rychlení šeriků a jiných křovin. 45 stran, 7 obrazů. Cena váz. 20 Kčs. Pojednává o tom, kterak možno přirychlit křoviny k ranému květenství.

Vaněk Josef: Moderní vazačství květin. I. díl. 355 stran, 210 původních fotografií, 1 barvotisk. Cena váz. 70 Kčs. Rozebráno.

Ing. Vaněk VI.: Moderní vazačství květin. II. díl. 290 stran,

196 původních fotografií, 1 barvotisk. Cena váz. 80 Kčs. Velmi cenná kniha, zvláště pro zahradníky, kteří se zabývají vazačstvem. Mnohému poslouží jako vzor při jeho práci.

Smrž: **Dějiny květin**. Velmi zajímavá kniha o 4 dílech, pojednávající o květinách od starých národů až do nynější doby. Cena 4 dílů: váz. Kčs 100.—, I. díl váz. Kčs 30.—, II. díl váz. Kčs 40.—, III.—IV. díl váz. Kčs 80.—, III.—IV. díl váz. Kčs 60.—.

Smrž: **Dějiny růží**. II. díl zajímavé knihy Dějiny květin pojednává jen o královně květin — růži, jak ji opěvovali spisovatelé a básníci od starých věků až po nynější dobu. 121 stran. Cena váz. Kčs 40.—.

Ing. Langr: **Znamení salát od podzimu do jara z čekanky**. 31 stran, 35 obrazů. Cena váz. Kčs 25.—. Pojednává o kultuře čekanky a předpisech přípravy jídel z čekanky.

Prof. Otto Jelen a arch. Josef Vaněk: **Odborné kreslení na odborných pokračovacích školách pro zahradníky**. 23 předlohy ke kreslení plánů a j. Cena váz. Kčs 65.—.

O. Smrž: **Benedikt Roezl**. 78 stran, 4 obrazy. Cena váz. Kčs 25.—. Jubilejní spis k stému výročí narozenin tohoto nejslavnějšího českého zahradníka, botanika a cestovatele.

Zuckerstein: **Pěstování karafiátů amerických a zahradních**. 50 stran, 20 obrazů. Cena váz. Kčs 20.—. Návod k racionální kultuře této důležité, krásné a oblíbené květiny.

Vaněk: **Almanach absolventů zemského pomologického ústavu v Troji**. Jubilejní spis tohoto ústavu za prvních 50 let od 1870 až 1920. 140 stran, 34 fotografií, I. doplněk za dalších 10 let, od roku 1920—1930. 70 stran, 11 fotografií. Cena obou dílů Kčs 20.—.

Kynčl: **Čs. zahradníci ve Francii**. 142 stran, 25 fotografií. Cena Kčs 35.—. Jubilejní ročenka Spolku československých zahradníků ve Francii. Pro příruči, kteří chtějí do Francie na praxi, nezbytné.

Vaněk: **Pěstujte ovocné stromky v nádobách, dočkáte se mnoha radostí**. II. vydání. 56 stran, 59 obrazů. Cena váz. 25 Kčs. Speciální spis o pěstování a ošetřování ovocných stromků v nádobách.

Vaněk: **Květinová výzdoba hrobů**. Velmi cenná kniha pro každého, kdo s láskou a vděčností vzpomíná svých drahých zemřelých a chce jim jejich poslední místo odpočinku okrášlit. Kniha obsahuje 200 plánek na jarní, letní a trvalé osázení. — U každého plánu jest uveden seznam použitých rostlin a květin. Nepostradatelná kniha pro zahradníky a pro všechny, kdo se vysazováním hrobů zabývají. Cena váz. Kčs 70.—.

Insp. Josef Rublič: **Chcete mít radost ze své zahrady? II. vydání**. — Snůška rad a pokynů veškerých prací pro zahrádkáře. Velmi dobrá pomůcka pro majitele domácích zahrádek. — Cena váz. Kčs 30.—.

Josef Vaněk: **Více zeleniny v zahrádce**. II. vydání. 201 stran, 199 obrazů. — Populární a praktický návod, jak získati největší úspěchy v zelinářské zahradě a zásobiti se stále čerstvou zeleninou. Cena váz. Kčs 40.—.

Vaněk: **Jak si založíme alpinum v zahradě**. Kniha obsahuje 58 krásných barevných fotografií, ukázky založených alpin, dále

velké množství barevných fotografií alpinek. Cena Kčs 100.—. I. díl — textová část jest připravena do tisku.

L. Špůrková-Vaňková: **Ovoce a zelenina v kuchyni zahrádkáře**. II. díl, 156 stran. Jsou to recepty vesměs jednoduché, v nynější době plně vyhovující. Velmi oblíbená a žádaná kniha. Cena váz. Kčs 25.—.

Rublič: **Obrana národa a státu podle vzoru přírody**. 80 stran, 30 obrazů. Cena 5 Kčs. Zajímavá brožura, která pojednává o tom, jak i rostliny se chrání před nepřítelem.

Pro ovocnáře a zahrádkáře je nepostradatelná: **Zahrada**. Nejstarší a nejoblíbenější ilustrovaný čtrnáctideník pro zahrádkáře i zahradníky. Vycházel od r. 1905, 35 ročníků. Obsahuje velmi cenné články z ovocnictví, květinářství, zelinářství, odborná pokračování pro zahrádkáře, kalendář prací v zahradě, rubrika pro kuchyň zahrádkáře atd., atd. Ročně 18 čísel, přes 200 obrazů. Šéfredaktor Josef Vaněk, zahradní architekt. — Pokračování nebylo dosud povoleno. Některé kompletní ročníky jsou ještě v zásobě, brož. za 20 Kčs. Je v nich velké množství cenných článků.

Zahradnické květinářství (Tržní rostliny) — stěžejní dílo čs. zahradnictva je již v tisku. Je to kolektivní práce 24 nejlepších odborníků-specialistů. Kniha zaujme asi 600 stran velkého lexikonového formátu, 500 fotografií, 30 barevných příloh. V knize najdete vše, s čím se zahradník při pěstování tržních rostlin setká. Vedle latinského i českého jména, je tam vysvětlení jména latinského, domovina, popis hlavního rodu, hlavních druhů a odrůd. Podrobný výpis množení: kdy, jak a celý postup. Další ošetřování. Kdy a jak přesazovati. Do jaké půdy. Jak, kdy a čím hnojit. Rychlení. Zušlechťování a množení. Pěstování na semeno. Balení a zasilání rostlin a květů. Hlavní choroby a škůdci. — Nepostradatelná pomůcka pro posluchače zahradnických škol. Nejvhodnější dárek pro učně a příruči. Cena bude vykalkulována podle předpisu NÚC. — Nakladatelství zahradnické literatury (Jos. Vaněk) v Chrudimi.

Veškeré uvedené knihy dodá
Nakladatelství zahrádkářské a zahradnické literatury
(Josef Vaněk) v Chrudimi,
nebo kterékoliv knihkupectví.

Josef Vaněk:

ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE

ŠVESTKY A SLÍVY

100 nejdůležitějších odrůd

III. DÍL

Nakladatelství zahradnické literatury (Josef Vaněk) v Chrudimi.

II. vydání r. 1948.

Barevné přílohy i textovou část vytiskla národní správa firmy
J. Otto & Růžička, graf. ústav v Pardubicích, písmem Sekulum.

Cena Kčs 120,— váz.